...ಾಷಣ.

ಜಾರ್ಜ್ ಟಾಡ್ ಸಾಹೇಬರವರ

ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್

ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟದು.

ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ

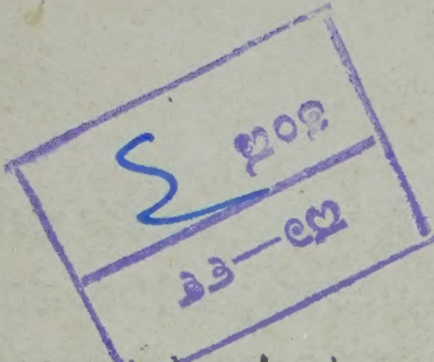
ಎಂ. ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯ.

(Fourth Edition)

1922.

ಕ್ರಯ 2—8—0

ಪೀಠಿಕೆ.

ಈಗ ಯಾರು ಬಾಲಕರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರೋ ಮುಂದೆ ಅವರೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವರು. ಅವರಿಂದಲೇ ದೇಶದ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು ದೇಶದ ಸುಖದುಃಖಭಾರವೆಲ್ಲ ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದಿರುವುದು. ಈಚೀಚೆಗಂತೂ ಆಂಗ್ಲೇಯ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿ ಹೆಚ್ಚುತ ಬಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಳುತ ಬಂದಿವೆ. ಭಾರವು ಹೆಚ್ಚುತ ಬಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಹೊರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚುತ ಬಂದೇ ತೀರಬೇಕು. ದೇಶದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವ ಭಾರವು ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಕೂಡದು. ಅದನ್ನು ವಹಿಸತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾಡತಕ್ಕವರೂ ಕೂಡ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ ಬಂದಿರುವರು. ಹಾಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತಾ[illegible] ಹೆಚ್ಚುತ ಬರಬೇಕು. ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾ[illegible]ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಲೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಇದು ಸುಲಭವಾಗು[illegible]ದು. "ಗಿಡವಾಗಿ ಬಗ್ಗದ್ದು ಮರವಾಗಿ ಬಗ್ಗೀತೆ ?" ಎಂಬ [illegible]ದೆಯೂ ಇರುವುದು. ಈಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಸೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಮುಂದೆ ಸತ್ಪ್ರಜೆಗಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರು [illegible]ನಿಂದಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರು ಈ ವಿಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹಲವು[illegible]ಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತಿದ್ದರು. ಈಗ ಪ್ರಪಂಚದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬದಲಾ[illegible]ಸುತ ಬಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಈ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪುರೋವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ

ಆಸಕ್ತರಾದ ಜಾರ್ಜ್ ಟಾಡ್ ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲೇಯ ಮಹಾಶಯರು 'ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್ ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಇಂಗ್ಲೀಷು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವಾಗಿರುವುದು. ಕನ್ನಡ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧಕವಾಗುವಂತೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಮ|| ಎಂ. ಶಾಮರಾಯರವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಕೃತೋಚಿತವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲೇಯರ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಗ್ರಂಥವು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಮೂಲಗ್ರಂಥವು ಬಲು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ತಡವೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಬರೆದರೆ ಗ್ರಂಥವಿಸ್ತಾರವಾಗುವುದೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಈಗ ಈ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗವು ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಉಳಿದ ಎರಡು ಭಾಗಗಳೂ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುವುವು

ಇದರಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಬಾಲಕರ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೂ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಆವಶ್ಯಕಗಳಾದ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವುವು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪಠನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟಾದರೆ, ಆಗ ಇದನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮವು ಸಫಲವಾದಂತೆ ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

೮-೭-೨೨ }
ಮೈಸೂರು }

ಎಂ. ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯ
ಗ್ರಂಥಕರ್ತ.

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕರಭೂಷಣ.

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೧.

ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಪದಾರ್ಥವು ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಇವನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಪದಾರ್ಥವು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಯು ಅದ್ಭುತವಾದದ್ದು. ಇದು ದೇವರ ಅಂಶವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಈ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇದರ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾಶಹೊಂದತಕ್ಕದಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಅವಸ್ಥೆಯು ಇರುವುದೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಅದೃಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯದ ವಿಚಾರವು ಹಾಗಿರಲಿ. ದೃಷ್ಟವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸೋಣ. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ಮನುಷ್ಯನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅವನು ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ತಾನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ವ್ಯಾಪಾರವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆದು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾದವರಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಶಕ್ತಿ

ಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬುದ್ಧಿಯು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೋ, ಎಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಉಂಟಾದರೆ ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರು ಲೋಕೈಕವೀರರಾಗಿಯೂ, ಅವತಾರಪುರುಷರಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸುವರೋ, ಎಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಿಂದ, ಮನುಷ್ಯರು ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರೋ,— ಇವುಗಳು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗೆ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುವು. ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೂ ಕೂಡ ಯಶಃಕಾಯದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಅನೇಕರಿಗಿರುವುದು. ಈ ಆಶೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇರಬೇಕಾದುದೇ ಸರಿ. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಾಗಿ, ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬಲದಿಂದ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುರು. ಪುರಾಣಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು. ಅವರಂತೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಕೀರ್ತಿವಂತರಾದವರು ಆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿರುವರೋ, ಅಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ನಾವೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಂತೆ ನಾವೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದವಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಬರ

ಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಹೇಗೆ ಕೃಷಿಮಾಡಿದರೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಗಳು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದೆವು ಇಂಥಾ ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವು ಇಲ್ಲಿ ಅಪಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು ಇಂಥಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದುರಭಿಮಾನದಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೆವು—ಎಂಬುವು ನಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುವು.

ಹಿಂದೆ ಕಳೆದುಹೋದ ಕಾಲವು ಪುನಃ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಣ ಕಾಲವು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾ ಪ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದೋ ಅದನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಗುರುಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಆಗಲಿ ದೊರೆ ತರೆ, ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನಾವು ಇಷ್ಟಾ ರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು. ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ಹಿತೋಪದೇಶಗರ್ಭಿತಗಳಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ, ಇವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಗುರುಗಳೂ ದೊರೆಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಪುಣ್ಯವಂತರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಲಾಭವುಂಟಾ ಗುವುದು. ಆದಕಾರಣ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಅವರವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ

ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡುವ ಹಿತೋಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಈ ಗ್ರಂಥವು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಕಲರೂ ತಾವು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿಯೂ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರು. ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಸರ್ವರಿಗೂ ಇರುವುದು. ಆದರೆ, ಈ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳದವರು ಅಪೂರ್ವ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕವರು, ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದಿರತಕ್ಕವರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಅದು ತಿಳಿಯದೆ ತಪ್ಪುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ ಭಗ್ನಮನೋರಥರಾಗುತಿರುವರು. ಅಂಥವರ ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥವಾಗಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾವಶ್ಯಕವು. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಡೆನುಡಿಗಳು ಯಾವಜ್ಜೀವವೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಪ

ಥಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವುದೂ, ಆಗ ಅಭ್ಯಸ್ತ ವಾದ ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದೂ, ಇವೆರಡೂ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯ ಗಳು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸೂ ಜೇನುಮೇ ಣದಂತಿರುವುದು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅಚ್ಚನ್ನು ಹೊಡೆಯುವೆವೋ, ಅದು ಅದರ ಆಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊ ಳ್ಳುವುದು. ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ, ಸಹೋದರ ಸಹೋ ದರಿಯರೂ, ಜತೆಗಾರರೂ, ಭೃತ್ಯರೇ ಮೊದಲಾದ ಜನಗಳೂ, ಯಾವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವರೋ, ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರೋ, ಅವುಗಳೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೇ ಮಕ್ಕಳ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮು ತ್ತಲೂ ಇರತಕ್ಕವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕ ತಕ್ಕವರಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಮೇಲ್ಪಂ ಗ್ತಿಯು ಹಾಕಲ್ಪಡುವುದೋ, ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾದ ನಡೆನುಡಿ ಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ವೃದ್ಧರಾದವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯಿತೆಂಬದಾ ಗಿಯೂ, ತಾವು ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮುಖರಾಗಿರ ಬಹುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ತಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಉದಾಸೀನರಾಗಿರಬಹುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಈ ಭಾಗ ದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಯಾವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬದಾ ಗಿಯೂ ಭಾವಿಸುವುದುಂಟು. ಇದು ಸುತರಾಂ ಯುಕ್ತವಲ್ಲ.

ಹಿರಿಯರ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕಿರಿಯರು ನಡೆಯು ವರು. ಮಕ್ಕಳು ಸರ್ವಗುಣಸಂಪನ್ನರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ಭಾಗ ದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೇ! ಅವರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದ ಲ್ಲವೇ! ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುವರು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರು ನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಈಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾ ಗಿರತಕ್ಕವರೇ ಮುಂದೆ ಸಂಸಾರಿಗಳಾಗುವರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿಯೂ, ದುರ್ಮಾರ್ಗಪರಾಂಙ್ಮುಖರಾ ಗಿಯೂ ಆದರೆ, ಪ್ರಪಂಚವೇ ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತನಕ್ಕೆ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿಯಾಗುವುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಗುರುಹಿರಿಯರಾ ದವರು ತಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯಾ ಗಿರುವುವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಅನು ಸಾರವಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿಯೂ ನಡೆದುಕೊ ಳ್ಳುತ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ, ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿಸುತ್ತ ಬರಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿದ ಉತ್ತರಕ್ಷಣದ ಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದವರಲ್ಲಿ, ಸಾವಿರಕ್ಕೊಬ್ಬರು ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮ ಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆಯುವುದೂ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿರು

ವುದು. ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ ಆದಾಗ್ಯೂ ಬಹುಜನಗಳು ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರುವುದುಂಟು. ಆ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಬಹಳ ವಿರಳರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಗುಂಟಾಗತಕ್ಕ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದು ತಿಳಿಯದು. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಜಗದೀಶ್ವರನು ನಮಗೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಈ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಸಾರಥಿಯು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಅಶ್ವಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಆ ಬುದ್ಧಿಯು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಅಶ್ವಗಳಿಗೆ ಲಗಾಮನ್ನು ಹಾಕಿ ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರು ಇಂದ್ರಿಯಪರವಶರಾಗುವರು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಹೇಗಿರುವುದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಇರುವುದು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಎಳೆಯದಂತೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ಬರುವ ಹಾಗೆ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮನು

ಷ್ಯನನ್ನು ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಎಳೆಯುವುವು. ಹಾಗೆ ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ವಶರಾದವರು, ತಮ್ಮ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸಮೀಚೀನವಾದ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕಲು ಎಂದಿಗೂ ಅರ್ಹರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾದವರು ಸತ್ಪುರುಷರೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರೇ ಹೊರತು ಅಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು ಎಂದಿಗೂ ಅರ್ಹರಾಗಲಾರರು. ಇಂದ್ರಿಯ ಪರವಶರಾದವರಿಗೂ ಪಶುಗಳಿಗೂ ವಿಶೇಷ ತಾರತಮ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮನುಷ್ಯನು ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿದುದು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವವರೆಗೂ, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬುದ್ಧಿಗೂ ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಪ್ರಥಮತಃ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಕೆಲಸ. ತರುವಾಯ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೆಲಸ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಲಕ್ಷಕ್ಕೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು, ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕಾರಬಲದಿಂದ, ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಅಪೂರ್ವವು. ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಇಂಥ

ವರು ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದರಿಂದಲೇ ಬಹುಜನಗಳು ದುರ್ಮಾರ್ಗಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿ, ತಾವಿರತಕ್ಕ ಕಾಲವು ಕಲಿಗಾಲವೆನ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಭೂತರಾಗುವರು. ರಾಜನೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಹೇಳಿರುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇನು ? ಮಾತಾಪಿತೃಗಳೂ ಬಂಧುಮಿತ್ರರೂ ಪೋಷಕರೂ ಇಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ರಾಜನು ಪಿತೃನಿರ್ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಪಾಲಿಸಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿಯೂ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರಭೂತರನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವನೋ, ಅವನೇ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತನಾಗುವನು. ಪ್ರಭುಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಸದಿಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ರಾಜನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣನೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿರುವರು.

ಬಾಲ್ಯವೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾಲವು. ಆಗ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಕ್ಲೇಶಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ವಿನಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಆರ್ಜಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತವು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು, ಇನ್ನಾವಾಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾ

ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗವು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಗುರುಕುಲವಾಸದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಬಲದಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸುಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಮತ್ತು ಬಂಧುಮಿತ್ರರ ಉಪಚಾರ, ಪ್ರೀತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆ ಆಗ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದಾರಿತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಏರ್ಪಾಡಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಗುರುಗಳಾದವರು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯರಕ್ಷಣೆಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾಗದಂತೆಯೂ, ಅಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾಗದಂತೆಯೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಬಲದಿಂದ ಜನಕಾದಿಗಳಂತಹ ರಾಜರ್ಷಿಗಳೂ, ಸನಕಾದಿಗಳಂತಹ ದೇವರ್ಷಿಗಳೂ, ವಸಿಷ್ಠಾದಿಗಳಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳೂ, ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಗುರುಕುಲಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವು. ಈಗಿನ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು, ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಹೋಮುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗುರುಕುಲಗಳನ್ನು ಸ್ಮೃತಿಪಥಕ್ಕೆ ತರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಪೂರ್ವದ ಗುರುಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗೌರವಕ್ಕೂ ಸನ್ಮಾನಕ್ಕೂ ಪೂಜೆಗೂ ಪಾತ್ರರಾದ ಗುರುಗಳು ಅವುಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ

ಅಂಥ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಗುರುಗಳಿಲ್ಲದ ಗುರುಕುಲಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದವರೂ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರೂ ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ಅನ್ವರ್ಥವಾದ ಗುರುಕುಲಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

ಕಾಲವು ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲವು ಪುನಃ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲವು ಪುನಃ ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವರಿಗೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾಲವು ಒದಗುವುದುಂಟು. ಆಗ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಹೋದರೆ, ಪುನಃ ಅಂಥ ಸಮಯವು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಜನಗಳು ವಿಘ್ನಗಳು ಉಂಟಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಬಿಡುವರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯರಾದ ಲಾರ್ಡ್ ಬೇಕರ್‌ರವರನ್ನು ಬಂದೀಖಾನೆಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇತರ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಇಂಥ ಅವಸ್ಥೆಯು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅವರೆಂದಿಗೂ ಬದುಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಬೇಕರ್‌ರವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು

ಲೋಕವನ್ನುದ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕಗಳಾದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆವರು. ಕಾಲವು ಬಹಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕಾಲವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಂದ ತುಂಬ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಇದ್ದ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಂಥಾ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಉಂಟುಮಾಡಿತು.

ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವೇ ಮೊದಲಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಲೋಹಗಳೂ ರತ್ನಗಳೂ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೆಲೆಯಾಗತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆಳವಾಗಿ ಅಗೆದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಲೋಹಗಳನ್ನೂ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆಯುವರು. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿದ ಹೊರತು, ರತ್ನಪ್ರಾಯವಾದ ತತ್ವಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನರಾದ ಜನಗಳಿಗೂ, ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರಾದವರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ, ಅವರು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡದೆ ಯಥಾಜಾತರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಪಶುಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವರು.

ಬುದ್ಧಿಬಲವು ದೇಹದ ಬಲಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದುದು. ಬುದ್ಧಿಬಲವಿಲ್ಲದವರಿಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿಬಲವುಳ್ಳವರು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನರನ್ನು ಆಳುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ಇವರಿಗುಂಟಾಗುವುದು. ಆನೆಯು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೇಹಬಲವುಳ್ಳದ್ದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬುದ್ಧಿಬಲವುಳ್ಳ ಮಾವುತನಿಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೇಧಾವಿಗಳು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವರು. ಬುದ್ಧಿಹೀನರು ಸೇವಕವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವರು. ಇಂತಹ ಬುದ್ಧಿಬಲವು ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಈ ಪ್ರಪಂಚ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು, ಅನೇಕ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಸಕಲ ವಸ್ತುತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಪಶುಗಳಂತೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸದಿರತಕ್ಕವರು ನರಪಶುಗಳಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುವುದು.

ಸಕಲ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿಯು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಜನಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ

ಕಷ್ಟಪಡುವುದು ಅಂಥವರಿಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳೂ ಸಮಯಗಳೂ ಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಆನುಕೂಲ್ಯಗಳೇ ಅದೃಷ್ಟಗಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುವು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಈ ಆನುಕೂಲ್ಯವೊಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕುಟುಂಬ ಭರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳೂ, ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳೂ, ಅನೇಕ ಮುಖವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳು ಸಫಲವಾಗಿ, ವಿದ್ಯೆ, ವಿನಯ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಆನುಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಇವುಗಳು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೆ, ಕ್ಲೇಶಪರಂಪರೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ, ಯಾವ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೂ ಕೈಗೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಸಮಸ್ತ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೂ ಮರೆತು, ದಿನಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಘಂಟೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸತಕ್ಕವರು ಕ್ರಮೇಣ ಸಕಲ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುವರು.

ಜನಗಳ ಬುದ್ಧಿಯು ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶವುಂಟಾಗುವುದು. ಒಳ್ಳೇ ಪದವಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಹುಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ, ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಾದ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಪಾಠಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುರು. ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಪಾಠಕರಿಗೆ ಬಂದ ವಿದ್ಯೆಯು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗುತ್ತಲಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವುಂಟು. ಇದರಿಂದ ಹುಡುಗರು ಶುಂಠರೆಂದು ತಿಳಿಯಕೂಡದು ಅವರಿಗೆ ಅಂಥಾ ಪಾಠಕರು ಹೇಳುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಹುದ್ರವ್ಯವ್ಯಯದಿಂದ ಏರ್ಪಡು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದಡ್ಡರಾಗಿ ತೋರಿದಾಗ್ಯೂ, ಹಾಗೆ ದಡ್ಡರೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಅನೇಕವಾದ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಪುಣರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವುದುಂಟು. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳ್ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಅಭಿರುಚಿ ಇಲ್ಲದವನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮೊದಲಾದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ

ಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವುದುಂಟು. ಯಾವ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರುವುದೋ ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸುಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಬಹುಜನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ, ಪೋಷಕರೂ, ಇತರರೂ, ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅನಾದರಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಬಹುಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು.

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೋಪುರವಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಒಂದು ಸಲಾಕಿ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಆ ಗೋಪುರದ ಅಡಿಯಿಂದ ಸಲಾಕಿಯ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ೧೯೫ ಅಡಿಗಳಾಗುವುವು. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ಈ ಸಲಾಕಿಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಬಹುಜನಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಗಾಳಿಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಬೀಸುತಿದ್ದಿತು. ಈ ಹುಡುಗನು ಕೆಳಗೆ ನೋಡದೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆ ಸಲಾಕಿಯ ಶಿಖರದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹತ್ತುತಿದ್ದನು. ಗಾಳಿಯ ವೇಗದಿಂದಲೂ, ಇವನ ಭಾರದಿಂದಲೂ ಸಲಾಕಿಯು ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇವನೆಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವನೋ ಎಂದು ಜನಗಳು ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ನೋಡುತಿದ್ದರು. ಈ ಹುಡುಗನೋ ಲೇಶವೂ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ

ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕಾಲನ್ನು ಅವರ ತುದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಳಿದುಬಂದನು ಇಂಥ ಅಪಾಯ ಕರವಾದ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಇತರ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹಾಕಿದ ನೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವನ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಗಾಗಲಿ ಗುರಿಹಿರಿಯರಿಗಾಗಲಿ ಅವನ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ನಿಯಮಿ ಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಷಾದಿಸಬೇ ಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸ್ಥೈರ್ಯವೂ ಶಕ್ತಿಯೂ ಯಾರಿಗಿರುವುದೋ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನುದ್ಧ ರಿಸುವ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೂ ಅರ್ಹರಾಗು ವರು. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ ಪೋಷಕರೂ ಪಾಠಕರೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು.

ಆರೋಗ್ಯದೃಢಕಾಯರಾದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಂದ ಜನಿ ಸಿದ ಮಕ್ಕಳು ಆರೋಗ್ಯದೃಢಕಾಯರಾಗುವರು. ಬಲಿತ ವೀರ್ಯದಿಂದ ಜನನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮಕ್ಕಳು ಬಲಿಷ್ಠರಾಗು ವರು. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ ಪಾಠಕರೂ ಎಷ್ಟು ವ್ಯವ ಸಾಯ ಮಾಡುವರೋ ಅಷ್ಟು ಫಲವುಂಟು. ಜನ್ಮವನ್ನೆ

ತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಉಪಕ್ರಮವಾಗು ತ್ತದೆ. ಮಗುವಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಮಗು ವಿಗೆ ಪಾಠಕರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸುಗುಣಗಳೂ ದುರ್ಗುಣ ಗಳೂ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತವೆ. ಜನಗಳು ಯಾರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರುವರೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಸಜ್ಜನರೋ ದುರ್ಜನರೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆಂದು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಬರೆದಿರುವನು. ಇದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತು ಸಜ್ಜನರು ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ರುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ಜನರು ದುರ್ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ತಿರ್ಯಗ್ಜಂತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಹುಲಿಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳು ಇರುವುದುಂಟೆ ? ಸಿಂಹ ಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳಿರುವುದುಂಟೆ ? ಹಾಗೆಯೇ ದುಷ್ಟರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಗುಣ ದುರ್ಗುಣಗಳೆ ರಡೂ ಸಹವಾಸದಿಂದ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ ಆದುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮತಃ ಸತ್ಸಹವಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕು ವಿದ್ಯಾವಿನಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೊಂದಬೇ ಕಾದರೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೂ, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದು ಬರಬೇಕು. ಇಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವರು ಅಸಹಾಯಶೂರರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು ವುದೇ ಪಾಠಕರ ಮುಖ್ಯಕರ್ತವ್ಯವು. ಅನೇಕ ಜನ ಪಾಠ ಕರು ತಾವು ಶ್ರಮಪಡುವರೇ ಹೊರತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಪಾಠದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲಸದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಯಾರು ಉಪದೇಶಿಸುವರೋ ಅವರೇ ನಿಜವಾದ ಗುರುಗಳು. ಮಿಕ್ಕವರು ಗುರುಪದವಿಗೆಂದಿಗೂ ಅರ್ಹರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ದ್ರವ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನಿಡದೆ, ಮಕ್ಕಳು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಮೇಧಾವಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಆತ್ಮಾವಲಂಬನೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಪರೋಪಕಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಆದರೆ, ತನ್ನ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಫಲವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾಯಣರಾಗಿ ಯಾರಿರುವರೋ ಅವರೇ ನಿಜವಾದ ಗುರುಗಳು ; ಅವರೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪರೆಂದು ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿರುವರು. ಇದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು ಇದೆಂದಿಗೂ ಅಸತ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳೂ ಉದರನಿಮಿತ್ತವಾಗಿರುವುವೆಂದು ಕೆಲವು ಜನ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುವರು. ಬಹುದೂರದವರೆಗೆ ಇದು ನಿಜವೇ ಸರಿ ; ಆದರೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. ಅಹಾರ ಭಯ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಪಶುಗಳಿಗೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಇರುವುವು. ಅನ್ನೋದಕಗಳೂ, ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಳೂ, ಗೃಹಾರಾಮಗಳೂ, ಪತ್ನೀಪುತ್ರಾದಿಗಳೂ, ದ್ರವ್ಯಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಕಲವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೂ ಹಸ್ತಗತವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸುಖಹೇತುಗಳು. ಜ್ಞಾನೈಕಲಭ್ಯವಾದ ಸುಖವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರಳಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಥಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನವೂ, ಅಂಥಾ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಸುಖವೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾದವುಗಳು. ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವೋ, ಅಂಥಾ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಆ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಮನುಷ್ಯನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರಳಯ ಪರಿಣಾಮ ಗತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಸುಖವಿರುವುದು. ಇಂಥಾ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಜನ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧಕಗಳಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲೀಷು ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಗಳ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರತತ್ವಗಳೂ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುವು ; ವಾಕ್ಕು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುವುದು ; ಮನುಷ್ಯನು

ವಾಗ್ಮಿಯಾಗುವನು ; ಸಾರಸಾರಪರಿಜ್ಞಾನವೂ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು ಸರ್ವರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೂ ಪ್ರಥಮ ಸೋಪಾನವು ಭಾಷಾಪರಿಜ್ಞಾನವಾಗಿರುವುದು. ಎರಡನೆಯ ಸೋಪಾನವು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಸಂಗವು. ಮೂರನೆಯ ಸೋಪಾನವು ತತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಸೋಪಾನತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೃಷಿಮಾಡತಕ್ಕವನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಗೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವನು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಲೋಪ ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಕೃತಾರ್ಥತೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಥಾಮಸ್ ಅನೆಲೋ ಎಂಬುವನು ನೇಪಲ್ಸ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬೆಸ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ತನ್ನ ವ್ಯಾಸಂಗಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೂ ಭಾಷಾಪರಿಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ವಾಙ್ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೂ ಇವನು ಸೇನಾನಾಯಕನಾದನು. ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಭುಪದವಿಗೂ ಬಂದನು. ಸಕಲರೂ ಇವನಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾದರು. ದುಷ್ಟರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಶಿಷ್ಟರನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದನು. ಇವನಿಗೆ ಈ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರಂಕುಶವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಬರುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದುವು. ಸಂಪತ್ತು ಬರುವವರೆಗೂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾಗಿರುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಸಂಪತ್ತು ರೂಢಮೂಲವಾದ ಮೇಲೆ

ಸಂಪದಾರ್ಜನೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾದ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳು ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿರುವುದು ಅಪೂರ್ವ. ನಿರಂಕುಶವಾದ ಅಧಿಕಾರವು ಳ್ಳವರನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆಯೇ ಅಷ್ಟಮದಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸುವುವು. ಅವುಗಳಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಉಪಕ್ರಮವಾಗುವುದು. ಅಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತನದಿಂದ ಭಯಂಕರವಾದ ಪತನವು ಉಂಟಾಗುವುದು. ಈ ಥಾಮಸ್ ಅನೆಲೋ ಎಂಬಾತನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ಸಕಲ ಸಾಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಇಂದ್ರಿಯಪರವಶನಾಗಿ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಸಂಪಚ್ಛಿಖರದಿಂದ ಉರುಳಿ ಬಿಸ್ತರ ಪದವಿಗಿಂತಲೂ ಹೀನವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪದವಿಗೆ ಬಂದವರು ಅಗಾಧಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ನಿರಂತರವಲ್ಲೂ ಯೋಚಿಸುತ ಅಂಥಾ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು.

ಉದ್ಯೋಗವೇ ಪುರುಷಲಕ್ಷಣವೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು. ಅದು ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಕೂಡ ಅದು ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣವು. ಅನುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅನ್ನೋದಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೂ ಅರ್ಹರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳು ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕೆ ದೊರೆ

ಯುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರು ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತುಹನ್ನೆರಡು ಘಂಟೆಯಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಅಂಥಾ ಅಧ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಪದಾರ್ಥ ಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುವರು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿ ದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಂಥಾ ಅರ್ಹತೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಸಕ್ತಿಯು ಇರುವುದು. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಮಾತ್ರ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿರುವರು. ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ವರು ಬೇಕಾದಹಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಣಿಯನ್ನು ಅಗೆಯುವುದ ರಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ತಲೆ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ವಿರಳರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟವರೇ ಆ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಫಲಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಪಾತ್ರರಾಗು ವರು. ಉಳಿದವರೆಂದಿಗೂ ಪಾತ್ರರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಖವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಕಷ್ಟಪಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸುಖವು ಎಂದಿಗೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ನೆರಳಿನ ಸುಖವು ತಿಳಿ ಯುವಂತೆ ನೆರಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಜಗರದಂತೆ ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಅದರ ಸುಖವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದೆ? ಎಂದಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ದ್ವೀಪಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಇವುಗಳು ಪಡವೆಗಳಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ.

ಇವುಗಳು ಹೇಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ? ಯಾರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ? ಹವಳದ ಹುಳಗಳೆಂಬದಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಹುಳಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿ ಸೇರಿ, ಹವಳದ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಈ ಬಳ್ಳಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪರ್ವತವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು, ದ್ವೀಪಗಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ದ್ವೀಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಮಗೆ ನಾಚುಗೆಯಾಗದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬುದ್ಧಿಬಲವುಳ್ಳವರು ಮನುಷ್ಯರು. ಅಣುರೇಣುಗಳಂತಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಹುಜನಗಳು ಉದ್ಯೋಗವಿಹೀನರಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರುತಾನೆ ವಿಷಾದಪಡದಿರುವರು ? ಬಹುಜನಗಳು ಅನುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರೂ ಬಹುಜನಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇವರ ಉದ್ಯೋಗಬಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬನು ಒಂದಾನೊಂದು ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯನ ತಸ್ಬೀರನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಆ ತಸ್ಬೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ವತವೂ, ಅದರ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಕಾಸಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಗೆಯುವಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಇದ್ದನು. ಅವನ

ಸವಿಾಪದಲ್ಲಿ " ಕೊಂಚಕೊಂಚವಾಗಿ " ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಿತು. ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಭಗೀರಥಪ್ರಯತ್ನವಾದಾಗ್ಯೂ, ಬೇಜಾರನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಕೊಂಚಕೊಂಚವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರೆ, ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಕೂಡ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಚಾಣಕ್ಯನು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದುಷ್ಟರಾದ ನಂದನರನ್ನು ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನ ಮಾಡಿದನೋ ಅದೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವುದು.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು ಅತ್ಯಂತ ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವುದಾಗಿರುವುದು. ಮನಸ್ಸು ಅಶಿಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಉತ್ಕಟಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಶ್ವದಂತಿರುವುದು. ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೆ ಈ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಾಂಚಲ್ಯವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗೆ ವಿಷಯವಾದ ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಬಹುಕಷ್ಟವು. ವಿಷಯಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಆಸಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋಗದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಗಳಬಂಧ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅದು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು

ಆದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮನೋನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೋ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಇಂಥ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಲಾರನು. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವರೂ, ಅದ್ಭುತವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕವರೂ, ಪ್ರಜಾರಂಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯರಾದವರೂ ತಮ್ಮ ಪರೋಪಕಾರದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಬಹು ಜನಗಳ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರತಕ್ಕವರೂ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಪಸ್ವಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತಪೋಬಲದಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಮನಸ್ಸೂ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹೊರತು ಯಾರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಇಹಪರಗಳನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವು.

ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರುವುವು. ಅಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾದವರು ಅಂಥ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಲಾರರು. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಿಗೆ ವಾರ್ಧಿಕ್ಯಜನ್ಯವಾದ ದೇಹದೌರ್ಬಲ್ಯವೂ, ಬುದ್ಧಿದೌರ್ಬಲ್ಯವೂ ಬಹಕಾಲದವರೆಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಶಿರೋಮಣಿಯಾದ ನ್ಯೂಟನ್ ಎಂಬವನು ತನ್ನ ಎಂಭತ್ತೈದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ವಾಲರೆಂಬ ಮಹಾಕವಿಯು ಎಂಭತ್ತೆರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಬರೆದ ಕಾವ್ಯಗಳೊಳಗೆ ಅತ್ಯುತ್ಕಟಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ತೋರಿಸುವ ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವನು. ಅಕಾಲವಾರ್ಧಿಕ್ಯಕ್ಕೂ, ಅರಳುಮರಳುತನಕ್ಕೂ ಅಮಿತವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಪರವಶೆಯೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ವಯಸ್ಸಾದಾಗ್ಗೂ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ದೇಹಶಕ್ತಿಗೂ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೂ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಬಾರದಿರುವಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವನೋ ಅವನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತತೆ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಈ ತಪಸ್ಸೇ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹರೂಪವಾದುದು.

ನಮ್ಮ ಪೌರ್ವಿಕರಲ್ಲಿ ವರರುಚಿಯ ಗುರುಕುಲವಾಸವು ಐಕಾಗ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುವುದು.

ಈತನು ವಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ, ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು ಆ ಪಂಡಿತನು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನೋ ಅಲ್ಲವೋ? ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಬೀದಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಲುಪಿಸಿ ಬಂದರೆ ತಾನು ಪಾಠಹೇಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಆ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನಷ್ಟವಾದರೂ ತಾನು ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದನು. ಅವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ, ವರರುಚಿಯು ಆ ಪಂಡಿತನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಕೂಡಲೆ ಆ ಪಂಡಿತನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಇವನಿಗೆದುರಾಗಿ ವಾದ್ಯವಿಶೇಷಗಳೊಡನೆ ಅನೇಕ ನರ್ತಕಿಯರು ಬಂದರು ಅನಂತರ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾನಾವಿಧವಾದ ಕೋಲಾಹಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ದನ ಕರು ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ ಬಂದವು. ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸತಕ್ಕ ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳುಂಟಾದವು. ಆದರೂ ವರರುಚಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆ ಬಟ್ಟಲಿನ ಮೇಲೂ, ಎಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೂ ಇದ್ದಿತು. ಅವನು ಬಹುಜಾಗರೂಕನಾಗಿ ದಾರಿಯನ್ನೂ ಬಟ್ಟಲನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಉದ್ದಿಷ್ಟನಾದ ಪಂಡಿತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ,

ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದು ತಲುಪಿದುದಕ್ಕೆ ಆ ಪಂಡಿತನ ಲೇಖನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಗುರು ವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ಆ ಗುರುವು "ನೀನು ಬಟ್ಟೆ ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಏನನ್ನು ನೋಡಿದೆ? ಏನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದನು. ದಾರಿ ಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಯಾವ ಶಬ್ದ ವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿಯೂ ವರರುಚಿಯು ಹೇಳಿದನು. ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇವನು ಸರಿಯಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಆ ಪಂಡಿತನು ಇವನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ನಿಶ್ಚಲವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇವನು ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಂಡಿತನಾದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಮೆರಿಕಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಇರುವುದು.

ಗ್ರಾಮಫೋನ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾ ಡಿದ ಎಡಿಸನ್ನನು ಈಗ ಅಮೆರಿಕಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿರುವನು. ಇವನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಫೋನಿನಂಥಾ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹರಡಬೇಕಾದರೆ ಹದಿಮೂರು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹಾ ತ್ಮನು ಅಭಿನವ ತಪಸ್ವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೊದಲಾದವರ ತಪಸ್ಸೂ ಕೂಡ ಇವನ ತಪಸ್ಸಿನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ವಸ್ತು

ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಶಾಸ್ತ್ರರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಇವನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಇವನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಇರುವನು. ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಪರಿಚಾರಕರು ಘಂಟೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವರು. ಇವನು ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅದು ಇವನಿಗೆ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಇವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಕೊಟ್ಟಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಳು. ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಏನೋ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಕೂಡಲೇ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ, ಯಾರು ಬಂದರೂ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಿಡಕೂಡದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುವಳು. ತಾನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವು ಗೊತ್ತಾಗುವವರೆಗೂ ಇವನು ಅಂತರ್ಮುಖನಾಗಿರುವನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದರೂ ಇವನಿಗೆ ನೋವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನು ಬಹಿರ್ಮುಖನಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಎರಡೂ ಮೂರೂ ದಿವಸಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಹಿರ್ಮುಖನಾದ ಕೂಡಲೆ ಘಂಟೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವಳು. ಅವನು ಹಸಿವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಕಾಫಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕ್ಷುದ್ಬಾಧೆ

ಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನಂತರ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಯಾರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅವರೇ ನಿಜವಾದ ತಪಸ್ವಿಗಳು

ವಿಪತ್ತು ಬಂದಾಗ ಧೈರ್ಯವಿರಬೇಕು. ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಆಥೆನ್ಸ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸ್ ಎಂಬ ವಾಗ್ಮಿಯೊಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಎಂಬವನ ತಂದೆಯಾದ ಎರಡನೆಯ ಫಿಲಿಫ್ ಎಂಬವನು, ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನು ಈ ದಿಗ್ವಿಜಯದಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಯುದ್ಧದಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿತಂತುಗಳಾಗುವರೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಬಾಲಕರು ಅನಾಥರಾಗುವರೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಕುಟುಂಬಭರಣ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಸಾಯುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಜನಗಳು ಅನ್ನೋದಕಗಳಿಗೂ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಮೃತಪಡುವರೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಇಂಥಾ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ದಿಗ್ವಿಜಯಾರ್ಥವಾದ ಈ ಅಭಿಷೇಣನದಿಂದ ಬಹುಜನ ಯೋಧರೂ ಕೂಡ ಸಾಯಬಹುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಇಂಥಾ ಘೋರವಾದ ಪಾಪಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ, ಇಹಪರಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುತರಾಂ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿ

ಯೂ ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶದ ಯೋಧರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿ, ಈ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಒಡಂಬಡು ವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಐಕಮತ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಫಿಲಿಪ್ಪಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ಇವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಐದು ಜನ ಕಟುಕರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಇವನ ತಲೆಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಐದು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ವರಹಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ, ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಘಂಟೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಮಾಸ್ತನೀ ಸನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದರು. ಅವನೇ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು, ಅವರು ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕಾರ ಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. "ನಿನ್ನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಅವನು "ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ತೆ ಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ರೆ, ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು, ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದುತ್ತಮ. ನನ್ನ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಿಮ್ಮ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಬರುತ್ತೇನೆ, ನಿರ್ಮಾನುಷವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಲೆ

ಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು'' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿ, ಶಿಬಿರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕಾಡಿಗೆ ಇವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನು "ಶಿರಚ್ಛೇದನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ತಿಳಿದವನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನ್ನಿಂದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗಿಷ್ಟವಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಹಿತೋಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕವರು ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ಅವನು ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನೂ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನೂ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ, ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತನದಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನೂ, ಅಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತನದಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಇವನ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಶಿಬಿರದಿಂದ ಯೋಧರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಇವನ ವಾಙ್ಮಾಧುರ್ಯದಿಂದ ಪರವಶರಾದ ಆ ಕಟುಕರು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತರಾಗಿ ಅವನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏಳು ಘಂಟೆಯುವರೆಗೂ ಉಪನ್ಯಾಸವು ನಡೆಯಿತು. ಇಷ್ಟರೊಳ

ಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಯೋಧರು ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಆಗ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿ, ಆ ಕಟುಕರನ್ನು ಕುರಿತು, "ಈಗ ನನ್ನ ಶಿರಶ್ಛೇದನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೀವು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಎರಡನೆಯ ಫಿಲಿಪ್ಪನಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವರು ಭಯ ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಓಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಯೋಧರು ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ನಡೆದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಗೊತ್ತಾದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಐದು ಜನಗಳಿಗೂ ಶಿರಶ್ಛೇದನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಎರಡನೆಯ ಫಿಲಿಪ್ಪನನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು, ಅವನ ಶಿರಶ್ಛೇದನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಡಲಾಗಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಫಿಲಿಪ್ಪನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋದನು. ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನು ವಾಗ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾದನೋ ಅದನ್ನು ಸರ್ವರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಇವನಿಗೆ ಪಿತೃವಿಯೋಗವಾಯಿತು. ಇವನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನು ಇವನ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಪಹರಿಸಿದನು. ಇವನಿಗೆ ಅನ್ನಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಇವನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನು ಸಮರ್ಥರಾದ ಲಾಯರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿ, ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲವೂ

ತನ್ನದೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನತ್ತಿನ ಬಾಧೆಯು ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯು ಇವನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನು ಹೇಳುವುದೇ ನ್ಯಾಯವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿ, ಆತನ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಫೈಸಲು ಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ನೋಡಿ "ಈ ನತ್ತಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯುಂಟೇ ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಬಾಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತ ಓಡಾಡಿದರೆ ಐದಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನತ್ತಿನ ಬಾಧೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಕೆಲವು ನರಗಳು ಸಡಿಲವಾಗುತ್ತವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಅನಂತರ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದನು. ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನು ಮಾರನೆಯ ದಿವಸದಿಂದಲೇ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕುಘಂಟೆಗೆದ್ದು, ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಘಂಟೆಗಳ ವರೆಗೂ ಕೂಗುತ್ತಾ ಓಡುತ್ತಾ ಬಂದನು. ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನತ್ತಿನ ಬಾಧೆಯು ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬಂದಿತು. ಅನಂತರ ಈ ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿ, ಗದ್ಯಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವಾಚೋವಿಧೇಯವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ, ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ

ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಾ ನಿರುವ ಸ್ಥಳವು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ತಲೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ ಣವನ್ನು ಅವನೇ ಬರೆದಿರುವನು. ಅವನು ಹೇಳಿರುವುದೇ ನೆಂದರೆ :—

"ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರೂ, ಪರಿಚಿತ ರೂ ಇರಕೂಡದು. ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಬಂಧುಮಿತ್ರರನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆ ಬರುವುದುಂಟು. ಇಂಥ ಅಭಿ ಲಾಷೆ ನೆರವೇರದಿರಲೆಂದು ವಿರೂಪವಾಗಿ ಕ್ಷೌರಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಷಯಾಂತರಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡದೆ, ನಾನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿದೆನು. ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೂ ಓದಿದೆನು. ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು."

ಈ ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ಪುನಃ ವ್ಯವಹಾ ರಮಾಡಿ, ಅವನ ಕಡೆಯ ಲಾಯರುಗಳ ಇಂದ್ರಜಾಲ ಮಹೇಂ

ದ್ರಜಾಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭೇದಿಸಿ, ಅವರ-ಅಧರ್ಮವಾದಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತಾನು ಪಡೆದನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅವನ ಆಸ್ತಿಯು ಅವನಿಗೆ ದೊರೆತುದಲ್ಲದೆ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ ಕೂಡ "ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ; ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದನು.

ಈ ಮೂರು ಜನಗಳ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ತಪಸ್ಸು ಆವಶ್ಯಕವೋ ಅವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗುವುದು.

ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಆ ಕೆಲಸಗಳ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದೊಳಗಾಗಿ ಫಲವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಗೆ ಶಾರೀರಕ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸುವುದರಿಂದ ಸಂತಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯು ಹೋಗುವುದುಂಟು. ಸದರಿ ಶಕ್ತಿಯು ಪುನಃ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ, ದೇವಪೂಜೆ, ಅಶ್ವತ್ಥ

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಸಾಧನಗಳಾಗುವುವು. ಈ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಆತುರಪಡದೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಶ್ವತ್ಥ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಾಡಿ, ನೂರೆಂಟಾವೃತ್ತಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಗರ್ಭಕೋಶವು ಈ ನಮಸ್ಕಾರರೂಪವಾದ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ, ರಕ್ತಚಲನದಿಂದ ಕೊಂಚಕೊಂಚವಾಗಿ ನೆಟ್ಟಗಾಗುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸುವುದು. ತರುವಾಯ ಆ ಕೋಶವು ಗರ್ಭವನ್ನು ಧರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದು. ಅದುವರೆಗೂ ಸಹನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಭಗ್ನಮನೋರಥರಾಗುವುದು ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದದ್ದಲ್ಲವೇ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ರಾಮಮೂರ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಜನಗಳು ಚಿಕ್ಕ ಆನೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಎತ್ತುವರು ಆನೆಯನ್ನು ಎತ್ತತಕ್ಕವರು ಆನೆಯ ಮರಿಯನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ, ಕೊಂಚಕೊಂಚವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ ಬರಬೇಕು. ಪರ್ವತಾಗ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರು ಒಂದೊಂದು ಮೆಟ್ಟಲಾಗಿ ಹತ್ತಬೇಕು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ನನು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಈಗ ಮಾಡಿಸುತ್ತಲಿರುವರೋ ಅಂಥಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಗೂ

ಲಭ್ಯವಲ್ಲದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಅವನು ಅಹೋ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿಯೂ, ಆತುರವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಇಂಥಾ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಯಶಸ್ಸು ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತೇ ? ನ್ಯೂಟನ್ ಎಂಬ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ಆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಅವನಿಗೆ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಸಹನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಶೋಧನೆಗಳು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಂದ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ರಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹದಿನೈದು ಹದಿನಾರು ಘಂಟೆಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು, ತುಂಬಾ ಯೋಚಿಸಿ, ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದನು. ಒಂದು ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಬೇಜಾರಾದುದರಿಂದ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ದೀಪವನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಗಾಳಿಸವಾರಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು "ಡೈಮೆಂಡ್" ಎಂಬ ಅವನ ನಾಯಿಯು ಅದನ್ನು ಉರುಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ವರುಷದಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದವು ಆ ನಾಯಿಯು ತಾನು ಮಾಡಿದ ಅನರ್ಥವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೋಗಿ, ಅವನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ವಿಷಾದವನ್ನು ಹೊಂದಿ,

"ಅಯ್ಯೋ! ಪ್ರಾಣಿ! ನೀನು ಮಾಡಿದ ನಷ್ಟವು ಇಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ನೀನರಿಯೆ!" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪುನಃ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ, ಆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಬರೆದನು. ಇಂತಹ ಸಹನಶೀಲರಾದ ಮಹಾನುಭಾವರುಗಳು ಅನೇಕರಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಇವರೇ ಕಾರಣಭೂತರು. ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಸಹನವೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡದಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲ.

ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸದ ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇಖಕರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಥಮತಃ ವಕ್ರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಆತುರಪಡದೆ, ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರ ಅಕ್ಷರಗಳು ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಫಲಗಳಂತಾಗುವುವು. ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಅವುಗಳಂತೆ ಬರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬ

ರಬೇಕು. ಕೆಲಸವು ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲ ಗೀಚಬಾರದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಕಾಶವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದೇ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವೆಂಬದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರಬೇಕೆಂದರ್ಥವಲ್ಲ ಯಾವ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಆಲೋಚನೆಯೂ, ಪೂರ್ವಾಪರಜ್ಞಾನವೂ, ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸಹನವೂ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇತರರು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿರುವರೋ ಅದನ್ನು ಮೇಲುಪಂಙ್ತಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಮೇಲುಪಂಙ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಗಳನ್ನೂ, ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಬಿಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೇಲುಪಂಙ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಾಠಕರೂ, ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ ಮಾಡುವ ಅವಿವೇಕದಿಂದಲೂ, ಅವರ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದುಂಟು.

ಅಲಗ್ಸಾಂಡರ್ ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಎಂಬವನಿಗೆ ಅವನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾದ ಲಿಸಿಮೇಕಸ್ ಎಂಬವನು ಮಹಾಶೂರನಾದ ಎಕಲಿಸ್ ಎಂಬವನು ತನ್ನ ಶತ್ರುವನ್ನು ತನ್ನ ರಥಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡುಹೋದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಿಸಿದನು. ಅಲೆ

ಗ್ಜಾಂಡರನು ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದ ದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನಿಂದ ಸೋತುಹೋದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಭುವನ್ನು ರಥಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆಸಿದನು. ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಜನರು ತಮ್ಮ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಚಾರಲ್ಸ್ ದಿ ಫಸ್ಟ್ ಎಂಬ ದೊರೆಯ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಛೇದಿಸಿದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಲೂಯಿಸ್ ದಿ ಸಿಕ್ಸ್ಟೀನ್ ಎಂಬ ದೊರೆಯನ್ನು ಫ್ರೆಂಚು ಜನಗಳು ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಜನಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜನಾಂಗಗಳೂ ಕೂಡ ತಾವನುಸರಿಸುವ ಮೇಲುಪಂಗ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾನ್‌ಸನ್ ಎಂಬವನು ಇಂಗ್ಲೀಷು ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಾಗ್ವಿಜೃಂಭಣೆಯುಳ್ಳವನು. ಅನೇಕರು ಅವನ ಶಬ್ದಾಡಂಬರವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು, ತಾವೂ ಅವನಂತೆ ಪಂಡಿತರೆಂದು ಅಭಿನಯಿಸುವರು ಅವನ ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರವನ್ನೂ, ಅವನ ಪೂರ್ವಾಪರಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ. ಬೈರನ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಹಾಕವಿಯು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿತ್ವವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಉಪಕಾರವಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ಇವನು ಶೃಂಗಾರಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕೆಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿಸ್ಸೀಮನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗುಣಗಳು ಅವಲಂಬನೀಯವಾಗಿಯೂ, ದುರ್ಗುಣಗಳು

ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವುವು. ಇವನನ್ನು ಮೇಲುಪಂಕ್ತಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಇವನ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಸರಿಸುವರು. ಇದು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು. ಆಂಡ್ರೂ ಫುಲ್ಲನೆಂಬುವನು ಒಕ್ಕಲಿಗನಾಗಿದ್ದನು. ರೈತರು ಕೃಷಿ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ, ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ತಿಳಿದುಕೊಂಡುದುದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದವಸ ಮೊದಲಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆಯೂ, ತಾನೂ ಅದರಿಂದ ಉಪಪನ್ನನಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ನನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಕ್ಲೇಶಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆದರೂ ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ಬೈಂಡಿನ ಬುಕ್ಕು, ಒಂದು ಕರಿಯ ಬೈಂಡಿನ ಬುಕ್ಕು ಇವೆರಡನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಮತ್ತೆ ಮಲಗುವವರೆಗೂ ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಡೆಯುವುವೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಬಿಳಿಯ ಬೈಂಡಿನ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಟ್ಟದುದನ್ನು ಕರಿಯ ಬೈಂಡಿನ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಬೈಂಡಿನ ಬುಕ್ಕಿನ ಬರವಣಿಗೆಯು ಬಹ

ಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು. ಬಿಳಿಯ ಬೈಂಡಿನ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿಯೂ ಮಲಗುವುವಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಅದುವರೆಗೆ ತಾನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದ ದುಷ್ಟವಾದ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ, ಆಡಿದ ದುಷ್ಟವಾದ ಮಾತನ್ನೂ, ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಿ, ತನಗೆತಾನೇ ನಿಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಬೈಂಡಿನ ಬುಕ್ಕಿನೊಳಗೆ ಒಂದು ಪಂಗ್ತಿಯನ್ನೂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಿಳಿಯ ಬೈಂಡಿನ ಬುಕ್ಕು ತುಂಬಿ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅಂಥಾ ಬುಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಇಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು "ಶಿವೋಽಹಂ" ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರಷ್ಟೆ! ಜಗದೀಶ್ವರನ ಪದವಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುರಾಲೋಚನೆಯೂ, ವಾಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಾಷೆಯೂ, ಕಾಯದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಕಾರ್ಯವೂ ಎಂದಿಗೂ ಇರಬಾರದು. ಮನುಷ್ಯನು ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾದ ಸತ್ವಗುಣವುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ಜಗದೀಶ್ವರನಂತೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ನನಿಗೂ ಕೂಡ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಬೇಕಾಯಿತು. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರತಿ

ಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಂತೆಯೂ, ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ನನಂತೆಯೂ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿಯೂ, ವೈರಾಗ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಆದ ಹೊರತು ನಿಸರ್ಗವಾದ ವಸ್ತುತ ತ್ವಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ವಸ್ತುತತ್ವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವ ನಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಮೋಕ್ಷವೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿರ್ಧಾರಿತವಾದ ಮಾತು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜೇನುಹುಳುಗಳಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಇರುವುದು. ಈ ಹುಳುಗಳು ಅನೇಕ ಪುಷ್ಪಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಅವುಗಳ ಮಕರಂದವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ; ನಿಸ್ಸಾರವಾದ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗ ಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾರವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಸ್ಸಾರವಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಇರುವುದುಂಟು. ವಿಷದಂತೆ ಆಚರಿಸುವ ವಿಷ ಯಗಳೂ ಉಂಟು. ಅದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಅಸ ತ್ಕಾವ್ಯಾಲಾಪವು ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿರುವರು. "ಮಾಘ ವೋದಿ ಮಗ ಕೆಟ್ಟ" ಎಂಬ ಗಾದೆಯು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ; ಇದು ಸ ತ್ಯವಾದುದು. ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಓದತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದು ಪರಿಗ್ರಾಹ್ಯವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಇಂಥಾದ್ದು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾ

ಡಿದರೆ ಅಂಥಾವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದು ವುರು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ವಿಚಾರಶೂನ್ಯತೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡ ತಕ್ಕವರು ಉದ್ದಿಷ್ಟಫಲವನ್ನು ಹೊಂದದಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ, ಅನರ್ಥಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾಗುವುದುಂಟು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾವ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೂ, ಅದರ ಪರಿ ಣಾಮದ ಫಲವನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ, ಆ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಿಡಿಯಕೂಡದು. ಬಹುಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ಅವರಿಗೆ ಹಿತೋಪದೇಶ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೂ ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಲಾಭನಿವಾರಣೆಯೊಂ ದುಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅನರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಆಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಆವಶ್ಯಕ ವಾಗಿರುವುದು.

ವಿಚಾರಪರನಾದ ಒಬ್ಬ ಫಕೀರನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂ ಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇ ನೆಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ ಒಂದು ರಾಜಧಾನಿಯ ಬೀದಿಗ ಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ತಿಳಿ ಯಿತು. ಆವನು ಆ ಫಕೀರನನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು "ನೀನು ಹೇಳುವ ಹಿ ತೋಕ್ತಿಯಾವುದು ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ

ಫಕೀರನು "ನೀನು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನುಪಕ್ರಮಿಸಬೇಕಾ ದರೂ, ಆ ಕೆಲಸದ ಪರಿಣಾಮಫಲವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸದೆ ಮಾಡಬೇಡ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ದೊರೆಯು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಆ ಫಕೀರನನ್ನು ಬಹುಮಾನಿಸಿ ಕಳು ಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ತರುವಾಯ ಆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ತಾನು ಕುಳಿ ತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚಿನ್ನದ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿದನು. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಆಯುಷ್ಕರ್ಮ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು ದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ತನ್ನ ನಾಪಿತನನ್ನು ಕರೆಸಿದನು. ನಾಪಿತ ನು ಬಂದು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಲೆಯು ನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿದಾಗ ಎದುರಿಗೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗ ಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಹಿತೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಓದಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಅವನಿಗೆ ತೇಜಸ್ಸು ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಕೈಕಾ ಲುಗಳು ನಡುಗಿದುವು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಭೃತ್ಯರು ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರು. ಆ ಪ್ರಭುವು "ನಿನಗೆ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ನಿಜ ವನ್ನು ಹೇಳು" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆ ನಾಪಿತನು ಭಯ ಪಟ್ಟು "ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬವುಳ್ಳ ವನು; ಬಹಳ ದರಿದ್ರನು. ಕ್ಷೌರಮಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಶಿರ ಚ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊ ಡುವುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶತ್ರುವಾದ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯೆಂಬುವನು ನನಗೆ

ಹೇಳಿದನು. ನಾನು ದುರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಈ ಪಾಪಕೃತ್ಯ ಕ್ಕೊಪ್ಪಿಕೊಂಡೆನು. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನವಾದ ಹಿತೋಕ್ತಿಯು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಇಂಥ ಪಾಪಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೂ ನನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಅನರ್ಥಗಳು ತೋರಿದುವು ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಭಯವೇ ಈ ಕಂಪನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು. ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರ ಜನಗಳನ್ನು ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನಮಾಡಿ, ಈ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನೂ, ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸುವುದಕ್ಕೂ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯೂ, ಅವನ ಸೈನಿಕರೂ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರು ನನ್ನ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಮಾಡಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಪಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಆ ರಾಜನು ನಾಪಿತನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು, ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಅವನ ಸೈನಿಕರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿ, ಅವರುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಫಕೀರನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಹಿತೋಕ್ತಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲವು ದೊರೆಯಿತೆಂದು ಸಂತುಷ್ಟನಾದನು. ಬಳಿಕ ಆ ನಾಪಿತನ ಕುಟುಂಬರಕ್ಷಣೆಗೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವು. ಅಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೇ ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾಗದಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಎಂದಿಗೂ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ದುರ್ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅಂಥ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನರ್ಥಗಳೂ ಆಗಬಹುದು.

ಕೆಲವು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೂ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನೂ, ಐಕಾಗ್ರ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುವರು. ಕೆಲವು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ನಾಲ್ಕೈದು ಗೋಲಿಗಳನ್ನೂ ನಿಂಬೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಸೆಯುತ್ತಾ ಎರಡುಮೂರು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೂ ಒಂದು ಗೋಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಹಣ್ಣು ಕೈಗೆ ತಗಲುತಿದ್ದರೆ, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಗೋಲಿ ಅಥವಾ ನಿಂಬೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಹಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ವಿನೋದದಿಂದ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವರು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡವರೂ ಕೂಡ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬಹು ಕಾಲ

ವನ್ನು ಕಳೆಯುವರು. ಇದೇ ಕಾಲವನ್ನು ಫಲಕಾರಿಗಳಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಹಾಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸತಕ್ಕವರು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಾಗಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ, ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಹೊಂದುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವೂ, ಅಕ್ಲೇಶವೂ, ಸಂತೋಷವೂ ಹುಟ್ಟುವುದೆಂದು ಅನೇಕರು ಜೂಜಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವರು. ಈ ಜೂಜಾಟಗಳಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನೇಕರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಪಾಂಡವರು ಜೂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ, ತಮ್ಮನ್ನೂ, ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಕ್ಲೇಶಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಗುರಿಯಾದರೋ ಅದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವುದುತ್ತಮವು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವಾದುದು. ಈ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಷ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಶೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಯಾವಯಾವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಯಾವಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗುವುದೋ, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗುರು

ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರು ತಾವು ಪಾಠ ಹೇಳತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನೂ, ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವರೋ ಅವರೇ ಅಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರು. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಉಪರಿಪ್ಲವವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪಾಠ ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಗುರುಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆಂದಿಗೂ ಅರ್ಹರಲ್ಲ. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ತಾವು ಓದತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆಂದಿಗೂ ಶಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕವಾದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾಠಕರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದವರು ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪದವಿಗೆ ಬಂದಿರುವರು. ನಮ್ಮ ವೈಸರಾಯರಾಗಿದ್ದ ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್‌ರವರು ವಿಲಾಯಿತಿಯ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು. 'ಗುರುವಿನಂತೆ ಶಿಷ್ಯ' ಎಂಬ ಗಾದೆಗೆ ಇವರೇ ದೃಷ್ಟಾಂತವು. ಮದರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಪೂರ್ವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಿ|| ಪವಲ್‌ರವರು ಪಾಠಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿದವರೊಳಗೆ ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು ಜನಗಳು ದಿವಾನ್‌ಗಿರಿಯನ್ನೂ ಅಥವಾ ದಿವಾನ್‌ಗಿರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು, ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರೆಂಬ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ, ಧರ್ಮಮಾರ್ಗೈಕಪರಾಯಣರೆಂಬ ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ

ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ದಿವಾನರಾದ ಮ|| ರಂಗಾಚಾರ್ಯರವರೂ, ನಮ್ಮ ರಿಟೈರ್ಡ್ ದಿವಾನರಾದ ಮ|| ಆನಂದರಾಯರವರ ತಂದೆಗಳಾದ ರಾಜಾ ಸರ್. ಟಿ. ಮಾಧವರಾಯರವರೂ, ಟ್ರಾವನ್ಕೂರು ದಿವಾನ್‌ಗಿರಿ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸರ್ ಶೇಷಯ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರೂ, ಇಂದೂರ್ ದಿವಾನ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಪೃಹ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೆಂಬದಾಗಿ ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ದಿವಾನ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ರಘುನಾಥರಾಯರವರೂ ಇನ್ನೂ ಇವರಂತಹ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ ಮೆ|| ಪವಲ್‌ರವರ ಶಿಷ್ಯರು.

ಶರೀರಸಂಬಂಧವಾದ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಗುಣಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುವು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳೂ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತೀಭವಿಸುವುವು. ಯಾವ ಗುರುಗಳು ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಷಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದೂ ಕೂಡ ಆವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮನನಕ್ಕೂ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು. ಸಮರ್ಥರಾದ ಪಾಠಕರು ಯಾವ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಠಹೇಳುವರೋ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪೂರ್ವವಾ

ಗಿರುವುದು. ಒಂದು ನೋಟುಬುಕ್ಕನ್ನೂ, ಒಂದು ಪೆನ್ಸಿಲ ನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮ ನಸ್ಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಟುಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೊಂಡು, ವಿರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬಹಳ ಕಠಿನವಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತೀರ್ಣ ರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜರ್ಮನಿ, ಅಮೆರಿಕಾ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳ ಹೈ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಳು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವರೇ ಹೊರತು ಪುಸ್ತಕ ಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಥಮತಃ ಇಂಗ್ಲೀ ಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಅನಂತರ ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿ ತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಲೌಕಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿರು ವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಲೌಕಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ನ ಮಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾಷೆಯ ಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಗುರುಮುಖ ದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಕಲಿಯುವು ದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು, ಜಪಾನ್ ದೇಶದವರು ಕೋಟ್ಯಂತರ ದ್ರವ್ಯವ್ಯಯಮಾಡಿ ಸಕಲ ಲೌಕಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗ ಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆಗೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರನ್ನೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದುದರಿಂದ ಆ ದ್ವೀಪನಿವಾಸಿಗಳು ಸಕಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ

ಯೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಗವರ್ನ್ಮೆಂಟಿನವರೂ, ನೇಟಿವ್ ಪ್ರಭುಗಳೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ಸಕಲ ಲೌಕಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಈ ಭರತಖಂಡದ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಭಾರತೀಯರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ತ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಜೆಗಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸು ಅವರು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದಾಗ ಜೇನು ಮೇಣದಂತಿರುವುದೆಂದು ನಾವು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿರುವೆವು. ಚಿನ್ನದಿಂದ ನಾನಾವಿಧವಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಜೇಡಿಯ ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ, ಇತರ ಲೋಹಗಳಿಂದಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ಪುನಃ ಲೋಹಗಳ ಅವಸ್ಥೆಗೂ, ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ಅವಸ್ಥೆಗೂ ತರುವುದೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸೂ ಕೂಡ ಮೇಣ, ಜೇಡಿಮಣ್ಣು, ಚಿನ್ನ ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳಂತೆ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಡಬಹುದು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ, ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅದು ಹೊಂದುವಂತೆಯೂ ಮಾ

ಡಬಹುದು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸೂ ಸ್ವರೂಪ ಸ್ವೀಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು. ಆಗ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳೂ, ಪಾಲಕರೂ ಪೂರ್ವಾಪರಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಸುಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರು ಜನಕಾದಿಗಳಂತೆಯೂ, ವಸಿಷ್ಠಾದಿಗಳಂತೆಯೂ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಾದಿಗಳಂತೆಯೂ, ದಧೀಚಿ, ಕರ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಲೋಕಬಾಂಧವರಂತೆಯೂ ಪರಿಣಮಿಸುವರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಪರವಶತೆಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿರೂಪವಾದ ಮುದ್ರಣಗಳಿಗೆ ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗುರಿಮಾಡಿದರೆ, ಅತ್ಯಂತ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಕೂಡ ತಾವು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾಗಿರುವವರೆಗೂ ಮಹೋನ್ನತಿಗೆ ಬಂದು, ಆಮೇಲೆ ಇಂದ್ರಿಯಪರವಶರಾಗಿ ದುರ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಕೂಡಲೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಪತನವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ, ಪಾಲಕರೂ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವಂತೆಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಕೂಡ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಶೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ದುರ್ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮತಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿರುದ್ಧಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧಕಗ ಳಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಕೂಡ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವು. ಅವುಗಳೆ ಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ, ಸದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದು ವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೂ, ದುರ್ಗತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದುವುಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೂ, ವಿದ್ಯಾ ರ್ಥಿಗಳಿಗಿರುವುದು ಅಪೂರ್ವ. ಗುರುಪದವಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದುರಭಿಮಾನರಹಿತರಾದವರು ಬಹಳ ವಿರಳರಾಗಿ ರುತ್ತಾರೆ. ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ, ಪಾಠಕರೂ, ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿ ಗಳೂ ಯಾವ ದುರಭಿಮಾನದಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಾರೋ ಆ ದುರಭಿಮಾನವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬರುವುದು. ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೂ ಗುಣ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಸಾರಭೂತವಾ ದುದನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಯುಕ್ತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದನ್ನು ಪರಿ ತ್ಯಾಗಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಗುರುಪದವಿಯಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕವರು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರೇ ನಿಜವಾದ ಗುರುಗಳು. ಅಂಥಾ ಗುರುಗಳೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಸಮಾನರು. ಅವರೇ ಸರ್ವರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯ ರು. ಮೂರ್ತೀಭವಿಸಿದ ದುರಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರು ಗುರುಪದ ವಿಗೆಂದಿಗೂ ಅರ್ಹರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರಾಗುವು ದರಿಂದ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಸೋಪಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗುವುದೆಂ ದು ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವರು.

ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದುದು. ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳು ಇರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೋರುವ ಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ, ಆಶೆಯೆಂಬ ಪಿಶಾಚದಿಂದ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅದನ್ನೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳಿರಲಾರದು. ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಪಡೆದು, ಅನಂತರ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ದೇಶಾಟನವನ್ನೂ, ಪಂಡಿತಭಾಷಣವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತ, ತಾವು ಆರ್ಜಿಸಿರತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತರೂಪವಾದುದೋ ಅದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ, ಯಾವುದು ಮಿಥ್ಯಾರೂಪವಾದುದೋ ಅದನ್ನು ಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪಂಡಿತರೇ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಜನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿ, ಅವರ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನೂ, ಅವರ ಮನೋಗತಗಳನ್ನೂ, ಅವರ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳಿಗಿರತಕ್ಕ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವೆನ್ನುವರು. ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಈ

ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು. ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮಮಾರ್ಗೈಕಪರಾಯಣನಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವನು ಇಹಪರಸೌಖ್ಯಗಳೆರಡನ್ನೂ ಹೊಂದುವನು. ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಾವಲಂಬನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾಙ್ಮುಖನಾದವನು ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದರೂ, ಇದರಿಂದುಂಟಾಗಬೇಕಾದ ಪರಮಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನು ಈ ಲೋಕದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಭ್ರಮಿಸಿ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ತಾಪತ್ರಯಗಳೆಂಬ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಕೊನೆಗೆ ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಉದಾಹರಣೆಯು ಜ್ಞಾನವಾಸಿಷ್ಠದಲ್ಲಿರುವುದು.

ಶ್ರೀರಾಮನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಪ್ರಳಯಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಲಿವೆಯೋ, ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ದುರ್ಬಲವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಿಂಸೆಪಡಿಸುತ್ತವೆಯೋ, ದುರ್ಬಲವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬಲವುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ

ಹೇಗೆ ಭಗ್ನಮನೋರಥಗಳಾಗುತ್ತವೆಯೋ, ಜನಗಳು ಕಾರ್ಯತಃ ಸ್ವಕಾರ್ಯಧುರಂಧರರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ತಾವೇ ಅಭಿನವ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರಂತೆ ಹೇಗೆ ನಟಿಸುವರೋ, ಇವರ ನಟನೆಗೆ ಊಹಾಪ್ರೋಹಗಳಿಲ್ಲದವರು ಹೇಗೆ ಮರುಳಾಗುತ್ತಾರೋ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಲೋಪವೂ, ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೂ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವುವೋ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, ಇಂಥ ಅಧರ್ಮಮಯಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಪ್ರಳಯಗಳಿಗೆ ದೇವರು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಕಾರಣಭೂತನಾಗುವನೇ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಆಹಾರವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಉದಾಸೀನನಾಗಿ ಇಂಥ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವುದೇ ಉತ್ತಮವಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತ, ಅನ್ನಪಾನಾದಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟು, ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳದೆ ಜಡಭರತನಂತೆ ಅಂತರ್ಮುಖನಾಗಿದ್ದಾಗ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರು ಬಂದು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ದಶರಥನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು, ಶ್ರೀರಾಮನು ಬಂದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ದಶರಥನು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತೋರಲು, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರು ವಶಿಷ್ಠರನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನೀವು

ಹೊರತು ಮತ್ತಾರೂ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತರಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಉತ್ತರವನ್ನಪ್ಪಣೆಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು, ವಸಿಷ್ಠರು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಮಾಡಿ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅವನು ಬರುವಂತೆಯೂ, ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ, ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆಗಳಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮನು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗದೆ, ದೇಶಾಟನವನ್ನೂ, ಪಂಡಿತಭಾಷಣವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಕೂಪಕೂರ್ಮದಂತೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಎಂದಿಗೂ ಅವತಾರಪುರುಷನೆಂದು ಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಸೇತುವಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹಿಮಾಚಲದವರೆಗೂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಪುರುಷನೆಂದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರುಷಗಳಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವೂ, ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವೂ, ಈ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಶೆಗಳೂ ಎಷ್ಟು ಬಂದರೂ ಅವಕ್ಕಧೀನನಾಗದೆ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಲೋಪಬರುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡುವುದೇ ಉತ್ತಮವೆಂಬ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯೂ ಶ್ರೀರಾಮನಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದುವು. ಈ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳಿಂದಲೇ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅವತಾರಪುರುಷನಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದನು. ಈ ಜ್ಞಾನವಾಸಿಷ್ಠದ ಸಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ "ಪೌರುಷಪ್ರಕಾಶ" ವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು

ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ಆಸ್ಥಾನಪಂಡಿತರೊಬ್ಬರು ಬಹುಕಾಲದ ಹಿಂದೆಯೇ ಮುದ್ರಿಸಿರುವರು. ಈಗ ಅವರಿಂದಲೇ ಈ ವಾಸಿಷ್ಠವು ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾಟೀಕಾತಾತ್ಪರ್ಯಗಳೊಡನೆ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಾಮರಾಜ್ಯವೆಂದೆನ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರಮಪಡತಕ್ಕವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪ್ರಾಜ್ಞಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರು ಈ ಜ್ಞಾನವಾಸಿಷ್ಠದ ಟೀಕಿಗೆ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯನಾಮಾಂಕಿತವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವರು. ವಸಿಷ್ಠರು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾಗಿರುವುವು.

"ತುಂಬಿದ ಕೊಡವು ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿರುವರು. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ವಿರಳರಾಗಿರುವರು. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಭೂಮಿಯಂತೆ ಇರತಕ್ಕ ಲೋಕಗಳು ಈ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಅನೇಕವಾಗಿರುವುವು. ಇಂಥ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಗಳೂ ಕೋಟ್ಯಂತರವಿರುವುವು. ಬರೀ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಕಾಣಿಸತಕ್ಕ ಭೂಮಂಡ

ಲಗಳೂ, ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಗಳೂ, ಚಂದ್ರಮಂಡಲಗಳೂ ಎಷ್ಟೋ ಇರುವುವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಾಲ್ವತ್ತುಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ ದುರ್ಬೀನುಗಳು ಈಗ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವುವು. ದುರ್ಬೀನಿನಲ್ಲಿ ನೋಡತಕ್ಕವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬರೀ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣತಕ್ಕ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ಗ್ರಹಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ, ಗ್ರಹಗಳೂ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಈ ಅಖಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ ಕೊನೆಮೊದಲೊಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವು ಆದ್ಯಂತರಹಿತವಾದುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಿಯೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ಜಗದೀಶ್ವರನು ಅನಂತನೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳು ತಿಳಿಯುವರು. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಪೀಲಿಕೆಯಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸುವನು. ಇವನ ಜ್ಞಾನವೂ, ವಿದ್ಯೆಯೂ ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಜ್ಞಾನವಿಹೀನರಾದವರು ತಾವು ಸರ್ವಜ್ಞರೆಂದು ವಿಜೃಂಭಿಸುವರು. ಇಂಥ ವಿಜೃಂಭಣೆಗೆ ಅಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯೂ, ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನವೂ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು.

ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಚರಣೆಯೇ ಲಕ್ಷಣವು. ಜ್ಞಾನಶಾಲಿಗಳೆಂದು ವಿಜೃಂಭಿಸತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಅವರು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನವು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವು

ದೋ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಎಂಥವರಿಗಾದರೂ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗದಿರಲಾರದು. ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳೂ ಕೂಡ ಇಂದ್ರಿಯಪರವಶರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನನುರೂಪವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ವೈರಾಗ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಅದಕ್ಕನನುರೂಪವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕಾದಹಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ವೇಷವೆಲ್ಲಿ? ಧರ್ಮಾಧರ್ಮವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಪರರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದೆಲ್ಲಿ? ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ದೇಹಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಾರ್ಜ್‌ಸ್ ಎಂಬಾತನು ದರ್ಜಿಯ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅಮೆರಿಕಾಖಂಡದ ಸಂಯುಕ್ತಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಪದವಿಗೆ ಬಂದನು. ಆರ್ಕ್‌ರೈಟ್ ಎಂಬವನು ಕ್ಷೌರಕನಾಗಿದ್ದು ಸ್ಪಿನಿಂಗ್ ಜೆನ್ನಿ ಎಂಬ ನೂಲುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ, ತಾನು ಕುಬೇರನಾದುದಲ್ಲದೆ, ಸಮಸ್ತರಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಸುಖಗಳ ಮೇಲೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನಿಡದೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದ

ರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಮಹೋನ್ನತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವರು.

ನಾಗೋಜಿದೀಕ್ಷಿತರೆಂಬುವರು ಶೇಖರ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಇವರು ದಕ್ಷಿಣದೇಶಸ್ಥರು. ಇವರಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹವಾಯಿತು. ವಿವಾಹವಾದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇವರು ನವದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರು. ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ ಅನನ್ಯಸಾಧಾರಣವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಶಬ್ದೇಂದುಶೇಖರ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವರಿಗೆ ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಕೀರ್ತಿ ಬಂದಿತು. ಇಂಥ ಕೀರ್ತಿ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎಂಭತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದಿತು. ಇವರ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಎಪ್ಪತ್ತರ ಮೇಲೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಯೋಗವುಂಟಾಗಿ, ಆಕೆಗೆ ಇವರ ವರ್ತಮಾನವೇ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ; ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಗಂಡನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂದೇಹವೂ ಉಂಟಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ದೀಕ್ಷಿತರು ಬದುಕಿರುವರೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಅನನ್ಯಸಾಧಾರಣವಾದ ಕೀರ್ತಿಯು ಇವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಈಕೆಯು ಉತ್ತರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ

ಮಾಡಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ತಲಪಿ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದಳು. ದೀಕ್ಷಿತರು ಆಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಮನೆಗೆ ಯಜಮಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಶಿಷ್ಯರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಚಿಂತೆಯನ್ನು ಆಕೆಗೊಪ್ಪಿಸಿದರು ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಆಕೆಯು ದೀಕ್ಷಿತರನ್ನು ಕುರಿತು "ನೀವು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಅನಾಥಳನ್ನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನಿಮ್ಮ ಯೌವನವೂ ನನ್ನ ಯೌವನವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೀಕ್ಷಿತರು "ಇಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾಗಿಯೂ ನಿನಗೆ ಸಾರಾಸಾರಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ, ನಮಗೆ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡ. ನಾನು ಐವತ್ತು ಅರವತ್ತು ವರುಷಗಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತೇನೆ. ಶಬ್ದೇಂದು ಶೇಖರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲವೇ ? ಇದು ಹಾಗಿರಲಿ ; ಇವುಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ ; ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಕೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಾದರಳಾದಳು. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಕಾಲಾಧೀನರಾದರು.

ಆದರೆ ದೀಕ್ಷಿತರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಂತೆ ಅವರ ಯಶಸ್ಸೂ, ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿರುವುವು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದಸೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯಸುಖಗಳ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನಿಡದೆ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಭಂಗವು ಬಂದರೂ ಹೆದರದೆ, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ದೇಹತ್ಯಾಗವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವುದೇ ಸರಿ ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿನಯವು ಕಿರೀಟಪ್ರಾಯವಾದುದು. ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆಯುವುದು, ಎಂಥ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಬೀಳದಿರುವುದು, ಇವೆರಡೂ ವಜ್ರಕವಚಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದವುಗಳು. ವಿದ್ಯೆ, ವಿನಯ, ಧರ್ಮ ಇವು ಮೂರೂ ಯಾರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುವೋ ಅವರೇ ತಪಸ್ವಿಗಳು ; ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಗೆಲ್ಲಲಾರರು. ಇದಕ್ಕೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಸ್ತ ದೇಶಗಳ ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಷ್ಟು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಭಾಗವತದಲ್ಲಿರುವ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂಬರೀಷನೆಂಬ ರಾಜನು ಭಾಗವತೋತ್ತಮನು. ಇವನು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿಯೂ, ವಿನಯಾದಿ ಸದ್ಗ

ಣಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ, ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪರತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ದೂರ್ವಾಸನು ಇವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು ; ಅಂಬರೀಷನು ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಪದವಿಗನುರೂಪವಾದ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ, ಸ್ನಾನವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿಯು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅಂಬರೀಷನು ತನ್ನ ದ್ವಾದಶೀವ್ರತಕ್ಕೆ ಲೋಪವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಜಲರೂಪವಾದ ಪಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಇದನ್ನು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು, ದೂರ್ವಾಸಮುನಿಯು ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂಬರೀಷನನ್ನು ನಾನಾವಿಧವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ದಹಿಸಿಬಿಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಅಂಬರೀಷನು ನಾನಾವಿಧವಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿ, ಇವನ ಆಪನ್ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ಚಕ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಚಕ್ರರೂಪವಾದ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ದೂರ್ವಾಸನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದಹಿಸಿ, ಅವನನ್ನೂ ದಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಮಹೇಶ್ವರನೂ ಇವನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗದೆ ಹೋದರು. ಕೊನೆಗೆ ದೂರ್ವಾಸನು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಮರೆಹೊಕ್ಕನು. ಅದರಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದೆ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಅಂಬರೀಷನನ್ನು ಮರೆಹೊಕ್ಕು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವ

ನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ವಿಷಯವು ಹಾಗಿರಲಿ ; ವಿದ್ಯಾವಿನಯಸಂಪನ್ನನಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮಮಾರ್ಗೈಕಪರಾಯಣನಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವನನ್ನು ಉನ್ಮತ್ತತೆಯಿಂದ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅವರೇ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನ ಮಾಡಲ್ಪಡುವರು.

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಅವನ ತಂದೆಯು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಿಂದ ತಾನೇ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ರಾವಣನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಹೋನ್ನತ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಅಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟನು. ದುರಾಶೆಯೆಂಬ ಪಿಶಾಚದಿಂದ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೌರವರು ಧರ್ಮಿಷ್ಠರಾದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಐದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಾಮಾವಶೇಷವಾದರು. ಇಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಷ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಲಿರುವುವು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬರುತಲಿರುವುವು. ಬರಿಯ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪು ; ವಿದ್ಯೆಯ ಜತೆಗೆ ವಿನಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕಗಳು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಬೇಕು.

ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತೋಪಯುಕ್ತವಾದುದು ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯು. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ ವೀರ್ಯನಿಗ್ರಹರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ರಕ್ಷಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ನಮ್ಮ ಪೌರ್ವಿಕರು ಗುರುಕುಲವಾಸವನ್ನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನೂ, ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನೂ ಊರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ವಿಷಯಸುಖಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡಿರುವರು. ಯಾವಾಗಲೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ವ್ಯಾಯಾಮರೂಪವಾದ ಆಟಗಳು, ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಅಸ್ಖಲಿತ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಧಕಗಳಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವು. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ನಾಲ್ಕೈದು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವತ್ತು ಐವತ್ತು ವರುಷ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೂ ಇವರಿಗುಂಟಾಗುವುದು. ದೇಹಶಕ್ತಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದವರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ವೈಸ್‌ರಾಯಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಗಾರ್ವ್ನರುಗಳಾಗಿಯೂ, ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗಾರ್ವ್ನರುಗಳಾಗಿಯೂ, ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳಾಗಿಯೂ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ಖಲಿತ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಮಹಿಮೆಯೂ, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಮಹಿಮೆಯೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೂ, ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರು ಅರಸುಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರುವರು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಏರ್ಪಾಡಾಗಿರುವುವು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗುರುಕುಲಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲ್ಪಡಬಹುದು. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಇವರಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಂಸರ್ಗ ತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಇವರ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಹೆಚ್ಚಾದ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ವೀರ್ಯನಿಗ್ರಹದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅನೇಕವಾಗಿ ಏಕಸಂಧಿಗ್ರಾಹಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ

ನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಲಲಿತವಾಗಿಯೂ, ಅಸಾಧಾರಣ ಗಾಂಭೀರ್ಯಯು
ಕ್ತವಾಗಿಯೂ, ನವರಸಭರಿತವಾಗಿಯೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗ್ರಂಥ
ಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್ ಮೆಕಾಲೆ ಎಂಬಾತನು
ಒಬ್ಬನಾಗಿರುವನು. ಯಾವ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಈತನ
ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಒಂದಾವೃತ್ತಿ ಮಾತ್ರವೇ ಓದಿ ಚಾಚೂ
(ಚತು) ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಂತೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನ ಶೈಲಿಯು
ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯೇ
ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಭೋಜರಾಜನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏಕ
ಸಂಧಿಗ್ರಾಹಿಗಳು ಅನೇಕರಿದ್ದರು. ಭೋಜನು ಮಹಾಕವಿ
ಗಳಿಗೆ ಬಹುದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದಾನೊಂದು
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖಜಾನೆಯೊಳಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ
ಕವಿಯು ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ಭೋಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಂದಿತು.
ಆಗ ಇವನು ವಿಚಾರಪರನಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನ
ದ್ವಾರಪಾಲಕನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಖಜಾನೆಗೆ ಹಣಬರುವವರೆ
ಗೂ ತಮಗೆ ಈ ಮಹಾಕವಿಗಳ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ನಾನು
ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಬಳಿಕ ಆ ರಾಜನನುಜ್ಞೆ
ಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ದ್ವಾರಪಾಲಕನು ಅರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ
ರುವಾಗ ಆ ಮಹಾಕವಿಯು ಬಂದನು. ದ್ವಾರಪಾಲಕನು
ಅವನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ “ ಮಹಾಸ್ವಾ
ಮಿ ! ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ
ಕವಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು ಸಂದರ್ಶನ

ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡುವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತಂದು ಓದತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಮಹಾಕವಿಯು ತಾನು ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿ ತಂದಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಇದು ಹೊಸಗ್ರಂಥವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿದ್ದ ಹೊರತು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಮೊದಲು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಓದಿ ನನಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಬಿಡುತ್ತೇನೆಂದೂ ಆ ದ್ವಾರಪಾಲಕನು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಆ ಮಹಾಕವಿಯು ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿದನು. ಕೂಡಲೇ ದ್ವಾರಪಾಲಕನು "ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥವು. ಇದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಒಂದೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಂತೆ ಸದರಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಮಹಾಕವಿಯು ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಏನುಮಾಡಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದೆ ಹೊರಟುಹೋದನು ಭೋಜನು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ತುಂಬಾ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ, ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹಣವನ್ನು ತರಿಸಿ, ಆ ಮಹಾಕವಿಗೂ, ತನ್ನ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಿಗೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಈ ವಿಷಯವು ಹಾಗಿರಲಿ; ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಪೂರೈಸುವವರೆಗೂ ಮೆದುಳೂ, ಬುದ್ಧಿಯೂ, ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ವಿಷಯಸು

ಖಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಙ್ಮುಖರಾಗಿ ವೀರ್ಯನಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ನಮ್ಮ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯು ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದುದು. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮನುಷ್ಯನು ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇವನಿಗೆ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿರುವುದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು ಯಾರು ಸುಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿ ಈ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸದ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವಂತೆಯೂ, ದುರ್ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆಯೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರೋ ಅವರು ಸಕಲವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದುವರು.

ಮನಸ್ಸು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಆದ್ಯಂತಗಳಿಲ್ಲದುದು. ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿರುವುವು; ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಇವು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುವು. ವಿಷಯಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಮರ್ಥವಾದುದು. ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾದ ಮನಸ್ಸು ಅಖಂಡವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ತನ್ನನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮಾನನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ವ್ಯಾಸ, ವಸಿಷ್ಠ, ಶುಕ ಮೊದಲಾದವರು ಅವತಾರಪುರುಷರಂತೆ ಗಣಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತತೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಅಹೋರಾತ್ರಿಯು

ಲ್ಲೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಮಾಡಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು

ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿರುವುವು. ಪ್ರಥಮತಃ ಮನುಷ್ಯನು ಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ದುರಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧಿಯೆನ್ನಿಸುವುದು.

ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರಗಳು. ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ವಿಷಯಗಳಿರುವುವು. ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಕೆಟ್ಟದು ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ, ಕೆಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಙ್ಮುಖನಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಆವಶ್ಯಕವು. ಇದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸತಕ್ಕವನೇ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರುವುವು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಎಂತಹ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ವಿಘ್ನಗಳು ಬಂದುವೋ ಅವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆ ಆ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದರಲ್ಲಿ ಆತನು ಎಷ್ಟು

ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದನೋ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಅಲೆಗ್ಝಾಂಡರನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಕುಠಾರಪ್ರಾಯವಾದ ವಿಷಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಗೆಲ್ಲದವರು ಮತ್ತೇನನ್ನು ತಾನೆ ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲರು ? ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲದವರು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ನಿಜವೇ ? ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ. ಲಕ್ಷಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದವನಿರುವನು. ಅವನಂತೆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೆ ಅವನಂತೆ ಪೂಜ್ಯನಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಅರ್ಹರಾಗಬಹುದು. ಇದೇ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಧನ್ಯರಾಗುವರು.

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೨.

—o—

ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳೂ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ರುವುವು. ಜನಗಳನ್ನು ಮೂರ್ತೀಭವಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲೇಶಕರಗಳಾದ ಕೆಲಸಗಳೂ

ಕೂಡ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ ಬಂದರೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಕ್ಲೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುವು. ಪೃಥ್ವೀ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಒಂದು ಖೂನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊತ್ತಿತು. ರಾಜನು ಅವನಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದನು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು "ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ದಂಡನೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಕಬ್ಬಿಣದ ಮುಳ್ಳುಗಳುಳ್ಳ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಏಳು ವರುಷ ಮಲಗಿರುವುದು ಮರಣದಂಡನೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯು ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದಾವೃತ್ತಿ ಮಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಮರಣದಂಡನೆಗೆ ಸಮಾನವೆಂದು ತೋರಿತು. ಆದರೂ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸಾಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ಮರಣದಂಡನೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಂಥ ಮುಳ್ಳಿನ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗತಕ್ಕ ದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ದೊರೆಯು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮುಳ್ಳುಗಳುಳ್ಳ ಮಂಚವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಇವನು ಮಲಗಿರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇವನಿಗೆ ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ಸರಿಯೆಂದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು

ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಮಂಚವನ್ನು ಹತ್ತಿದನು. ಆ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಮೈಗೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ನೋವುಂಟಾಯಿತು. ಶಿರಚ್ಛೇದದಿಂದ ಪ್ರಾಣಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಹೋಗಲೆಂದು ಅವನು ಹಟವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಇವನ ಶರೀರದ ಚರ್ಮವು ಘೇಂಡಾಮೃಗದ ಚರ್ಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ರಕ್ತಬರುವುದು ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಶರೀರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗಡ್ಡೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡುವು. ಹೀಗೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಇವನ ಸಾಹಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ಮಹಾರಾಜನು ಇವನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಲು ಅದು ಅವನಿಗೆ ಸುಖಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅವನು ಅದುವರೆಗೂ ಅಭ್ಯಾಸವಾದಂತೆಯೇ ಮುಳ್ಳಿನ ಮಂಚವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಲಗಲು ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಬಂದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಲೇಶಗಳೂ ಕೂಡ ಅಭ್ಯಾಸಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಕ್ಲೇಶವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಕ್ಲೇಶದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುವು. ಆದುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಸೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವರೋ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯದಶೆಗೆ ಬರುವರು.

ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ದುರಭ್ಯಾಸಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ದುರಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕ್ಲೇಶ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದುರಭ್ಯಾಸಗಳು ದೃಢಮೂಲವಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ದುರಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ವಿಧಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನರಾದರೆ ಅವರು ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಅವುಗಳಿಗನುರೂಪವಾದ ದುಷ್ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬರುವರು. ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ತಾಯಿತಂದೆಗಳೂ, ಗುರುಗಳೂ ಇಂತಹ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಾಲಕರು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃವಾಗಿ ಅವರು ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ, ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದಲೂ, ಅವಿವೇಕದಿಂದಲೂ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೂ ಗುರಿಯಾಗುವರು. ಜನಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರ ಯೋಚನೆಗಳೂ ಮಾತುಗಳೂ ಉದ್ಯೋಗಗಳೂ ಪರಿಣಮಿಸುವುವು. ಜೈಲು ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಯಾರಿಗೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ

ಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದೋ ಅಂಥವರು ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ಪುನಃ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕವರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೂ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಫಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಭ್ಯಸ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೂ, ಎಷ್ಟು ಲಾಭಬರುವಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅನಭ್ಯಸ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡದೆ ಅಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೂ ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೂ, ಅಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಪಕ್ರಮಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಯಾವ ಅಭ್ಯಾಸವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುದೋ ಅವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸವು ಉಂಟಾದರೆ ದುಷ್ಫಲಾನುಭವವೆಂದಿಗೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುರಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಲೇಶವೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೂ, ಪೋಷಕರಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಲ್ಪಡಬೇಕು.

ಯಾವ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಯಾವ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಅನರ್ಥ ಉಂಟಾಗುವುದೋ ಅಂತಹ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಯಾವ ಅಭ್ಯಾಸ ಧರ್ಮದಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವ ದುದೋ ಅದು ಕೇವಲ ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ ಅರ್ಹವಾದುದು ; ಅಂತಹ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬ ಬೇಕು. ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮ ವಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸವು ಸುಲಭವಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಳಗಾಗಿ ಅದು ಸಂತೋಷಪ್ರದವಾಗಿಯೂ ಆಗುವುದು ಅ ರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನೇಕರು ಜೈಲಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾರ ಜೈಲಿನ ತಿಂಡಿಯೂ, ಅಲ್ಲಿನ ವಾಸವೂ, ಅಲ್ಲಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸಹವಾಸವೂ ಪ್ರಥಮತಃ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಬಹ ಕ್ಲೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುವು. ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಇವು ಳೆಲ್ಲವೂ ಒಗ್ಗಿ ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವಾಗ ಆ ಬಿಡುಗ ಡೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೊಂದದೆ ಅವರು ವ್ಯಸನಪಡುವರು. ಹೀಗೆ ಕದನ್ನದಲ್ಲಿ ಯೂ, ನಿಂದ್ಯವಾದ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭ್ಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸತ್ಸ ಹವಾಸ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಡುವುದೂ ಕೇವಲ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲವಶ್ಯವಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ
ೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಗೊ
ು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವ್ಯಾ
ಂಗವು ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ಲುಪ್ತಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಘ್ನ ಬಂದರೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಡದೆ
ಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರಬೇಕು. ವಿಘ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಕ
ಾಗಿ ನಿವಾರಣೀಯವಾದುವು ಅನೇಕವಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಥವು
ಳನ್ನು ಜಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ವ್ಯಾ
ಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗುವ ಕೆಲಸಗಳಿರುವುದಂಟು. ಅಂತ
ಕೆಲಸಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಬೇರೆ ಕಾಲವನ್ನು ಕ್ಲುಪ್ತಮಾಡಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡು, ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ
ಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ
ಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ನಡೆಸಬೇ
ೆಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅನಂತರ ಆ ಕಷ್ಟವು
ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿ
ತಕ್ಕವರು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನೆಂದಿಗೂ ಸಾಧಿಸಲಾರರು.
ಾರ್ಡ್ ಕ್ಲೈವನು ಇಸ್ಪೀಟು ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶತ್ರು
ಳು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಬಂದರೆಂದು ವರ್ತಮಾನ
ಂದಿತು. ಆಗ ಅವನು " ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ ! ದಣಿದು
ಂದಿರುವರು ; ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಾನು ಆಟವನ್ನು
ೂರೈಸಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊ

ರಡುವೆನು " ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಆಟವನ್ನಾಡಿ ಪೂರೈಸಿ, ಅನಂತರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ಹೊರಟನು. ಆಟದಲ್ಲಿ ಇವನು ಹೇಗೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದನೋ ಹಾಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತರಾಗಿರಬೇಕು.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಸಮವಾದುದು. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸು ಐಕಾಗ್ರ್ಯವು ಇರಬೇಕು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಂತರಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಮನಸ್ಸು ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವಿಷಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗದಿದ್ದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಫಲವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ತಪಸ್ಸೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಲೂ ತಾವು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಾಗದಿದ್ದರೆ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿ, ಅದರಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಈ ಕೃಷಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ವಾಪರಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವು. ಆದರೆ ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಐಕಾಗ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರತಕ್ಕವರ ಬುದ್ಧಿಯು ಇಂಥ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾಗುವುದುಂಟು. ಅನೇಕರಿಗೆ ಬಾದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯೋಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯೋಡುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಕ್ಕನುರೂಪವಾದ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಾದರೂ ಮನಸ್ಸು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವುದುತ್ತಮವು.

ಜನ್ಮತಃ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳಾಗಿ ಯಾರೂ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಸ್ವತಿಯು ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾರಿಗೂ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿದಾಗಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ದೇವರು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವನೆಂಬುದೂ ವಿಸ್ರಂಭಣೀಯವಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೂ, ದೇಹಶಕ್ತಿಯೂ ಬರುವುವು. ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಸಹವಾಸವೂ, ಯಾವ ಕರ್ಮವೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವುವೋ ಅದಕ್ಕನುರೂಪವಾದ ಫಲವು ಅವರಿಗುಂಟಾಗುವುದು.

ಸತ್ಸಹವಾಸವೂ, ಸತ್ಕರ್ಮಗಳೂ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇ
ದರೆ ಜನ್ಮಾಂತರ ಸುಕೃತವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದುಂ
ಇದು ಅವ್ಯಕ್ತವಾದುದಾದರೂ ನಂಬುವುದಕ್ಕರ್ಹವಾದ
ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನಂಬದಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಯತಃ ತೋರ
ಅನೇಕ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇ ಗೊತ್ತಾಗುವು
ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಕೆಲವರು ಕುಬೇರ
ವಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ಸನ್ನಿ
ಗಳು ಜನ್ಮಾಂತರಸುಕೃತಪರಿಪಾಕಗಳಾಗಿರಬಹುದೆಂದು
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನ್ಮಾಂತರ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮವೆ
ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಇದಕ್ಕೆ
ಯಾದ ಅರ್ಥವು ಮಾಡಲ್ಪಡಬಹುದು. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ
ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕ ಶುಭಾಶುಭಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಕರ್ಮ
ಇವಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಈ ದಿನ ದಿ
ಗಿರಿ ಮಾಡತಕ್ಕವನು ದಿವಾನಗಿರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದನೆಂದು
ಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅವನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ
ಮಾಡಿ, ದೇಶಾಟನದಿಂದಲೂ, ಪಂಡಿತಭಾಷಣದಿಂದಲೂ
ಧಾರಣವಾದ ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಪ್ರಜಾರಂ
ಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಿ, ಕೂಡಿದವುಟ್ಟಿಗೂ ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯು
ಸಂಪಾದಿಸಿ, ದಿವಾನಗಿರಿಗೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವನೆ
ಪ್ರತ್ಯಯ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನೆಂ

ಂಥ ಕರ್ಮಗಳೇ ಅವನ ದಿರ್ಮಾಗಿರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣಗ
ಾಗಿರುವುವೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತ
ವೆಂದರೆ ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪರಿ
ಾಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಗ
ಗೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದೇ ಇರುವುವು ಇವು
ಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವನು
ವೇಕಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುವನು.

ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಇಂತಹ ಪೂರ್ವಾಪರಜ್ಞಾನವೇ
ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವು. ಇಂಥ ಜ್ಞಾನವು ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ
ುರಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಸಕಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗ
ನ್ನೂ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಬೇಕು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದ
ಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಪರನಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. "ಕೋಣ ಈಯಿ
ಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು" ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರಂತೆ
ಬ್ದಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಶರಣನಾಗಿರಕೂಡದು. ದೇವ
ು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ವಿಚಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರವೆಂಬು
ಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ವಿಚಾರದಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ
ವಿಚಾರದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ನಡೆಯಬಾ
ದು. ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ, ವಿಚಾರದಿಂದ
ುಣದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ, ಆರ್ಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯು
ಕ್ತಾಯುಕ್ತಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದ
ಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರತಕ್ಕವನು ತಾನು ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕುವುದ

ಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನೂ, ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ
ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೂ ಅರ್ಹನಾಗುವನು.

ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದರೂ, ಎಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಶೀಲನಾ
ದರೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿರತಕ್ಕವನು ಎಂದಿಗೂ
ಒಳ್ಳೆಯ ಪದವಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯರಾದ ನಮ್ಮ
ಅಜಗರಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಪರಿಹಾಸಮಾಡು
ವುದುಂಟು. ಇತರ ಜನಗಳು ಓಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ನಡೆ
ಯುತ್ತೇವೆ. ಇತರ ಜನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು
ಕೂಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕವ
ರನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಮಲಗುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ
ನ್ನು ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಹಾಸಕ್ಕೆ ನಾವು ವಿಷ
ಯರಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು. ಪಾಶ್ಚಾ
ತ್ಯರು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಡಿದರೂ, ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ
ಅದನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಬಹಳ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸು
ವರು. ಬಹಳ ಸುಖವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. ನಾವು ಸಂಪಾದಿ
ಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂಪಾದಿಸಿದುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದರ
ಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಹಿಂದಾಳುಗಳಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿ
ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಹೇಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗಿರು
ವರೋ ಹಾಗೆ ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾ
ಗಿರುವೆವು. ವೈರಾಗ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿನಿ
ವೇಶವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿರುವುದು. ಈ ಲೋ

ಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನೂ
ರ್ಗದಿಂದ ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ಲೋಕಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಾಧಕ
ದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಈ ಲೋಕದ ಸುಖ
ಪ್ತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದವುಗಳನ್ನು ಆರ್ಜಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಾ
ರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ' ಈ ಲೋಕವ ಸೌಖ್ಯವೂ, ಸಂಪತ್ತೂ
ಗಾದರೂ ಇರಲಿ ; ಲೋಕಾಂತರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದವಿ
ುಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ' ಎಂದು
ಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಸಾಧುಗಳಾಗಿ
ೂ, ಫಕೀರರಾಗಿಯೂ, ಯೋಗಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ.
ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿ
ೂಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಉದರನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಪರಮೈ
ಂತಿ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿರತಕ್ಕವರು ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬ
ತ್ತೊಂಬತ್ತು ಜನಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ
ೈಗಳಿಗೂ, ಇವರ ವೇಷಗಳಿಗೂ ಲೇಶವೂ ಸಂಬಂಧವಿ
ವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ವೈರಾಗ್ಯವು ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೊಂಚ
ಗಳಿಗಿರುವುದು, ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಈ ಲೋಕದ
ಖ್ಯವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತುಂಬ ಶೋ
ೀಯವಾದುದು.

ಯಾವ ಕೆಲಸವು ಕೈಗೂಡಬೇಕಾದರೂ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ
, ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು
ರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಸರ್ವರಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದು ಜನ್ಮತಃ ಬರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು. ಎಪಿರಸ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಭುವಾದ ಸ್ಕ್ಯಾಂಡರ್ ಬೇಗ್ ಎಂಬವನು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದನು. ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದರೂ "ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು; ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ದೇಹವನ್ನಾದರೂ ಬಿಡಬೇಕು" ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಪರಾಜಯವೆಂಬುದು ಯಾವುದೋ ಅದು ಇವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಜಯವಾಗುತ್ತ ಬಂದವು. ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿ ಇವನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇವನ ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಗಳ ಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದುಬಂದಿತು. ಇವನು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾದ ಮೇಲೆ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ಮಹಾಜನಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇವನ ಮೂಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಚೂರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಹಾರಕ್ಕೆ ಪವಣಿಸಿ ಎದೆಗೆ ತಗಲುವಂತೆ ಆ ಹಾರವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅಚೇತನವಾದ ಮೂಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಗಳುಂಟೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದುಕಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ತೋರಿಸಿದ ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಗಳ ಪರಾಕಾಷ್ಠತೆಯೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಭಾವನೆಗೆ ಅನು

ಸಾರವಾಗಿ ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಗಳುಂಟಾಗುವುದುಂಟು. ಮೂಲಿಕಾ ಯಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕೆಲವು ಜನಗಳು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲಿರುವುದು ಇವಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿರುವುದು.

ಯಾರು ತುಂಬ ಕೆಲಸವಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸವಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೂ, ಶಕ್ತಿಯೂ ಬರುವುವು ಅವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ವಿಘ್ನಗಳು ಬಂದರೂ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ, ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವರು. ಈ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ ಬಳಿಗೆ ಬಹಳ ಬಡವನಾದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂದು, "ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಪ್ರಸವಯಾತನೆಯುಂಟಾಗಿ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿದೆ; ಶಿಶುವು ಉದರದಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ತಾವು ಬಂದು ಸತ್ತ ಮಗುವನ್ನು ಉದರದಿಂದ ತೆಗೆದು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಆ ಡಾಕ್ಟರ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತಳೆಂದು ವರ್ತಮಾನವು ಬಂದಿತು. ಆಗ ಡಾಕ್ಟರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಉದರದಲ್ಲಿ ಸತ್ತಿದ್ದ ಮಗುವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದು, ಬಾಣಂತಿಗೆ ಅಪಾಯವು ತಪ್ಪುವವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದು, ತರು

ವಾಯ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಳಾದ ಹೆಂಡತಿಯ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಈ ಡಾಕ್ಟರು ಸರಕಾರದ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ, ಹಗಲಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮೂರುನಾಲ್ಕಾವೃತ್ತಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಾತನೆಪಡುವ ರೋಗಿಗಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆದರ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇದೇ ಸದುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವು. ಇಂಥವರು ವಿರಾಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಲವೆಲ್ಲ ವಿರಾಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಆದರೂ, 'ನನಗೆ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿ ಮನೋರಥಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ಅನೇಕರಿರುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನನಗೆ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದವರಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವು ಯಾವುದು ಬಂದರೂ, ಅದನ್ನು ತಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ, ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರಾಮವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರುವರು.

ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗವು ಸಮುದ್ರ ದಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಉಳಿದ ಕಾಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾ ಲುಭಾಗವು ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ನದಿ ಸರೋವರ ಕಾಡು ಊಷರ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ಇವೆ. ಉಳಿದ ಭೂಭಾಗವು ಬಹಳ ಕೊಂ ಚವಾಗಿರುವುದಾದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೃಷಿಯು ಮಾ ಡಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆಲ್ಲ ಉದ್ಯೋ ಗವು ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೂ, ಜೀವನವಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪ ತ್ತನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗಳುಳ್ಳ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ತಾನು ಹಿಡಿದ ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳ ನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲವಾವಶ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಪೂರ್ವಾಪರಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಸೋಮಾರಿಗಳು ಬಳ್ಳಿ ಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದು ಮೂರ್ಖಪ್ರಲಾಪವೇ ಹೊರತು ಪ್ರಾಜ್ಞರ ಮಾತಲ್ಲ.

ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಯಮಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಂತರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚಾಂಚಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾವಧಾನ ದಿಂದ ಮಾಡುವುರು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ

ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸುವರು. ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಷಯಾಂತರಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಡುವುದು ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಕಣ್ಣಿನ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೂ, ಬಾಯಿನ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೂ ಬುದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸೇರದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಂಥವು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪಾಠ ಬರುವುದೇ ? ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸ ನೆಟ್ಟಗಾಗುವುದೇ ? ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಲಾದೀತೇ? ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬರುವುದೇ? ಮನೋರಥಭಂಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸಂಪತ್ತು ದೂರವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಸರಸ್ವತೀ ಪ್ರಸಾದವು ತಪ್ಪುವಂತೆಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ, ಬೋಧಿಸತಕ್ಕ ಪಾಠಕರೂ ಬಹಳ ವಿರಳರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯು ದೂರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಚಾಂಚಲ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಆದರೆ ಚಂಚಲಮನಸ್ಕರಾಗದೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಾಡುತ ಬಂದರೆ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಪ್ರಬಲವಾಗುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನಸ ಕೆಲಸ ಬಿಡುವುದೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಕಾಲ

ದಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಘ್ನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಒಂದು ದಿವಸ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ, ಪುನಃ ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಒಂದು ದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ಬೇಗ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು.

ಮಾರ್ಟಿನ್ ಲ್ಯೂಥರೆಂಬ ಕ್ರಿಸ್ತಧರ್ಮಪರಿಶೋಧಕನು ಕ್ರಿಸ್ತರ ವೇದವಾದ 'ಬೈಬಲ್'' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡುತ ಬಂದನು. ಈ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಪುಸ್ತಕವು ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಬಹುಜನಗಳಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥವು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಹೇಗೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ನಿತ್ಯವೂ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವೂ ಹೊರಟಿತು. ಒಂದು ಮೊಲವು ತನ್ನಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡತಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಯು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ವಿಜೃಂಭಿಸಲು, ಒಂದು ಆಮೆಯು ಇದರ ವಿಜೃಂಭಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಸೋಲಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೊಲವು ನಕ್ಕಿತು. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿ

ಗಳೂ ನಕ್ಕುವು. ಆದರೂ ಆಮೆಯೂ ಮೊಲದೊಡನೆ ಜೂಜು ಕಟ್ಟಿ ಓಡುವುದಾಗಿ ಹಠಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತರು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಜೂಜು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮೊಲವು ಮುಕ್ಕಾಲುಮೂರುವೀಸಪಾಲು ಓಡಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿತು. ಆಮೆಯೂ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಓಡುವುದಾಗಿ ದುರಹಂಕಾರಪಟ್ಟು, ತಾನು ಇಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ, ಅದು ಬರುವವರೆಗೂ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಮೊಲವು ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದೊಂದು ಪೊದರಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿತು. ಓಟದಿಂದುಂಟಾದ ಶ್ರಮದಿಂದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ನಿದ್ರೆಬಂದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ, ಆಮೆಯೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಈ ಮೊಲವು ನೋಡಿ, ವೇಗದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಜಯವಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ವೇಗದ ಜತೆಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯೂ ಇರಬೇಕೆಂಬವಾಗಿಯೂ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮೈಮರೆತಿರಬಾರದೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ವೇಗವಿಲ್ಲದೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕವರೂ ಕೂಡ ಉದಾಸೀನತೆ ಮಾಡದೆ, ಮೈಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೋಲಿಸುವರೆಂಬದಾಗಿ

ಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಭಗ್ನಮನೋರಥವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಪರಿಹಾಸಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಈ ಕಥೆಯು ನಡೆದುದಲ್ಲವಾದರೂ, ಜಾಗರೂಕರಾದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ, ಅಲಸರಾದವರಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಮೇಧಾವಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಬಹಳ ವೇಗದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಅಜಾಗರೂಕರಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾದರೂ, ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿಯೂ, ಚೆನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವರು. ಬಹಳ ಚುರುಕಾದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊಂಡುಕತ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಅಮುಕಿದರೆ ಆ ಪದಾರ್ಥವು ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಗುವುದು ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಧಾವಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವರು ಅನಾದರದಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ಜನಗಳು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು; ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಬುಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ, ರಿಕಾರ್ಡು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊ

ಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ತೋರಿಸುವ ಕ್ರಮವು ಅದ್ಭುತವಾಗಿರುವುದು. ಜರಿಮಿಯಾ ಎವರ್ಸ್ಟ್‌ರವರು ದಿನಕ್ಕೆ ಹದಿನಾರು ಘಂಟೆಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಅವರ ಆಳುಗಳು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಇವರ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ, ರಿಕಾರ್ಡುಗಳೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಹಾಗಿದ್ದುವು. ಆದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕ, ಯಾವ ರಿಕಾರ್ಡು ಬೇಕಾದರೂ, ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳು ಇಂತಹ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುವೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತಿದ್ದರು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಒಕಿನಲೀ ಎಂಬ ಲಾಯರು ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಹೊರತು, ಇವರು ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ದೇಶಾಂತರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಬೇಕಾದವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರೆ ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್‌ಗಳು ಪುನಃ ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಿ॥ ಗ್ಲಾಡಸ್ಟನ್‌ರವರ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದವು. ಇವರ ಲೈಬ್ರೇರಿಯನ್‌ಗಳ ಕೆಲಸವು ಇವರು ಓದಿ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಡುವುದು

ಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವರ ಭಂಡಾರದ ಲ್ಲಿನ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತರಹೇಳಿದರೂ, ಇಂತಹ ಬೀರು ವಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಪುಸ್ತಕವಿರುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಇಬ್ಬರು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ ತರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದರು ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದದ ಫೈಲುಗಳೂ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆ ಫೈಲುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೇಳಿದಾಗ ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷವನ್ನೂ ಕಳೆಯದೆ ತರುತಿದ್ದರು. ಒಂದಾವೃತ್ತಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದ ಫೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳು ಇಷ್ಟನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುವೆಂದು ಹೇಳುತಿದ್ದರು. ಕಾಲನಿರ್ಣಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನೂ ಬೇಕಾದಾಗ ಕ್ಲೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಇಡುವ ಕ್ರಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಲಕ್ಷಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು. ಈ ಕ್ರಮವು ಎಷ್ಟು ಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲ್ಪಡಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಲಂಡನ್ ಟೈಂಸ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೂ, ಸಾಯಂಕಾಲದ ಹೊತ್ತಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುವುವು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಎರಡು ಹೊತ್ತೂ ಹೊರಡುವುದು. ಈ ಪ್ರ

ಪಂಚಕದ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ನಡೆಯುವುವೋ ಅವು ತಂತೀವರ್ತಮಾನದ ದ್ವಾರಾ ಟೈಂಸ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ತಿಳಿಯುವುವು. ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವು. ಆ ಸಮಾಚಾರವು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಪಶೀಲುವಾರು ರಿಕಾಡುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ರಿಕಾರ್ಡುಕೀಪರುಗಳು ಎಡಿಟರವರ ಮೇಜಾದ ಮೇಲೆ ತಂದಿಡುವರು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಪರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೀಡರುಗಳು ಬರೆಯಲ್ಪಡುವುವು. ಅಂಥ ಸಮಾಚಾರ ಬಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಘಂಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಗಳೆಲ್ಲವೂ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುವುವು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನಗಳು ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಕಾಲ ವಿಭಾಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಪುಸ್ತಕ ರಿಕಾರ್ಡು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಸ್ತ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಲೇಶವೂ ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡದೆ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ನಿಸರ್ಗವಾಗಿ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಶ್ರದ್ಧೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು.

ಉದ್ಯೋಗವು ಪುರುಷಲಕ್ಷಣವೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು. ಇದು ಆಬಾಲವೃದ್ಧರಿಗೂ ಲಕ್ಷಣವಾದುದು. ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯೋಗಗಳೂ ಪುರುಷಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸದುದ್ಯೋಗಗಳು ಮಾತ್ರ ಪುರುಷಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡಬೇಕು. ದುರುದ್ಯೋಗಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಅನರ್ಥಗಳಾಗುವುವು. ಇಹಪರಗಳೆರಡೂ ತಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ದುರುದ್ಯೋಗಗಳು ಕಾರಣವಾಗುವುವು. ಅರ್ಥದಂಡ (ಜುಲ್ಮಾನೆ) ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮರಣದಂಡನೆಯುವರೆಗೂ ದಂಡವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾದ ದುರುದ್ಯೋಗಗಳಿರುವುವು. ಅಂಥ ದುರುದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಮೇಲು. ಆದರೆ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮನಸ್ಸು ತಾನೇ ದುರುದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಕೈಕಾಲುಗಳು ನಡೆಯುವುದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಸರ್ ಹಾರೇಸ್ ವೀರ್ ಎಂಬವನ ಸಹೋದರನು ಮೃತಪಟ್ಟನು. ಆತನ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಮಾರ್ಕ್ವಿಸ್ ಸ್ಪಿನೋಲಾ ಎಂಬವನು, ನಿನ್ನ ಸಹೋದರನು ಯಾವ ರೋಗದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿದ್ದು ಸತ್ತನೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಹಾರೇಸ್ ವೀರ್ ಎಂಬವನು 'ನನ್ನ ಸಹೋದರನಿಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ರೋಗವು

ಬಂದಿದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳಿಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯುಂಟು ; ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಲೋಕೈಕವೀರರೂ ಕೂಡ ಈ ರೋಗದಿಂದ ಪರಾಜಿತರಾಗಿರುವರು ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದು ಎಂತಹ ರೋಗವೆಂದು ಸ್ಪಿನೋಲನು ಕೇಳಲು ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ "ಸದುದ್ಯೋಗದ ಅಭಾವ" ವೆಂದು ಹೆಸರಿರುವುದೆಂಬದಾಗಿ ಹಾರೇಸ್ ವೀರ್ ಎಂಬವನು ಹೇಳಿದನು. ಇದು ವಾಸ್ತವವಾದ ಮಾತು. ಸದುದ್ಯೋಗವು ಪುಣ್ಯವಂತರಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದು. ಅಂಥ ಉದ್ಯೋಗವು ಯಾರಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರೇ ಪಾಪಿಷ್ಠರು. ಇಂಥ ಸದುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಧನಪಿಶಾಚದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದವರಿಗೆ ಸದುದ್ಯೋಗವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ' ಪ್ರತಿಫಲರೂಪವಾದ ದ್ರವ್ಯ ಬಂದರೆ ಬರಲಿ, ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ; ಸದುದ್ಯೋಗವೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗುರಿ' ಎಂಬ ಅಭಿನಿವೇಶವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಯಾರು ಹುಡುಕುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಕಲವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಗೂ ಸಾಧಕವಾಗಿರುವ ಸದುದ್ಯೋಗಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಸಿಕ್ಕುವುವು. ಇದಕ್ಕೆ ದಿ ಆನರಬಲ್ ಮಿಸ್ಟರ್ ಗೋಖಲೆಯವರೇ ದೃಷ್ಟಾಂತಭೂತರು. ಇವರು ಗವರ್ನರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನೂ, ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗವರ್ನರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಆ ಹುದ್ದೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿಯೂ, ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆ

ಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿಯೂ, ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ರಾಗಿಯೂ, ಲೆಜಿಸ್ಲೆಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೆಂಬರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರ ಗಣ್ಯರಾಗಿಯೂ, ಈ ಕೆಲಸಗಳ ದ್ವಾರಾ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ, ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಕೆಲಸಗ ಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಸಮಯವು ದೊರೆಯಿತು. ವೈಸರಾಯರಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಕೀರ್ತಿಯು ಇವರಿಗೆ ಲಭ್ಯ ವಾಯಿತು. ನಿಸ್ಪೃಹಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೆಂಬ ಬಿರುದು ಇವರಿಗೆ ಅ ಪ್ರಾರ್ಥಿತವಾಗಿ ದೊರೆಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೇ ಮೊ ದಲಾದ ಮಹಾಜನಗಳ ಪ್ರೀತಿಗೌರವಗಳಿಗೂ ಆಸೇತುಹಿಮಾ ಚಲವಾಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೂ ಇವರು ಪಾತ್ರರಾದರು. ದ್ರವ್ಯರೂಪವಾದ ಧನವು ಇವರಿಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ದೇಶಾಭಿಮಾನರೂಪವಾಗಿಯೂ, ಪರೋಪಕಾರರೂಪವಾಗಿ ಯೂ ಇವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಧನರಾಶಿಯು ಮಹಾಮೇರು ವಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಇವ ರಿಗೆ ಸದುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಯಿತೇ ಹೊರತು, ಇನ್ನಾವು ದರಿಂದಲೂ ಲಭ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸದುದ್ಯೋಗಗಳು ಅಪೇ ಕ್ಷಿಸಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ದೊರೆಯುವುವು. ಆದರೆ ಪುಣ್ಯಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಇಂಥ ಸದುದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಲಾಷೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಕ್ಷಣ ಭಂಗುರವಾದ ಐಹಿಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದವರಿಗೆ ಇಂಥ ಅಭಿಲಾಷೆಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದಪೂರ್ವ. ಬಂದುವೇಳೆ

ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಅವರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪರಾಗಿರುವುದು ಅಸಂಭವ.

ಸಕಲವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಇರುವುದು. ಈ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ಮಾತ್ರ ಬಹುಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಲಿಯಬೇಕೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ವಿಷಯಾಂತರಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣಪಾಂಡಿತ್ಯ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸ್ ಎಂಬವನು ವಾಗ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನು. ಇವನಿಗೆ ಈ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೇನಿರಬಹುದೆಂದು ಬಹುಜನಗಳು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವರು. ಥ್ಯೂಸಿಡೈಡೀಸ್ ಎಂಬವನಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಇವನು ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಎಂಟಾವೃತ್ತಿ ಬರೆದನು ; ಅದು ವಾಚೋವಿಧೇಯವಾಗುವವರೆಗೂ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿದನು. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ರಸವತ್ತಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದನು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ತಪ್ಪದೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನು ಏನು ಬರೆದರೂ, ಯಾವ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ತಾನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ್ದ ಮಹಾಕವಿಗಳ ಮಾತುಗಳೇ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದುವು.

ತದೇಕಧ್ಯಾನದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಈ ರೀತಿಯ ಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಬಾಣಭಟ್ಟನ ವಾಗ್ವೈಖರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಗಲಾರದು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುವುದು ಇವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಮಹಾಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಲದಿಂದ ಮಹಾಕವಿಗಳಾಗುವರೇ ಹೊರತು, ವ್ಯವಸಾಯಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಣಭಟ್ಟನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಕಲ ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಆಖ್ಯಾನ, ಆಖ್ಯಾಯಿಕಾ, ಅಲಂಕಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕರತಲಾಮಲಕಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಈ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡತಕ್ಕ ಮಾತೂ, ಅವನ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಬರೆಯತಕ್ಕ ಕವನಗಳೂ ಲಾಲಿತ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿದೆಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಅವನ ಕವಿತ್ವದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕಾದಂಬರಿ ಗ್ರಂಥದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಾವಶ್ಯಕವು. ಇವನ ಗುರುವಾದ ಸುಬಂಧುವು ವಾಸವದತ್ತೆಯೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಅನೇಕ ವರುಷಗ

ಳವರೆಗೂ ಅವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಮಹಿಮೆಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಭುವಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಬಾಣಭಟ್ಟನೇ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವನೆಂದು ಆ ಪ್ರಭುವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಇವನಿಗೆ ಒಂದು ಜಹಗೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಸುಬಂಧುವಾಗಲಿ, ಅವನ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಬಾಣಭಟ್ಟನು ಈ ಜಹಗೀರಿಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹವಮಾಡಿದನು.

ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸುಬಂಧುವು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು, ಬಾಣಭಟ್ಟನು ತಾನೇ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಜಹಗೀರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅವನಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡದೆ, ಪ್ರಭುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಕುರಿತು "ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಕದಿಯುತಕ್ಕವರನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು ; ಈ ಬಾಣನಂತೆ ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕದ್ದು ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಬಾಣಭಟ್ಟನು ಎದ್ದುಬಂದು, ಸುಬಂಧುವಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ "ಸ್ವಾಮಿ ! ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ವಾಸವದತ್ತೆಯು ನಾನು

ಬರೆದ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜಹಗೀರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಯವನಾಗಿ ನಾನು ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವೆನು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ನಾನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಈಗ ತಾವು ಅದನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಶಿಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ತಪ್ಪು ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ನಾನು ಚೌರ್ಯ ಮಾಡಿದೆನೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ, ಪುತ್ರನಿಂದ ತಂದೆಗೂ, ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಗುರುವಿಗೂ ಪರಾಭವ ಉಂಟಾದರೆ, ಅದರಿಂದ ತಂದೆಯೂ, ಗುರುವೂ ಸಂತೋಷಪಡುವರೇ ಹೊರತು, ದುಃಖ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ವಾಸವದತ್ತೆಗಿಂತಲೂ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಶ್ಲಾಘನೆಯನ್ನು ಹೊಂದದಿದ್ದರೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನೇ ಅಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ತಾನು ಬರೆದ ಪೂರ್ವ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಂದು ಓದಿದನು. ಆ ಗ್ರಂಥವು ಓದಲ್ಪಡುತಲಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಭುವೂ, ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರೂ, ಸುಬಂಧುವೂ ಮೈಮೇಲೆ ಸ್ಮರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಂತೋಷಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲುತ ಆನಂದಪರವಶರಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. ಇದು ಓದಿ ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ, ಸುಬಂಧುವು ತಾನು ಮಾಡಿದ ದೋಷಾರೋಪಣೆ

ಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 'ಬಾಣೋಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಜಗತ್ತ್ರಯಂ' ಎಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿ, "ಎಲೈ ಬಾಣಭಟ್ಟನೇ! ನನ್ನ ವಾಸವದತ್ತೆಗಿಂತಲೂ ನಿನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಯೇ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ನವರಸಗರ್ಭಿತವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಯಾರೂ ಬರೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಹಾಕವಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದೇನೆಂಬ ಬಹುಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯಾದ ಬಹುಮಾನವು ಯಾರಿಗೂ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಲಾರದು. ವಾಸವದತ್ತೆಗೋಸ್ಕರ ನನ್ನ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ನೀನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದ ಜಹಗೀರಿಯು ನನಗೆ ಬಂದಿತು. ನಿನ್ನ ಅದ್ಭುತವಾದ ಶಕ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ, ನಾನು ಆಡಿದ ನಿಷ್ಠುರೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರಭುವೂ ಪಂಡಿತರೂ ಕೂಡ ಬಾಣಭಟ್ಟನಿಗೆ ಆತನ ಗುರುವಿನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ 'ಬಾಣೋಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಜಗತ್ತ್ರಯಂ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು. ಬಾಣಭಟ್ಟನಿಗೆ ಇಂತಹ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಅನೇಕ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡುದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಇದರಿಂದಲೇ ಸರಸ್ವತಿಯು ಇವನಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದಳು. ಇವನ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸರಸ್ವತಿಯು ಇವನಿಗೆ

ಸ್ವಾಧೀನಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೋಸ್ಕರ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಇಬ್ಬರೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದಾಸಿಯರಾಗಿರುವರು.

ಮಹಮ್ಮದೀಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಾದೆಗಳಿರುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು 'ಉದ್ಯೋಗಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪಿಶಾಚವು ಹಿಡಿದಿರುವುದು : ಅನುದ್ಯೋಗಿಯನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಪಿಶಾಚಗಳು ಹಿಡಿದಿರುವುವು' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಇದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದ್ಯೋಗಿಯನ್ನು ಉತ್ಸಾಹರೂಪವಾದ ಪಿಶಾಚವು ಹಿಡಿಯುವುದು. ಈ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಇವನು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸದ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಕೆಲಸಮಾಡುವನು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಉತ್ಸಾಹಪರವಶನಾಗಿರುವನು. ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಫಲಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದಿ ಸಂತೋಷಪಡುವನು. ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಉದ್ಯೋಗವು ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೂ ಇವನಿಗೆ ಸಂತೋಷವೂ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಲಭ್ಯವಾಗುವುವು. ಸೋಮಾರಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಫಲವೂ ಸಂತೋಷವೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ, ಗೋಸುಂಬೆಯ ವರ್ಣವು ಹೇಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವುದೋ ಹಾಗೆ ಸಂಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಕ

ವಾಗಿ ಮಾಡಲಾರದೆ, ಇವನು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವನು. ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕವನು ಭಗ್ನಮನೋರಥನಾಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವುದೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೇನ್ ದೇಶದ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆಯುಂಟು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದುರ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪಿಶಾಚಗಳು ಕಾದಿರುತ್ತವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಸೋಮಾರಿಯು ಅಂಥ ಪಿಶಾಚಗಳಿಗೆ ಔತಣವನ್ನು ಕೊಡುವನೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಈ ಜನಗಳು ಹೇಳುವರು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮುಹಮ್ಮದೀಯರ ಗಾದೆಯಂತೆಯೇ ಈ ಗಾದೆಯೂ ಕೂಡ ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪವೂ, ಸ್ಥೈರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದವರು ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೇಗೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವರೋ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು.

ಜನಗಳು ಅದೃಷ್ಟಪರಾಧೀನರೆಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟಷ್ಟೆ! ದೃಷ್ಟವೆಂದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣತಕ್ಕುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ ಕಾರಣ ಅದೃಷ್ಟವೆಂದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಿರತಕ್ಕುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದಂತೆಯೇ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಜನಗಳು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು. ಕೆಟ್ಟ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಮರಣಾಂತವಾದ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೂ ಗುರಿಯಾಗುವು

ದುಂಟು. ಮನುಷ್ಯನ ಸಹವಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ, ಅವನ ಸ್ವಭಾವವಿಂತಹುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಅವನ ಪರಿಣಾಮವು ಹೀಗಾಗುವುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗುವುವು. ಇವುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ನಾವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಕೆಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನಾಕರ್ಷಿಸಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತವೆ. ದುರ್ವಿಷಯಗಳಿಗಧೀನರಾದವರು ತಾವು ಕೆಡುವುದಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಬಂಧುಮಿತ್ರವರ್ಗವನ್ನೂ ಕೆಡಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೂ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಹಪರಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ "ಈ ದಿವಸ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಯೋಚನೆಗಳೂ, ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳೂ, ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಮೀಚೀನವಾದುವುಗಳೇ? ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೆ? ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಫಲವೇನು?" ಎಂದು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ, ಆಡತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನೂ, ಅವಲಂಬಿಸತಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೂ

ನಿರ್ಧರ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗಬೇಕು. ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ರಾತ್ರಿಯ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಲಗುವಾಗ ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪಗಳು ಆ ದಿನ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುವೆಂದು ಪುನಃ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಬರಬೇಕು.

ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಸರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಫಲೋದಯವಾಗುವವರೆಗೂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಬಹಳ ಚಂಚಲವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಇವರು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೋ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ತಿಳಿದಕೂಡಲೆ ತಾವೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಪಕ್ರಮಿಸುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ದಿವಸ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅರೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಫಲವನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ಬೇಸರಪಟ್ಟು, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುವರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಆ ಕಾರ್ಯವು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟು, ಮೊದಲಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವರು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಫಲೋದಯವಾಗುವವರೆಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು

ವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಯಾವುದಾದರೂ ತೊಂದರೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಡುವರು. ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕರಲ್ಲದ ಈ ಜನರು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕೆಲವು ದಿನದವರೆಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದ ವ್ಯವಸಾಯವೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಅನೇಕ ಪಂಡಿತರು ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಉದ್ಯೋಗಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಲೋಕವ್ಯವಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಇಹಪರಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲವಾದ ಧರ್ಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ ಬಹುಜನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ವಿಕಾಸವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದವರು ಅವುಗಳನ್ನವಲೋಕಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಅವುಗಳು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವವರೆಗೂ ಚಿಂತಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಅನೇಕಾವೃತ್ತಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಉಪರಿಪ್ಲವವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ, ಅದರ ತತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದಿರತಕ್ಕವರು ಅನೇಕರಿರುವರು. ಅಂಥವರಿಗೆ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಎಂದಿಗೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ
ತದೇಕಾಯತ್ತ ಚಿತ್ತ ರೂಪವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊರತು ಆಗ
ವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವೂ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಹ
ಬೇಸರಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು. ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಥೈರ್ಯವೂ, ಸ
ಪಸವೂ ಯಾರಿಗೆ ಇರುವುವೋ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಉದ್ಯೋಗ
ಆರಂಭದಲ್ಲುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನೂ, ಬೆಸರಿಕೆಯನ್ನೂ
ಗೆಲ್ಲುವರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಫಲ
ಹಸ್ತಗತವಾಗುವುದು. ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಉದ್ಯೋಗ
ನ್ನು ಉಪಕ್ರಮಿಸತಕ್ಕವರು ಚಂಚಲಚಿತ್ತರಾಗಿರಕೂಡದು
ತಾವು ಉಪಕ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿರುವ ಕೆಲಸಗಳ
ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಫ
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತೊಂದರೆಗಳು ಬ
ಬಹುದೆಂದು ಮೊದಲೇ ಊಹಿಸಬೇಕು. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು
ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪರ್ಯಾ
ಲೋಚಿಸಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಪ
ಕ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವಿಘ್ನಪರಂಪರ
ಗಳು ಎಷ್ಟು ಬಂದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡದೆ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗ
ವವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಅಸಾ
ಧ್ಯವಾದರೆ ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ದೇಹವನ್ನಾದರೂ ಬಿಡಬೇಕು
ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿನ ಚಾಂಚ
ಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರೋ

ಅವರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಮೊದಲಾದವರು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಅಂಥ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕವರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಅವರಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿರಬೇಕು. ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗತಕ್ಕವುಗಳು ಮಶಕಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾಗದವರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಂಥ ರಾಜರ್ಷಿಗಳಿಗೂ ಅಸೂಯೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಸಿಷ್ಠಾದಿಗಳ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗರೂಪವಾದ ಬೆಲೆಯೊಂದುಂಟು. ಆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹೊರತು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದನಾದ ಯೂಕ್ಲಿಡ್ ಎಂಬವನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಆ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಆಗ ಯೂಕ್ಲಿಡ್ ಎಂಬ ಪಂಡಿತನು ದೊರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು—"ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕವರು ತಾವು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಂತರಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಚಲಿಸದಂತೆ ಏಕಾಗ್ರ

ವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದ ಉಪಾಯವು. ವಿಷಯಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ, ಪುಷ್ಪದಿಂದ ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಮಕರಂದಾರ್ಥವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ಜೇನುಹುಳುಗಳಂತೆ ಸಂಚರಿಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ರಸವು ಲಭಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ರತ್ನವನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕವರು ಹೇಗೆ ಬಹಳ ಆಳವಾದ ಗಣಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿದು ಭೂಗರ್ಭಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ರಸವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕವರೂ ಕೂಡ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸದಾ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಪಾಮರರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುವು. ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಪಂಡಿತರು ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆಚಾರ್ಯಪದವಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವರು. ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪದವಿಗಿಂತಲೂ ಆಚಾರ್ಯಪದವಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಜಡಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಆದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಜ್ಞಾನಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗುವರು. ಜಡಪ್ರಪಂಚದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪದವಿಗಿಂತಲೂ ಜ್ಞಾನಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಚಕ್ರವ

ರ್ತಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವು. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರ ಗಮನವೂ ಕೊಡಲ್ಪಡಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಅವನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಷ್ಟಿರುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆಯುವುದೋ ಅದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನಗಳು ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಅಲಸರು. ಆಲಸ್ಯದಿಂದ ಅಮೃತವೂ ವಿಷವಾಗುವುದೆಂಬ ವಿಷಯವು ಇವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಆ ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಇವರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾಳೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದಾವೃತ್ತಿ ನಾಳೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಆಲಸ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಅನೇಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ 'ನಾಳೆ' ಬರುವುದೇ ಅಪೂರ್ವವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಭಗ್ನಮನೋರಥರಾಗುವುದೇ ನಿಜ. ಕ್ಲೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಮಾಡಿ, ಆ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗುವುದುತ್ತಮವು. ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರೇ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುವರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯೇ ಆಗು

ವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಕಾಲವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ವಿಘ್ನಗಳು ಬಂದರೂ ಬಿಡಬಾರದು. ವಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಯಮಿತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಕೆಲಸದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಲೂ ಬಾರದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪರಾದವರು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಡಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂಕಲ್ಪವೂ, ಸಾಹಸವೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುವು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಛಾರಲ್ಸ್ ಎಂಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ, ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನಾರ್ಥವಾಗಿ ಸರ್ವಾಕ್ರೈಟು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ತನ್ನ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅವನು ಹೊರಟನು. ಹೋದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ, ಬಾದು ದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗಳೂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇದ್ದನು. ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಆಯಾಸಪಟ್ಟು, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ

ವರೆಗೂ ನಿಲ್ಲಕೂಡದೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಇವನೊಬ್ಬನೇ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿತು. ಇದರಿಂದಲೂ ಭಗ್ನಮನೋರಥನಾಗದೆ ಈ ಪ್ರಭುವು ಜೀನನ್ನೂ, ಕಡಿವಾಣವನ್ನೂ ಕುದುರೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು; ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಸಾಫರಖಾನೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಜೀನನ್ನೂ, ಲಗಾಮನ್ನೂ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೊರಟನು. ಕುದುರೆಯ ಯಜಮಾನನು ಇವನನ್ನು ಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ನಾನಾವಿಧವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಈ ಪ್ರಭುವು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು "ಅಯ್ಯಾ! ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ನಾನು ಕಾರ್ಯಗೌರವದಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸಿದ ಕೂಡಲೆ ನಿನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳದೆ ಆ ಕುದುರೆಯ ಯಜಮಾನನು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿರಿದು ಈ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ದೊರೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಲಾಘವದಿಂದ ಅವನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ

ದೊರೆಯು ಕುದುರೆಯುವನು ಬಂದು ಈತನೇ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೆಂದು ಆ ಕುದುರೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಹೇಳಲು, ಅವನು ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆಮೇಲೆ ದೊರೆಯು ತನ್ನ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸುವವರೆಗೂ ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ವಿಶೇಷವಾದ ಬಹುಮಾನಗಳೊಡನೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪರಾದವರು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಲೀನಮಾಡಿ, ಕಾರ್ಯಾಂತರಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸುವವರೆಗೂ ನಿಶ್ಚಲಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ತಪಸ್ಸು. ಇಂತಹ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೇ ಹೊರತು, ಚಂಚಲಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ತಪಸ್ಸು ಎಂದಿಗೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕಾಲವನ್ನು ಕ್ಲುಪ್ತಮಾಡಿ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳು ಎಷ್ಟು ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರು “ ಪಂಕ್ಚ್ಯುವಾಲಿಟಿ ” ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನಗಳ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಈ ಗುಣದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲದ ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ತಪ್ಪ

ದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಹೆನ್ರಿ ಬ್ರೂಹಂ ಎಂಬವರು ವಿಲಾಯತಿಯ ಲಾರ್ಡ್ ಛಾನ್ಸಲರಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಭಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಎಂಬ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಾಸನವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಛಾನ್ಸರಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿದಿವಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಜನ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್ ಮೊದಲಾದವರ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ರೆವ್ಯೂಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಮೀಟಿಂಗುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಾಸನವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಾವಿರಾರು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಣಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಪೂರೈಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವು.

ಬ್ರೂವರೆಂಬ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರು ಹೆನ್ರಿ ಬ್ರೂಹಂರಂತೆ ಕ್ಲುಪ್ತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದರು.

ಬಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಅವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಗಡಿಯಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜನ್ಮದೊಳಗಾಗಿ ಅವರೆಂದಿಗೂ ಬಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಕೂಡ ಕ್ಲುಪ್ತಕಾಲವನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಇವರೂ ಕೂಡ ಕಾಲತಪ್ಪಿ ಬಂದರೆಂದು ಕೆಲವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನಗಳು ಇವರು ಹೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆನೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಈ ದೇಹವು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ನನ್ನ ಕಾಲದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗುವುದೇ ಹೊರತು, ಪ್ರಾಣವೂ, ಆರೋಗ್ಯವೂ, ಶಕ್ತಿಯೂ ಇರುವಾಗ ಇಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೆಂದಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಇವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಈಗ ಕಾಲವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲೂ, ಇತರರ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲೂ ತಪ್ಪಿರುವುದೇ ಹೊರತು, ಅವರು ಬಂದು ನಿಮಿಷವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯನ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಇವರ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಇವರ ಕ್ಲುಪ್ತಕಾಲವೇ ನಿಜವಾದ ಕಾಲವೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗುಣಾತಿಶಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಂದು

ನಿಮಿಷವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗದೆ ನಿಯತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ಕಲಿತು ಆಮೇಲೆ ಇವರು ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಪಕ್ರಮಿಸುವರು. ನಮ್ಮ ಜನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕರು ಇವರ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವರು. ಈ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಜಡ್ಜಿಗಳಿದ್ದರು. ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹತ್ತೂವರೆ ಘಂಟೆಗೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹನ್ನೊಂದು ಘಂಟೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮವಾದ ಕೂಡಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ತಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಡಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹನ್ನೊಂದು ಹೊಡೆದು ಪೂರೈಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೀಟಿನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿವಸವೂ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಕ್ಲುಪ್ತಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡಿ ಆ ದಿವಸದ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸುವವರೆಗೂ ಸೀಟಿನಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದುದು.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗೆ ಏಳುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಏಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟು

ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕಾಲವು. ಆಗ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಸಂಗವು ವಿಶೇಷ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿರಬೇಕು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಏಳು ಘಂಟೆಗೆ ಊಟಮಾಡಿ ಒಂಬತ್ತು ಘಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯೂ ಆಗಿರುವುದು. ಓದಿದುದನ್ನು ಮರೆಯದಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬರುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಏಳು ಘಂಟೆಗಳ ನಿದ್ದೆ ಸಾಕು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂಟು ಘಂಟೆ ನಿದ್ದೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರು ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೇ ಮಲಗಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ನಿದ್ರೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹತ್ತು ಘಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಘಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿದ್ರೆಗೆ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಉಳಿದ ಕಾಲವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಇಂಥವರನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ರಮದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದವರೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದನಾದ 'ಬಫನ್' ಎಂಬ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಸ್ಥನೊಬ್ಬನಿದ್ದನು. ಇವನು ಬಹಳ ದರಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ತನ್ನ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ರಾಯಲ್ ಇಂಜನಿಯರಾದನು. ಸಂಪತ್ತು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸೋಮಾರಿತನವೂ, ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾದುವು. ಹೊತ್ತಿಗೆಮುಂಚೆ ಎದ್ದು 'ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ' ಎಂಬ ಪ್ರಾಣಿ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡಿದನು. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಹೊತ್ತಿಗೆಮುಂಚೆ ಎದ್ದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಂಟುಘಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂಬ ಇವನ ಸಂಕಲ್ಪವು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಜೋಸಪ್ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಆಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ, "ನನ್ನನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮೂರುಘಂಟೆಗೆ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ಒಂದು ಪೌನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ; ತಪ್ಪಿದರೆ ನೀನು ಎರಡು ಪೌನು ಕೊಡಬೇಕು" ಎಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಭೃತ್ಯನು ಒಪ್ಪಿ ಮೂರುಘಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಲು, ಆ ಬಫನ್ನನು ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಕೋಪಮಾಡಿ ಆ ಜವಾನನನ್ನು ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದಮೇಲೆ ಆ ಭೃತ್ಯನನ್ನು ಕರೆದು, "ನಮ್ಮ ನಿಯಮದಂತೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲಿಲ್ಲ; ಎರಡು ಪೌನನ್ನು ತಂದು ಕೊಡು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಭೃತ್ಯನು "ನಾನು ಎಬ್ಬಿಸಿದರೂ ನೀವು ಏಳಲಿಲ್ಲ: ಅದು ನನ್ನ ತಪ್ಪಲ್ಲ" ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ

ಕೇಳದೆ, ಬಫನ್ನನು ಅವನಿಂದ ಎರಡು ಪೌನನ್ನು ದಂಡವಾ
ತೆರಿಸಿದನು. ಆ ಭೃತ್ಯನು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬಂದು ಪಾತ್ರೆ
ಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದನು. ಮೂರ
ಘಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಎಚ್ಚರಮಾಡಲ
ಬಫನ್ನನು ಹಿಂದಣ ರಾತ್ರಿಯಂತೆಯೇ ಹಾರಾಡುವುದಕ
ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಆಗ ಭೃತ್ಯನು ತಣ್ಣೀರನ್ನು ತಂದ
ಅವನ ಮೇಲೆ ಸುರಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಆಮೇಲೆ ಬಫನ್ನನು ಎದ
ಇವನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ, ಮೈಯೊರಸಿಕೊಂಡು, ಬೇರೆ ಬಟ
ಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುವು
ಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ
ಮುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರರ
ನೆಗೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣಭೂತನಾದವನು ತನ್ನ ಭೃತ್ಯನಾ
ಜೋಸಫ್ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ
ನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜನರಿಂದ ತೋರಿ
ಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೆ ಜೋಸಫ್‌ನೇ ಪಾತ್ರನೆಂಬುದ
ಗಿಯೂ ಹೇಳಿ ಅವನಿಗೆ ಅಂಕಿತವನ್ನು ಬಫನ್ನನು ಬರೆದಿ
ವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿ
ಚಿಂತನೆಯಿಂದಲೂ, ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿ
ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದ
ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚಿತ್ತವಿಕ್ಷೇಪಕಾರಣವಿಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ಕಾಲವನ
ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದ

ಮೇಲೆ ಈ ವ್ಯಾಸಂಗವು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕು. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ
ವಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿ ಮಹೋನ್ನತಿಗೆ ಬಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ
ಅನೇಕರು ಸಾಯಂಕಾಲ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯವಾಗುವುದರೊಳ
ಗಾಗಿ ಊಟಮಾಡಿ, ಎಂಟು ಘಂಟೆಗೆ ನಿದ್ರೆಗೆ ಉಪಕ್ರಮ
ಮಾಡಿ, ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಘಂಟೆಗೆದ್ದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏಳು
ಅಥವಾ ಎಂಟು ಘಂಟೆಯುವರೆಗೂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ
ಮಾಡಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯುಳ್ಳ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು, ಬದು
ಕುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗುವುದುತ್ತಮವು.

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಗೆ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಂಟೆ ನಿದ್ರೆ
ಮಾಡಿದರೆ, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಘಂಟೆ ನಿದ್ರೆ
ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದೆಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ವೈಟ
ವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವರು. ರಾತ್ರಿ ವಿಹಾರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಂಟೊಂಬತ್ತು ಘಂಟೆಗೆ ಏಳ
ಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗಿಂತ, ರಾತ್ರಿ ಎಂಟೊಂಬತ್ತು ಘಂಟೆಗಳೊಳ
ಗಾಗಿ ಮಲಗಿ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ
ದ್ದು ಎಂಟೊಂಬತ್ತು ಘಂಟೆಯುವರೆಗೂ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತ
ಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹದಿನೈದಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗ
ವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬದುಕಿದಂತಾಗುವುದೆಂದು ಡಾಡ್ರಿಜ್
ಂಬ ಮಹಾವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವರು.

ಪ್ರಷ್ಯಾ ದೇಶದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ಎರಡನೆಯ ಫ್ರೆಡರಿಕ
ರವರು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಹಾಸಿಗ
ಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ
ಕೂಲಿಯವರಂತೆ ವೇಷವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಡಗಿಯ
ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹಡಗುಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಲಿತು
ಕೊಂಡ ಪೀಟರ್ ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಎಂಬ ರಷ್ಯಾ ದೇಶದ ಚಕ್ರ
ವರ್ತಿಗಳು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಐದು ಘಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ಎದ್ದು ರಾಜ್ಯ
ಭಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್
ಮಹಾರಾಜರವರೂ ಕೂಡ ಐದು ಘಂಟೆಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ
ಎದ್ದು ಆರು ಘಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಮೊದಲಾದ
ವ್ಯಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ರಾಜ್ಯಭಾರದ
ಆಡಳಿತಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವದ
ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ, ರಾಜರ್ಷಿಗಳೂ ಉಷಃಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ
ಎದ್ದು ಸ್ನಾನವನ್ನೂ, ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸಿ
ಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲ
ಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮೊ
ದಲನೆಯ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಮು॥ ರಂಗಾಚಾರ್ಯರವರು ಬೆಳಗ್ಗೆ
ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗೆದ್ದು ತಿರುಗಿ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಘಂಟೆಯವ
ರೆಗೂ ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು
ತಿಂಗಳ ದಿವಾನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ರಾಮರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣ
ಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಯಾರು ಆಲಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗದೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೊ
ತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂಟೊಂಬತ್ತು ಘಂ
ಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗೆ
ಮುಂಚೆಯೇ ಎದ್ದು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ
ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೃಷಿಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಸಕಲವಾದ ಇ
ಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದು ಇಹಪರಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿ
ಸುವರು. ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಏಳುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಕೆಲ
ವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಅದೆಂದಿಗೂ ಕಷ್ಟವಲ್ಲ.
ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿದರೆ ಆ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಉ
ದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಚ್ಚರವಾಗುವುದು. ಹಾಗೆ
ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಉಪಾಯಗಳಿರುವುವು. ಅಲಾರಮ್ ಟೈಂ
ಪೀಸ್ ಎಂಬ ಗಡಿಯಾರಗಳು ಬಹಳ ಸುಲಭಕ್ರಯಕ್ಕೆ ದೊ
ರೆಯುತ್ತವೆ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಳ್ಳನ್ನು
ತಿರುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಘಂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊ
ಡೆದು, ಅವು ಎಚ್ಚರಪಡಿಸುವುವು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ
ಇದೊಂದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಜನಗಳು ತಾವಾಗಿ ಏಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವ
ನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಏಳೆಂಟು ಘಂಟೆಗಳಿಗೇ
ಮಲಗಿಕೊಂಡರೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿ
ಪ್ರಾಯಪಡುವುದುಂಟು. ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ
ಮಾತ್ರ ಹೀಗಾಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡದೆ ಎರಡು

ಅಥವಾ ಮೂರುಘಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸದಿಂದ ಸರಿಹೋಗುವುದು. ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಏಳೆಂಟು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನಿದ್ದೆಯು ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿವಸ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲವು ನಿದ್ದೆಗೋಸ್ಕರ ಕೊಡಲ್ಪಡದಿದ್ದರೆ, ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಹೊತ್ತಿಗೆಮುಂಚೆಯೇ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದು ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಹಗಲುಹೊತ್ತು ನಿದ್ರೆಮಾಡದಿರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಕೂಡ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದು. ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹಗಲು ನಿದ್ರೆಮಾಡುವರು. ಹೀಗೆ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳೂ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿರುವುವು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಇಂಥ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಇಂಥ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ನಮಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುವಂತೆ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು, ನಾವು ಅವಕ್ಕೆ ಅಧೀನರಾಗಕೂಡದು. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಎಂಥ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಲೂ ಸಮಾನವಿಯಲ್ಲಿ ಜನನವಾದ ಕೂಡಲೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬ ರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕುಪಕ್ರಮವಾಗುವುದು; ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವವರೆಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು. ಬರೆಯುವುದು, ಓದುವುದು, ಮಾತ್ರವೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ನಾಲಗೆ, ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರಗಳು; ಇವುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವಸ್ತುತತ್ವ ಗಳು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಜ್ಞಾನವುಂಟಾ ಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿ ಸಿಕೊಂಡು ವಸ್ತುತತ್ವಗಳನ್ನು ಯಾರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅವರು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಜನರು ಸರ್ವಜ್ಞ ರಾದರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀದಿಗುಡಿಸತಕ್ಕ ವರೇ ಮೊದಲಾದ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಹಾಜನಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರು ವರೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತರೂ ಗ್ರಹಿಸ ತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುವೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಆಂ ಗ್ಲೇಯ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರಾದ ಸರ್ ವಾಲ್ಟರ್ ಸ್ಕಾಟ್‌ರ ವರು ಹೇಳಿರುವರು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಪು

ರುಷರೂ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗುರುಗಳಾಗಿರ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳವರೆಂದು ರಾಜೇಂದ್ರಲಾಲ್ ಮಿತ್ರರವರು ಹೇಳಿ ರುವರು. ಕೂಲಿಯವರಿಂದಲೂ ಸಂಪದಭ್ಯುದಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಹಸ್ಯಗಳು ತಿಳಿಯುವುವೆಂದು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಾದ ಮ|| ಸ. ರಂಗಾಚಾರ್ಯರವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಅನೇಕ ವಿಷ ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುಪದವಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸಚಿವಪದವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ಮಹಾಜನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ವರಾಗಿರುವರು. ಆದರೆ ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದಲೂ, ಪ್ರಭುಪದ ವಿಗೂ, ಸಚಿವಪದವಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವಿಹೀನರಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಇವರು ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕವಕಾಶವಿಲ್ಲವಾಗಿರುವುದು. ಆದರೂ ಪ್ರಭುಪದವಿಗೂ, ಸಚಿವಪದವಿಗೂ ಯಾವ ಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಾವ ಶ್ಯಕವೋ ಅಂಥ ಜ್ಞಾನವು ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದು. ಪ್ರಭುಗಳೂ, ಸಚಿವರೂ ಪ್ರಜಾರಂಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೃ ತಾರ್ಥರಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇವರಿಂದಲೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುವು. ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವರು ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಯಾರು ಅವರನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ವರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ

ಲೂ ಸಮಸ್ತರೊಡನೆಯೂ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡುತ, ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮವಿರುವುದೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ ಬರುವರೋ ಅವರು ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಹೊಂದದಿದ್ದರೂ, ಇತರ ಜನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಪದವಿಗೆ ಬರುವರು. ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜನಗಳೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣದಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು. ಪುಸ್ತಕದ ಜ್ಞಾನವು ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು. ಮಹಾಜನಗಳ ಸಂಭಾಷಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದರೋ ಅನೇಕಮುಖವಾಗಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡಿದಮಟ್ಟಿಗೂ ಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನದ ಜತೆಗೆ ಮಹಾಜನಗಳ ಸಂಭಾಷಣದಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಆರ್ಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಜವಾದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತಿಳಿಸಬಲ್ಲನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದರೆ, ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸದಿಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಸೌಖ್ಯವು. ಧರ್ಮರಹಿತವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೆಂದಿಗೂ ಸೌಖ್ಯಪ್ರದವಾಗಲಾರವು.

ಇಂಥ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಸಕಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿರುವುವು ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳೂ, ಸಾರಾಸಾರಗಳೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುವು. ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಗಳು ಅವಲೋಕನಕ್ಕೂ ಅರ್ಹವಾದವುಗಳಲ್ಲ; ಅವುಗಳು ಸದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುವು. ಆದುದರಿಂದ ಜನಗಳು ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿನಿವೇಶವುಳ್ಳ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸತ್ಯಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾದಕಗಳಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧರ್ಮಕ್ಕೂ, ಅಸತ್ಯಕ್ಕೂ ಆಕರ್ಷಣರೂಪವಾಗಿರತಕ್ಕ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯುಲ್ಲಾದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೇತುವಾದವುಗಳು. ಜಾವಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಹಬೆ ಹೊರಡತಕ್ಕ ಬಾವು ಚಿಲುಮೆ ಇರುವುದು. ಇದರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಹಬೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕೂಡಲೆ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವರು. ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಸದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಕುಠಾರಪ್ರಾಯವಾದ ವಿಷದ ಚಿಲುಮೆಯೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು ಸರ್ಕಾರದವರೂ, ಪಾಠಕರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿತಚಿಂತಕರೂ, ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದವರೂ, ನಿರ್ದುಷ್ಟ

ವಾದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸತ್ಯಕ್ಕೂ, ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಅವಲೋಕಿಸಬಾರದು. ಅವುಗಳನ್ನೆಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲೇಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷವು ಹೇಗೆ ದೇಹವಿನಾಶಹೇತುವಾಗುವುದೋ ಹಾಗೆ ಇಹಪರಗಳ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈ ದುಷ್ಟಗ್ರಂಥಗಳು ಸಾಧಕಗಳಾಗುವುವು. ದುಷ್ಟಗ್ರಂಥಗಳು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ದುಷ್ಟರ ಸಹವಾಸವೂ ಕೂಡ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕವರು ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ, ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ, ಸಹವಾಸಗಳನ್ನೂ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪರಾಗಿರಬೇಕು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿರುವುವು. ಚುಟ್ಟ, ಬೀಡಿ, ನಶ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಈ ದುರಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿರುವುದು. ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಹೊಗೇಸೊಪ್ಪನ್ನುಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ರೋಗಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದುಂಟು. ವೈದ್ಯರು ಕೆಲವು ವಿಧವಾದ ರೋಗದ ಬೀಜಗಳನ್ನೂ, ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ

ಹೊಗೆಯುಸೊಪ್ಪನ್ನು ಔಷಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮಿಸಿದರೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅಂಥ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗದಿರತಕ್ಕವರು ಈ ವಿಷರೂಪವಾದ ಎಲೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ವಿಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ, ಹೊಸ ರೋಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ ಇದನ್ನುಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗುವುದು. ಸಿಗರೆಟ್ಟು ಸೇದತಕ್ಕವರ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಚುಟ್ಟಾ ಸೇದಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡವರು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದಕೂಡಲೆ ಹೇಗಿರುತ್ತಾರೆ? ಪರೀಕ್ಷಿಸೋಣ. ಇವರ ಬಾಯಿ ಅಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಂಧ ಹೊರಡುತ್ತದೆ, ಅನ್ನಕೋಶ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ, ಚಟುವಟಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಆಕಳಿಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಇವನ್ನು ಸೇವಿಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಪಾನಾಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚುಟ್ಟಾಸೇದತಕ್ಕವರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತವೆ, ಆಘ್ರಾಣಶಕ್ತಿ ಮಂದವಾಗುತ್ತದೆ, ಮೆದುಳಿನ ಧಾರಣಾಶಕ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಬಲವು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಚುಟ್ಟಾಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಇಂಥ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಯಕೂಡದು; ಹೊಗೆಯುಸೊಪ್ಪನ್ನು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲುಪಯೋಗಿಸಿದರೂ, ಅದು ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಕೆಲವು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಔಷಧವಾಗಿ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನುಪಯೋಗಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಇತರ ವಿಧದಲ್ಲುಪಯೋಗಿಸಕೂಡದು. ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ನರಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗುವುವು, ಗಂಟಲು ಒಣಗಿಹೋಗುವುದು, ಕುಡಕತನಕ್ಕವಕಾಶವಾಗುವುದು, ಶರೀರ ಕೆಡುವುದು, ಕ್ಷಯರೋಗವೂ ಬರುವುದು. ಇದರಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದಸಾಧ್ಯವು. ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಹಂದಿಗೆ ಸಮಾನನಾಗುವನೆಂದು ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನು ಬರೆದಿರುವನು. ಇದು ನಿಜವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ

ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಉಡುಗೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಉಡುಗೆಗಳು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಯೂ, ಶುಭ್ರವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಕೂಡಿದಮಟ್ಟಿಗೂ ಬಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಬಾಳಿಕೆ ಬರತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬಟ್ಟೆಗಳು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು. ಹಳೆಯ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲಿ ‹ುವಾಗ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ,ಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದು ಅತ್ಯಂತಾವ ್ರಕ. ಪ್ರಾಯಕ

ವಾಗಿ ಜನಗಳು ನಮ್ಮ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಗಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವರು. ಸರಿಯಾದ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದಿರತಕ್ಕವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಪರಿಚಿತರಲ್ಲಿ ಗಣನೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಹೊರತು, ಅಪರಿಚಿತರಲ್ಲಿ ಗಣನೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೋದರೂ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೂ ಪ್ರವೇಶವು ದೊರೆಯುವುದು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯೂ ಆಗುವುದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಭಿಕ್ಷುಕನಿಗೂ ಕೂಡ ಅವನ ವೇಷಕ್ಕನುರೂಪವಾದ ಭಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು. ಹರಕು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಸಹ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಪಾತ್ರತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಭಿಕ್ಷೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯೂ ಕೂಡ ವೇಷಕ್ಕೂ, ಭಾಷೆಗೂ ಅನುಸಾರವಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ಉಡುಗೆಯು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಅತ್ಯಂತಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ವಿಶೇಷ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ ಇರಬಾರದು. ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಯೂ, ಶುಭ್ರವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವಿಜೃಂಭಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಇವರು ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ವೇಷದಲ್ಲಿ ವಿ

ಶೇಷ ವಿಜೃಂಭಣೆಯು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಾರದು. ಯಾರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೋ ಅವರ ಉಡುಗೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಲೆಯೂ, ಕಾಂತಿಯೂ ಉಳ್ಳ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವರೆದುರಿಗೆ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದರೆ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವ ಸಂಭವವೂ ಬರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವಿಜೃಂಭಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೂ ತಮ್ಮ ಆಯತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಿಾರಿ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ತಮ್ಮ ಆಯತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ಲಾರ್ಡ ಛೆಸ್ಟರ್ ಫೀಲ್ಡರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ಯಾರ ವೇಷವೂ, ಭಾಷೆಯೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿರುವುವೋ ಅವರು ಕೂಡಿದಮುಟ್ಟಿಗೂ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನರಾದವರು ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಭಗ್ನಮನೋರಥರಾಗುವರು. ಕಾರ್ಯವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಉಡುಗೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮನೆ

ಗಳು ಅರಮನೆಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಕೂಡಿದಮಟ್ಟಿಗೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಬೆಳಕು, ಗಾಳಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವುಳ್ಳುವಾಗಿಯೂ, ಆಯಾ ಜನಗಳ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾದುವಾಗಿಯೂ, ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜು, ಜಮಖಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಯೂ, ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಯೂ, ಪರಿಚಿತರಾದ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರು ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಹುಲ್ಲುಮನೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಮನೆಯುಳ್ಳವರು ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲದವರು ಅನುಕೂಲವಾಗಿಯೂ, ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಜನಗಳ ಉಡಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಅವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಅವರ ಗಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಗೋಸ್ಕರ ಆಗತಕ್ಕ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹಿಂತೆಗೆಯಬಾರದು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ಪ್ರತಿಫಲವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲ್ಪಡಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯವಿಧಿಗನುಸಾರವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ರೋಗಾದಿಗಳು ಬರುವುದಪೂರ್ವ; ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ; ಔಷಧಗಳಿಗೂ, ವೈದ್ಯ

ರಿಗೂ ಕೊಡತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಗಣ್ಯರೆಂಬ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ; ಗಣ್ಯತೆಯ ಜತೆಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೂ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೀರಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ವಾಸಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕ ಖರ್ಚಿಗೆ ಬಂದಕ್ಕೆರಡರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲವು ನಮಗೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಿಪುಣತನ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಗಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಭಗ್ನಮನೋರಥರಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಸಕಲ ಕೃಷಿಗಳೂ ಕೂಡ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿಯೂ, ಸುಖವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುವು. ವಸತಿಯಾದ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯೂ, ಸುಖವೂ ಎಂದಿಗೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸರ್ವರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಕೇತಗಳು ಬಹಳ ಬಲವಾಗಿವೆ. ಯಾರು ಲಕ್ಷಣವಾದ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರು ತಮ್ಮ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜು ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದಿ

ಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳೂ, ಮನೋಹರವಾದ ತಸ್ವೀರುಗಳೂ, ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವಕರೂ ಕೂಡ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ಬಟ್ಟೆಗಳೂ, ಟೋಪಿಗಳೂ, ಮೋಜಾಗಳೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ದೇಹವೂ, ಬಾಯಿಯೂ, ಹಲ್ಲುಗಳೂ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ಭಾಷೆಯು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ಕರ್ಮಗಳು ಜಘನ್ಯವಾಗಿರುವುವೋ, ಅವರು ಕನಿಷ್ಠವರ್ಣದವರೆಂಬದಾಗಿ ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುವರು. ಅವರನ್ನು ಸವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಭೇದಗಳು ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಈ ಸಮಾಚೀನವಾದ ಜಾತಿಭೇದವು ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದು ಹೊಗೆಯಬತ್ತಿ ಸೇವತಕ್ಕವರನ್ನೂ, ನಿಷಾದ್ರವ್ಯ ಸೇವನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಳ್ಳೆಯ ಪದವಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೂ, ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ತಮ್ಮ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡುವುದತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾವಲಂಬನೆಯಿಂದಲೂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದಲೂ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿಗಳಿರುವುವು ಆದರೂ ಸರ್ವರೂ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೂ, ಶಕ್ತಿಗೂ ಅನುರೂಪವಾ

ದ ವೃತ್ತಿಗಳಾವುವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ್ಯಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಲಾಭಕರವಾದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಭಿಕ್ಷದಿಂದ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಜಘನ್ಯವಾದ ವೃತ್ತಿಯು ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿ. ಸಕಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಾದ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅಹೋರಾತ್ರಿಯೂ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಬೋಧನೆಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರತಿಫಲರೂಪವಾಗಿ ಅಶನವಸನಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಭಿಕ್ಷೆವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದಲೂ, ಭುಜಬಲದಿಂದಲೂ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರಾಗಿಯೂ, ಅಂಗಹೀನರಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವರೂ ಕೂಡ ಭಿಕ್ಷೆದಿಂದ ಜೀವಿಸಬಹುದು. ಇತರರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿ ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿಯೂ, ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿಯೂ, ಇತರರಲ್ಲಿಯೂ ಅರೋಗದೃಢಕಾಯರಾಗಿಯೂ, ಬುದ್ಧಿಬಲವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ, ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವರೂ ಕೂಡ ಭಿಕ್ಷದಿಂದ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರು ಯಾವಜ್ಜೀವವೂ ದರಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುವುದು. ಭಿಕ್ಷುಕರೆಂದಿಗೂ

ಒಳ್ಳೆಯ ಪದವಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಅಭಿನಯಿಸುವ ವೈರಾಗ್ಯವು ಎಂದಿಗೂ ಅಕೃತ್ರಿಮವಾದುದಲ್ಲ. ಅಭಾವದಿಂ ದುಂಟಾದ ವೈರಾಗ್ಯವು ನಿಜವಾದ ವೈರಾಗ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ ದೈವಾ ಧೀನದಿಂದ ಕೆಲವು ಜನ ಭಿಕ್ಷುಕರು ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬದುಕುವರು.

ಒಬ್ಬ ಫಕೀರನು ನಿತ್ಯವೂ ಅಹೋರಾತ್ರಿಯೂ ಬಹಳ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಭಿಕ್ಷವನ್ನೆತ್ತಿ ಉದರಭರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಒಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಏನಾದರೂ ಭಿಕ್ಷಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವನು ಒಂದು ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಬಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದನು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಒಂಟೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅದು ಅವನನ್ನು ಘೂಡಿಸಿ ಒದೆಯಿತು. ಈ ಒದೆಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಗಾಯವಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಅವನು ಮೂರ್ಛೆಹೋದನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನೂ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವರೂ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಒಂಟೆಯ ಒದೆಯಿಂದಾದ ಗಾಯಗಳು ವಾಸಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಾದವು. ತರುವಾಯ ಅವನು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನಲ್ಲಿ ಜ

ಮಾನನಾಗಿ ಸೇರಿದನು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾದುವು. ಅನಂತರ ತಾನೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಫಲದಾಯಕಗಳಾದುವು. ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೋಟೀಶ್ವರನಾದನು. ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ತನ್ನನ್ನೊದೆದ ಬೂಟೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವನು ಬೂಟೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಬಂದನು. ಈ ಮೂಢಭಕ್ತಿ ಹಾಗಿರಲಿ; ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಜಘನ್ಯವಾದದೆಂಬುದಕ್ಕೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೂ ತಮ್ಮ ಭುಜಬಲದಿಂದಾಗಲಿ, ಬುದ್ಧಿ ಬಲದಿಂದಾಗಲಿ ಜೀವಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂಬುದಕ್ಕೂ, ಪ್ರೈರಾಗ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ವಿನಾ ಇನ್ನಾರೂ ಭಿಕ್ಷದಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಈ ಫಕೀರನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವುದು.

ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರಯತಕ್ಕವರು ಆತುರಪಡದೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಬರೆದು, ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಪಠಿಸಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ನ್ಯೂನತೆಗಳೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರುಗಳು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರು

ವರು. ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುವು. ಯಾರು ಆತುರದಿಂದ ಬರೆದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಧಿಸದೆ ಮುದ್ರಿಸುವರೋ ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳು ಸಂಘಟಿಸುವುವು. ಆ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಪಾಯುಸ್ಸುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿ, ಆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಾಧೀನವಾಗುವುವು. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕವರು ಹೇಗೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನವಲಂಬಿಸಿದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಸರವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಸಾವಧಾನತೆಯಿಂದಲೂ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಆತುರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿರತಕ್ಕವರು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪರಮಾವಧಿಯಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ, ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. ಧರ್ಮಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದವರೂ, ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಮೊದಲಾದವರೂ, ರಾಜ್ಯತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಣಕ್ಯ ಮೊದಲಾದವರೂ, ಮಹಾಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ ಮೊದಲಾದವರೂ, ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಲ್ಲಿ ಜೈಮಿನಿ ಮೊದಲಾದವರೂ, ರಾಜರ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಕ ಮೊದಲಾದವರೂ ಅದ್ವಿತೀಯರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿಸಿದ ಶ್ರದ್ಧೆಯೂ, ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯೂ

ಮುಖ್ಯಕಾರಣಗಳು. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕವರು ಅವರಂತೆಯೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಯುರಿಪೈಡೀಸ್ ಎಂಬ ಮಹಾಕವಿಯೂ, ಜಾನ್ಸನ್ ಎಂಬ ಮಹಾಕವಿಯೂ, ಅಮೆರಿಕಾ ಖಂಡದವರಲ್ಲಿ ಎಡಿಸನ್ ಎಂಬ ಅದ್ವಿತೀಯನಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೂ ಅನನ್ಯಸಾಧಾರಣವಾದ ಐಕಾಗ್ರ್ಯದಿಂದಲೂ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೂ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವರು. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಅಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇತರರೂ ತೋರಿಸಿದ ಹೊರತು ಕೆಲಸವು ಕೈಗೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಹೀನರಾದವರು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಾಪಜಯಗಳು ಅದೃಷ್ಟಾಯತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಪುರುಷಕಾರವು ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಳಿಗೂ ಸಾಧಕವಾಗುವುವು. ಪುರುಷಕಾರವುಳ್ಳವರು ಅದೃಷ್ಟವಿಷಯವನ್ನೇ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಪುರುಷಕಾರನೇ ಅವರಿಗೆ ಅದೃಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು ; ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಪುರುಷಕಾರದಿಂದಲೇ ಹೊಂದುವರು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದೇವರು ಅವನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಆ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು

ಪಯೋಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರುಪಡದಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿರುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ತೀರ್ಥ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಸಹಜವಾದ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಗಳಾಗಿ ಕೋಪತಾಪಗಳಿಗೆ ಅಧೀನಗಳಾಗಿ ಸ್ವಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಗೆದ್ದು, ಜಿತೇಂ ದ್ರಿಯತ್ವವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ, ಸಕಲ ಜನಗಳ ಸೌಖ್ಯವೇ ತನ್ನ ಸೌಖ್ಯವೆಂಬ ಭಾವವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗುಣವಂತನಾಗಿ, ವೀರ್ಯವಂತನಾಗಿ, ಧರ್ಮಜ್ಞನಾಗಿ, ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿ, ಸತ್ಯವಂತ ನಾಗಿ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸರ್ವಭೂತದಯೆಯುಳ್ಳವ ನಾಗಿ, ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿ, ಸಮರ್ಥನಾಗಿ, ಪ್ರಿಯವಾದ ವಾ ಕ್ಕೂ, ದರ್ಶನವೂ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆ ದವನಾಗಿ, ಕೋಪತಾಪಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವನಾಗಿ, ಅಸೂಯಾ ರಹಿತನಾಗಿ, ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಸರ್ವ ರಿಗೂ ಅಭಯಂಕರನಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನು ಕೋ ಟಿಗೊಬ್ಬನು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಈ ಗುಣಾತಿಶಯ ಗಳುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯರು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದುಂಟು. ಇವರನ್ನೇ ಅವ ತಾರಪುರುಷರೆಂದು ಹೇಳುವರು. ತನ್ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶತ್ರುಗಳ ನ್ನು ಗೆದ್ದವರು ಲೋಕವನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲರು. ಈ ಗುಣಾತಿ

ಶಯುಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಇಂದ್ರಿಯಪರವಶರಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮನುಷ್ಯಾಧಮರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿದವರೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಜಗದೇಕವೀರರೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಜಗದ್ಗುರುಗಳೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ವಿಜೃಂಭಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ತನ್ನ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನಿಂದ ಒಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಕಂದಮೂಲಗಳನ್ನು ತಾನೇ ತಂದು ಆಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಧರ್ಮದಿಂದ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ, ಇಂಥಾ ಧರ್ಮರಾಜ್ಯದ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ದ್ವಾರಪಾಲಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ಚಾಣಕ್ಯನಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರುಂಟೇ ? ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಎಂಥಾ ವಿಪತ್ತುಗಳು ಬಂದರೂ ಶಾಂತನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಬಂದ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿ, ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹವನ್ನೂ, ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಮಧರ್ಮನಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸಿದ ಚಾಣಕ್ಯನ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯು ಸರ್ವರಿಗೂ ಅನುಸರಣೀಯವಾದುದು. ಈ ಅದ್ಭುತವಾದ ಶಕ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ

ದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಲೀನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ವಿಷಯಾಂತರಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಚಲಿಸದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಿಜವಾದ ತಪಸ್ಸು. ಇಂಥಾ ತಪೋಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹೊರತು, ಉದ್ದಿಷ್ಟಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ಅವತಾರಪುರುಷರೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವೆಂದಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೆ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕಿರಿಕಿರಿಗಳುಂಟಾಗುವುವು. ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನಾನಾವಿಧವಾದ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರುವುವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ, ಐಕಾಗ್ರ್ಯವನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿರುವುದುಂಟು. ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಲೂ, ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೂ; ಈ ಕಿರಿಕಿರಿಗಳನ್ನೂ, ವಿಘ್ನಗಳನ್ನೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೂ, ಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಕಡಮೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದರೂ, ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದೇ ಉತ್ತಮಪುರುಷರ ಲಕ್ಷಣ. ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರತಕ್ಕವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದಸಾಧ್ಯವು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಘೋಷ

ಕರು ಸಾಯುವುದುಂಟು; ಬಂಧುಮಿತ್ರರಿಗೆ ದುಸ್ಸಹವಾದ ಕಷ್ಟಗಳು ಬರುವುದುಂಟು; ತಮಗೂ ಅನೇಕವಾದ ನಷ್ಟಗಳಾಗುವುದುಂಟು. ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯವುಳ್ಳವರು ಇಂಥಾ ವಿಷಮ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವತ್ರಸಾಧನವಾದ ಧೈರ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ, ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ನ್ಯೂನತೆ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಾದರರಾಗಿರುವರು. ಇದೇ ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವು. ಈ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಯಾವ ಭಂಗವೂ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವು ಪೂರೈಸುವವರೆಗೆ ಯಾರು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಆ ಉದ್ಯೋಗದ ಫಲವನ್ನೂ ಹೊಂದುವರು; ಹಾಗಲ್ಲದೆ ವಿಘ್ನರೂಪವಾದ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಅವುಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗದಂತೆ ಕೃಷಿಮಾಡದೆ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟತಕ್ಕವನಂತೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಎಂದಿಗೂ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಎಡಿಸನ್ನಿನ ಹಾಗೆ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸುವವರೆಗೂ ಎಂಥಾ ಅನರ್ಥಗಳು ಬಂದರೂ ಗಣಿಸದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವನೇ ಲೋಕೈಕವಿಖ್ಯಾತನಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವನು. ನಿವಾರಣೀಯವಾದ ವಿಘ್ನಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕವರು ಸಾಮಾನ್ಯರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಎಂಥಾ ವಿಘ್ನಗಳು

ಬಂದರೂ ಧೈರ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸ ತಕ್ಕವರು ಮಹಾಪುರುಷರೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ತಾನು ಇಂಥಾ ಮಹಾಪುರುಷನಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ಉದ್ಯೋಗವು ಫಲಕಾರಿಯಾಗದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಷಯಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡದೆ, ಪೂ ರೈಸುವವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಭಗ್ನಮ ನೋರಥರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ವರೂ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇ ಕು. ನಿಶ್ಚಲವಾದ ತಪಸ್ಸು ಸಕಲವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗ ಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂ ಡು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು ವ ಶಕ್ತಿಯು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ದೊ ಡ್ಡದು. ತಿರ್ಯಜ್ಜಂತುಗಳಿಗೂ, ನಮಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಭೇದವ ನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆ, ನಮಗೆ ಈ ಶಕ್ತಿಯಿರುವುದೆಂಬು ದಾಗಿಯೂ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಸ್ಪ ಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಫಲವು

ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ತಿರ್ಯಗ್ಜಂತುಗಳಿಗೆ ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಿರ್ಯಗ್ಜಂತುಗಳಿಗೂ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರಜ್ಞನಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನಗಳು ಸ್ವಾಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರು. ಪರರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗುಣಗಳಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಉಪರಿಪ್ಲವವಾಗಿ ನೋಡಿ ನಿಂದಿಸುವ ಸ್ವಭಾವವೂ ಜನರಲ್ಲಿರುವುದುಂಟು. ಇಂಥಾ ದುರಭಿಮಾನಪ್ರತಿನಿವಿಷ್ಟರಾದವರು ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ದುರಭಿಮಾನರಹಿತರಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವು. ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಸ್ತುತಿಸಿದರೆ ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ. ದೂಷಿಸಿದರೆ ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸ್ತುತಿಗೂ, ನಿಂದೆಗೂ ನಾವು ಅರ್ಹರೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವೃಷಾಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಹಿಗ್ಗದೆ, ವೃಷಾನಿಂದೆಯಿಂದ ತಗ್ಗದೆ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ವಿರಳರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಆ ನಿಂದೆಗೆ ಅರ್ಹರೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಂದೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದುಂಟಾದ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಬೇಕು. ನಿಂದಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾದ ದುರ್ಗು

ಣಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರೆ, ಆ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಹಿಗ್ಗದೆ, ಅಂಥಾ ಸ್ತುತಿಗೆ ನಾವು ಅರ್ಹರೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬದಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಅನರ್ಹರೆಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಯಾವ ಲಾಭದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ಸ್ತುತಿಸಿರುವನೋ ಅವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಆ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಅವನು ಅರ್ಹನೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅರ್ಹನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೋಪಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅವನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವನು ಅನರ್ಹನಾಗಿದ್ದರೆ ತಾನು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ಹೀಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರನ್ನು ಹೊಂದಬಾರದು.

ಒಬ್ಬ ಗಡಿಯಾರ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವವನ ಬಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಗಡಿಯಾರವು ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ತರಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದು ಬಹಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದಾಗಿದ್ದಿತು; ಕಾಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಡಿಯಾರ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕವನು ಅದನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಸಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಲವೂ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಜೋಡಿಸಿದನು.

ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ನ್ಯೂನತೆಯೂ ಇರುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣವಿರಬಹುದೆಂದು ಅವನು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದನು. ಇಂಥಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಡಿಯಾರವು ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಉಕ್ಕಿನ ಸ್ಪ್ರಿಂಗು ಅಥವಾ ತಂತಿಯು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಒಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಿರಬಹುದೆಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿತು. ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಆ ತಂತಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ಅದು ಆ ಗಡಿಯಾರದ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಅಯಸ್ಕಾಂತವಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಗಡಿಯಾರವು ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಬೇಜಾರು ಪಡದೆ ಈ ಗಡಿಯಾರವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೆಂದು ಅವನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆ? ಎಂದಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನ್ಯೂಟನ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದನು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಹಗಳು ಹೇಗೆ ನಿರಾಧಾರಗಳಾಗಿ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವುವೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ಈ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಾಡಿದವರು ಈ

ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾದಿಗಳಂತೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವುದೆಂಬ ದಾಗಿಯೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದ ವಿಷಯವೂ ಈತನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯು ನಿರಾಧಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬ ದಾಗಿಯೂ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಬಳಿಕ ನಿರಾಧಾರ ವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಕಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾಶ ದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರ ಣವೇನೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗ ಳನ್ನು ಅನೇಕರು ಮಾಡಿ, ಇದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕುದಲ್ಲವೆಂದು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಇವನು ಬೇಸರಪಡದೆ ವಿರಾ ಮಕಾಲಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿ ದ್ದನು. ಒಂದು ದಿವಸ ಒಂದು ಸೇಬಿನ ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಯೋ ಚಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ಸೇಬಿನ ಹಣ್ಣು ಗಿಡದಿಂದ ಇವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಅದು ಬಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಲುಪಕ್ರಮ ಮಾಡಿದನು ; ಕೂಡಲೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶವು ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೂ ಆಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿಯಿರುವುದು. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ವಸ್ತುಗಳ ಗಾತ್ರಕ್ಕೂ, ತೂಕಕ್ಕೂ ಅನುಸಾರವಾ ಗಿರುವುದು. ಅಣುವಿನಲ್ಲಿ ಅಣುವಿನಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯೂ, ಭೂ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಂಡಲದಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯೂ ಇರುವುದು. ಅಣು ಮೊದಲಾದ ಚಿಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಕ

ರ್ಷಿಸುವುವು. ಭೂಮಿಯೂ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು. ಭೂಮಿಯ ಆಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿ ಬಹಳ ಪ್ರಬಲವಾದುದರಿಂದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಭೂಮಿಯ ಕಡೆಗೆ ಬೀಳುವುವು. ಭೂಮಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಹಗಳೂ, ಸೂರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ ಆಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದರ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತೊಂದರ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚಾದ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಯಾದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವುಗಳು ಐಕ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುವು. ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಏಕಾಗ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಆಗ ನ್ಯೂಟನ್ನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದವು.

ತಿಳಿಯದಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ; ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ; ವಸ್ತುತತ್ವಜ್ಞಾನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ ನಕ್ಷತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ದೀಪಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದವು. ಈಗ ಅವುಗಳು ನಕ್ಷತ್ರಗಳೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಕ್ಕೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರದ ಜ್ವಾಲೆಯೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮೈಲಿಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ವಿಚಾರದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವೇ ಅಪೂರ್ವ. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದವರು ವಿಚಾರಮಾಡು

ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಾದರರಾಗಬೇಕು. ವಿಚಾರಪರತೆಗಿಂತ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಧಕವಾದದ್ದು ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ವಿಚಾರವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಧಕವಾದದ್ದು. ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವುಗಳ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನೂ, ಪರಿಣಾಮ ಫಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಎಂದಿಗೂ ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡಬಾರದು.

ನಮ್ಮ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತರಾದವರು ತಾಯಿತಂದೆಗಳು. ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಚಿಂತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾವು ರೋಗಾದಿಗಳಿಗೂ, ಅಕಾಲಮರಣಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾಗದಿರುವುದಿಲ್ಲ ತಂದೆಗಿಂತಲೂ ತಾಯಿಯು ನಮಗೋಸ್ಕರ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಕಷ್ಟವು ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದದ್ದು. ನಾವು ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದರೂ, ಅವಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅಕೃತ್ರಿಮವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೂ, ನಮ್ಮನ್ನುದ್ಧರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏಕದೇಶ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ನಾವು ಕೊಡಲಾರೆವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಜನಗಳಿಗೆ ತಾಯಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ದೇವರಿಲ್ಲವೆಂದು

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವರು. ಇದು ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ಯಾರು ತಾಯಿಯನ್ನು ದೇವರಂತೆ ಭಾವಿಸಿ, ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಲೇಶವೂ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಇಹಪರಸೌಖ್ಯಗಳೆರಡೂ ದೊರೆಯುವುವು ತಾಯಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸತಕ್ಕವರು ಕೃತಘ್ನರಲ್ಲಿ ಶಿರೋಮಣಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸ್ಪಡುವರು. ಇಂಥ ಕೃತಘ್ನತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಇಹಪರಗಳೆರಡೂ ನಷ್ಟವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಿದವರೂ ಕೂಡ ತಂದೆಯ ನಮಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದರೂ, ತಾವು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುವುದು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಸರ್ವದಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಕೃತ್ರಿಮವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾಯಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ಲೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕವರು ಎಂದಿಗೂ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪರಿಚಯಸ್ಥರೂ ಜತೆಗಾರರೂ, ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿಗಳೂ, ಸ್ನೇಹಿತರೂ ದೊರೆಯುವರು. ಪರಿಚಯವೂ, ಸಹವಾಸವೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುವು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ನಿಸರ್ಗವಾಗಿಯೂ, ಅಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ನೇಹವು ಕೇವಲ ಧ

ರ್ಮಿಷ್ಠರಲ್ಲಿ ವಿನಾ ಇತರರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಸ್ನೇಹಿತನು ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಒಂದುವೇಳೆ ದೊರೆತರೂ, ಅಂಥಾ ಸ್ನೇಹವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಬ್ಧವಾದ ಸ್ನೇಹವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೋಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಆಪ್ತವಾದ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಂಥಾ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಆ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯನು ಅರ್ಹನೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ನಂಬುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಹೊರತು ಜನಗಳು ಆಪ್ತಸ್ನೇಹಿತರಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬರ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅರ್ಹರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹಿತರ ಗುಣದೋಷಗಳಿಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಉತ್ತರವಾದಿಗಳಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಯಾರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇರುತ್ತೇವೋ ಅವರ ಗುಣದೋಷಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಇರುವುವೆಂದು ಜನಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆಯುತಕ್ಕವರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮಿಷ್ಠರೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೇವೆ ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದುವಿಧವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸುಳ್ಳು, ತಟವಟ, ಮೋಸ, ಅಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜನ, ಅಪೇಯಪಾನ, ಅಗಮ್ಯಾಗಮನ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದರೆ ಈ ದೋಷಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುವೆಂದು ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ

ಉಂಟಾಗತಕ್ಕದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಆ ದೋಷಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರ ಸಹಾಯವು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ನಮಗೆ ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಈ ದೋಷಗಳೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು ನಿಂದ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದವರಿಗೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗದಿರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಸಹವಾಸವೂ ಕೂಡ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು; ಪರಸ್ಪರ ತಿರಸ್ಕಾರವೂ ಹುಟ್ಟುವುದು; ತಿರಸ್ಕಾರವು ದ್ವೇಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ಜಾತಿದ್ವೇಷ, ಮತದ್ವೇಷಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಸಜ್ಜನರಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮಿಷ್ಠರಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವರ ಸ್ನೇಹವು ಮರಣಾವಧಿ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿರುವುದು. ಧರ್ಮಹೀನರಾಗಿಯೂ, ದುರ್ಮಾರ್ಗಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸ್ನೇಹವಿರುವುದುಂಟು; ಈ ಸ್ನೇಹವು ಶಾಶ್ವತವಾದುದಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಬರುವುದುಂಟು. ಮಧುರವಾದ ವಾಕ್ಕಿನಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗುವರು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಿಜವಾದ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತನು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದ ಸ್ವಭಾವ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ಡೇಮರ್ ಮತ್ತು ಪಿಥಿಯಾಸ್ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಿಸಿಲೀ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡಯೋನಿಸೆಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ನಿರಂಕುಶಪ್ರವರ್ತಕನಾದ ಒಬ್ಬ ದೊ

ರೆಯೂ ಆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಸ್ನೇಹಿತರಿಬ್ಬರೂ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗೈಕಪರಾಯಣರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತನೆಗೆ ಲೇಶವೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸುವಾಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರನ್ನು ಹೋಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಇವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಜನಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಒಬ್ಬಾನೊಂದು ದಿವಸ ಡಯೋನಿಸೆಸ್ ಎಂಬ ಪ್ರಭುವಿನ ನಿರಂಕುಶಪ್ರವರ್ತನದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಡೇಮನ್ ಎಂಬುವನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದನು. ಆ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಇವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದುರಾಗ್ರಹವುಂಟಾಯಿತು. ಇವನನ್ನು ಹಿಡಿತರಿಸಿ "ನಿನಗೆ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ; ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಆಗ ಇವನು "ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ದ್ವೀಪಾಂತರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಮೂರು ದಿವಸ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಗಹಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಪಡಿಸಿ ಬರುತ್ತೇನೆ; ಅನಂತರ ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಡಯೋನಿಸೆಸ್ ರಾಜನು "ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀನು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಶಿರಶ್ಛೇದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಜಾಮೀನಾಗಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ

ಮೂರು ದಿನದ ಅವಧಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅಂಥ ಜನಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಡೇಮನ್ ಎಂಬವನು ದೊರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು - "ಅಂಥ ಜಾಮೀನುದಾರರು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವಿದ್ದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅವನ ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ದೊರೆಯು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿರಲು, ಪಿಥಿಯಾಸೆಂಬವನು ಪ್ರಭುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, "ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಮೂರು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಡೇಮನ್ ಎಂಬವನು ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಇವನನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಈ ಜಾಮೀನುದಾರನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು ದೊರೆಯು ಪಿಥಿಯಾಸನನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ಡೇಮನ್ನನಿಗೆ "ನಿನ್ನ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನಿನ್ನ ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು" ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಮೂರು ದಿವಸಗಳು ಕಳೆದವು. ಡೇಮನ್ನನು ತನ್ನ ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಡಗನ್ನು ಹತ್ತಿದನು. ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ವಾಯು ಬೀಸುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಅದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಸಿಸಿಲೀ ದ್ವೀಪದ ರಾ

ಜಧಾನಿಯಾದ ಸಿರಕ್ಯೂಸ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆದರ ಅವನು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಸಾವಕಾಶವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಡಯೋನಿಸೆಸ್ಸನು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಿಥಿಯಾಸನನ್ನು ನೋಡಿ—“ ನೀನು ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜಾಮೀನಾದೆ, ಡೇಮನ್ನನು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗು, ವಿವೇಕವಿಲ್ಲದೆ ಜಾಮೀನಾದುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಫಲ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಪಿಥಿಯಾಸೆಂಬವನ ಮನೋಭಾವವು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ ಡೇಮನ್ನನು ಅತಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನು, ಅವನು ತನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಒಂದು ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ವಿಘ್ನವು ಬಂದಿರಬೇಕು, ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವನು ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದನು, ಈ ವಿಘ್ನವು ದೈವಿಕವಾಗಿರಬಹುದು ಡೇಮನ್ನನು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದನು, ಸಕಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಇವನ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುವು, ಇವನು ಲೋಕಹಿತೈಷಿ, ಇವನು ಮಹಾಜನಗಳ ಭಾಗ್ಯಸ್ವರೂಪನು, ಇವನು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವು ರೂಢಮೂಲವಾಗುವುದು, ಇನ್ನು ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಬಂದುಬಿಡುವನು, ಅವನ ಶಿರಚ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೇ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು, ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ದೇಹವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವು ನನಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು ” ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ದೊರೆ

ಯನ್ನು ಕುರಿತು—“ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ! ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡ ಕೂಡದು, ನನ್ನ ಜಾಮೀನಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಆಲಸ್ಯದಿಂದ ಅಮೃತವೂ ವಿಷವಾಗುವುದು. ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಶಿರಶ್ಛೇದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿಥಿಯಾಸ್ ಎಂಬವನು ಇಷ್ಟು ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ, ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಡಯೋನೀಸನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟು, ಅವನ ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಜೈಲಿನಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬೈಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಇವನ ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಬಹು ಜನಗಳು ಬಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತ ಡೇಮನ್ನನನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಡಯೋನಿಸೆಸ್ಸನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟುಗನು ಪಿಥಿಯಾಸನ ಶಿರಶ್ಛೇದನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಯಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದರಲ್ಲಿದ್ದನು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ “ ನಿಲ್ಲು ! ನಿಲ್ಲು!! ಶಿರಶ್ಛೇದ ಮಾಡಬೇಡ !!! ” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತ ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನಗಳೆಲ್ಲರೂ “ ನಿಲ್ಲು ! ನಿಲ್ಲು ! ” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡರು. ಒರೆಯಿಂದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿರಿದಿದ್ದ ಕಟುಗನು ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ

ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದವನೇ ಡೇಮನ್ನನು. ವಧಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದು ದೇವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ, ಪಿಥಿಯಾಸನನ್ನು ನೋಡಿ—"ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷ ಆಲಸ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಪರಮದ್ರೋಹಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಭಗವಂತನು ನನ್ನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಈ ದಿನ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿರಶ್ಛೇದನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಾನು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಕೂಡಲೆ ಪಿಥಿಯಾಸನು ಪ್ರಭುವನ್ನೂ, ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಮಹಾಜನಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು:—"ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳೇ! ಮಹಾಜನಗಳೇ! ಜಾಮೀನುದಾರನಾದ ನನ್ನ ಶಿರಶ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಕಾಲವು ಕ್ಲುಪ್ತಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಿತು. ವಾಯಿದೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಡೇಮನ್ನನು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವನ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳು ಸಾವಕಾಶವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ದೈವಿಕವಾದ ವಿಘ್ನವೇನೋ ಬಂದಿರಬೇಕು, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ಇವನು ಬದುಕಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಕಲ್ಯಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲನು, ಅದರಿಂದಲೇ ದೇವರು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇವನು ಬಾರದಂತೆ ವಿಘ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ದೇವರ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಪ್ರಭುವಿನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ತಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಚಿಂತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಡೇಮನ್ನನು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಶಿರಶ್ಛೇದವ

ನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ನನ್ನದಾಗಿರುವುದು. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಈ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಡೇವುನ್ನನು ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಧರ್ಮದಿಂದ ಈ ದ್ವೀಪವನ್ನುದ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ''ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಡೇವುನ್ನನು ದೊರೆಯು ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ '' ಅಯ್ಯಾ ! ಪ್ರಭುವೇ ! ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ತಾನು ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಈತನು ಜಾಮೀನಾಗಿದ್ದನೇ ಹೊರತು, ನಾನು ಬಂದರೂ, ನನಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಈತನು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ವಾಯುವಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಹಡಗು ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ಸಾವಕಾಶವಾಯಿತು. ಆದರೂ ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದಲೂ, ಈ ಕುದುರೆಯು ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಈ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಶಿರಚ್ಛೇದವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ನಾನು ಬಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹಾಜರಾದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಧರ್ಮವು. ಅವನ ಜಾಮೀನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೃಪೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಶಿರಚ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು '' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಇವರ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನೂ, ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಒಬ್ಬರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ರು ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನ್ನೂ, ಇವರ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಮಹಾಜನಗಳು ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಡುತ್ತ ಆಶ್ಚರ್ಯಪರವಶರಾದರು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಡಯೋನಿಸೆಸ್ಸನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ಮಿತನಾದನು. ಪರಮಾವಧಿದಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅವರ ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತನಕ್ಕೂ, ಅತ್ಯಂತ ಜಘನ್ಯವಾದ ತನ್ನ ನಿರಂಕುಶಪ್ರವರ್ತನಕ್ಕೂ ಇರತಕ್ಕ ತಾರತಮ್ಯವು ಅವನಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇಂಥ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪರಾದವರು ಶಿರಶ್ಛೇದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಇವರು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗೈಕಪರಾಯಣತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವರೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಇವನಿಗೆ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಈ ಭಾವನೆಯುಂಟಾದ ಕೂಡಲೆ ಈ ದೊರೆಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು:—“ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಜಗದ್ವಿಲಕ್ಷಣ ಪುರುಷರು, ಸತ್ವಗುಣವು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮೂರ್ತೀಭವಿಸುವುದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳಿಗೂ, ರಾಕ್ಷಸರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜಗದೀಶ್ವರನು ನಿಮ್ಮಂಥ ಮಹಾಪುರುಷರನ್ನೂ, ನನ್ನಂಥ ಕಿರಾತರನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಹಾಪುರುಷನಾದ ಡೇಮನ್ನನಿಗೆ ಶಿರಶ್ಛೇದವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ ನನ್ನ ಪಾಪಕೃತ್ಯವು ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸುಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮ ಮಾಡಿದೆ.

ನನ್ನ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಇದು ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿ ! ನನ್ನಂಥ ದುರ್ಮಾರ್ಗರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದೇವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರುವನು. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ದೇವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ '' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಡೇಮನ್ನನಿಗೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಈ ಡೇಮನ್ನಿನಂತೆಯೂ, ಪಿಥಿಯಾಸನಂತೆಯೂ ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಇಂಥ ಸ್ನೇಹವು ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದಲ್ಲವೆ ಇತರರಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ನೇಹವು ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯವೇ ಅಕೃತ್ರಿಮವಾದ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದುದು. ಸತ್ಯವೇ ಪ್ರಪಂಚದ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಮೂಲಕಾರಣವಾದುದು. ಸತ್ಯವನ್ನುದ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಜಗದೀಶ್ವರನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಧಕವಾದುದು. ಅದರಿಂದಲೇ " ಸತ್ಯಮೇವೋದ್ಧರಾಮ್ಯಹಮ್ '' ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳ ಬಿರುದಾಗಿರುವುದು. ಈ ಬಿರುದಿನಿಂದ ನಡೆಯತಕ್ಕವರ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಭಾಗ್ಯವು ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿರಬಹುದು, ಅವುಗಳನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಪತಂಗದ ಹುಳುಗಳು ಬಿದ್ದು ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಅನೇಕರು ನಾಶವಾಗಲೂಬಹುದು. ಸತ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಇಂಥ ನಾಶವೂ, ಅನ

ರ್ಥಗಳೂ ಎಂದಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆಂದೆಂದಿಗೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೇ ಲಭಿಸುವುದು.

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೩

ಜರ್ಮನಿ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವರು. ಅವರಿಂದಲೇ ಆ ದೇಶದ ಪಂಡಿತರೂ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಜರ್ಮನಿ ದೇಶವು ಯೋಚನೆಗೆ ಪಿತೃಸ್ಥಾನವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವು. ಆ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವೇದಜಡರಂತೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತೃಪ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಓದಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರು ನಿಪುಣರು. ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ನಿದಿಧ್ಯಾಸನಗಳು ಇವರ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುವು. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಿಂತನೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅದು ಈಗ ಜರ್ಮನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಸ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಓದಿ ಯಾವ ಭಾಗಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಾಠ ನಡೆಯುವಾಗ ತಿಳಿಯುವ

ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಸಂದೇಹನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಹೊರತು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬಾರದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವವರೆಗೂ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪೌರ್ವಿಕರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಂತನೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳೇ ವಿರಳವಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಇದು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು.

ಚಿಂತನೆಯೇ ತಪಸ್ಸು. ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊರತು, ವ್ಯಾಸಂಗ ವಿಷಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ತಾತ್ಪರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ಎಂದಿಗೂ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರಾಗಲಾರರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಚಿಂತನೆಗೆ ಅನುಕೂಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮಕರ್ತವ್ಯವು. ಜನಸಮ್ಮರ್ದವಿಲ್ಲದೆ ಏಕಾಂತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೊಟಡಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನುಕೂಲವಾದ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ನೇಹಿತರೂ, ಬಂಧುಮಿತ್ರರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೋಭಾವವೂ ಕೂಡ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟು

ಪಿಪರ್ಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ, ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರೆ, ಅದು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುದು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹಳೆಯ ಪಾಠಗಳ ಚಿಂತನೆಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಆರ್ಜಿಸುವುದು ಸುಲಭ; ಆರ್ಜಿಸಿದುದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಜನಗಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಆರ್ಜಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದರಿದ್ರಾವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು.

ಆರ್ಜಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಹಾಗೆ ಆರ್ಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿದ್ಯೆಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ, ತಾವು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಪದವಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದುವರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದನೆಯವರಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವರು. ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ

ವಿಷಯುವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಬಲದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನು ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕನಾಗಿರುವನು. ಈ ಆಧಿಕ್ಯಕ್ಕೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬುದ್ಧಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚಲಿಸದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹೊರತು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾರರು..

ಜರ್ಮನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದಿನಕ್ಕೆ ಹದಿನಾರು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವರೆಂದು ಹೇಳುವರು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಹದಿನಾರು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕ್ಲೇಶಕರವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡುತಬಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹುಚ್ಚರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಲ್ಪಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಅರೋಗದೃಢಕಾಯರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಐಕಾಗ್ರ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮೂರು ಘಂಟೆಗಳವರೆಗೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಅನಂತರ ಕಾಲುಘಂಟೆಯಾದರೂ ವಿಹಾರರೂಪವಾದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿರಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಪುನಃ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ

ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪ
ಕ್ರಮಿಸಕೂಡದು. ತಮಗಿರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಬೇಸರಿಕೆಯಾಗುವವರೆಗೂ
ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ, ಬೇಸರವು ತೋರಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯಾಂ
ತರಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳ
ಲ್ಲಿ ಶಿರೋಮಣಿಪ್ರಾಯನಾದ ನ್ಯೂಟನ್ನನಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ವಿ
ದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ. ಇವನು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲೇಶಜನಕವಾದ
ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬೇಸರಿಕೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಆ ವ್ಯಾ
ಸಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮನೋಹರವಾದ ಇತರ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳ
ನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿ, ಬೇಸರವು ಹೋದ ಕೂಡ
ಲೆ ಪುನಃ ಕ್ಲೇಶಕರವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸುತ, ಆ
ರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಬಾರದಂತೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ಹದಿನಾ
ರು ಘಂಟೆಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ, ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗ
ಣ್ಯನಾದನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಆ
ವರೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುವವರೆಗೂ ಬೇಸರವಾಗುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ
ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ಬೇಸರಿಕೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ವಿನೋದಕರವಾ
ದ ಯಾವುದಾದರೂ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪುನಃ
ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಕೆಲವು ದಿವ
ಸಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲೇಶಕರವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಬೇಸರಿಕೆಯಿ
ಲ್ಲದೆಯೇ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯು ಬರುವುದು. ಈ ವ್ಯಾಸಂ

ಗದ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬೇಸರಿಕೆಯಾದ ಮೇಲೂ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ ತಪ್ಪುವುದು ರೋಗಾದಿಗಳೂ ಸಂಭವಿಸುವುವು; ಕೊನೆಗೆ ಅಕಾಲಮರಣವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಇಂಥಾ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗದೆ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೇಜಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವರು ಮಲಗಿಕೊಂಡೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಈಜಿಛೇರೆಂಬ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಒರಗಿಕೊಂಡೂ ಓದುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಗ್ಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ಶರೀರವು ನೆಟ್ಟಗಿರುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಂತುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದೇ ಉತ್ತಮವು. ಬರೆಯುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಬಾರದು. ನೆಟ್ಟಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಬಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಬರೆಯತಕ್ಕವರ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯೂ ಬಗ್ಗಿಹೋಗುವುದು. ಹಾಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು. ನಾಲ್ವತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಓದತಕ್ಕವರೇ ಅಪೂರ್ವ. ಅಪರವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ ನೆಟ್ಟಗಿರತಕ್ಕವರೂ ಅಪೂರ್ವ. ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಗಳು ಬಗ್ಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿ

ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೂ, ಬಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಓದುವುದೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು.

ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಂತುಕೊಂಡೂ, ತಿರುಗಾಡುತಲೂ ಓದುವುದುಂಟು. ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಏರ್ಪಾಡು. ಇದರಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಜತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಯಾಮವೂ ಸೇರಿದಂತಾಗುವುದು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವಾಗ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ಬೆಳಕು ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದುತ್ತಮವು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಬೆಳಕು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು. ಅದರಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನರಾದರೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು, ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ನೇತ್ರಪಾಟವವೇ ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಸಂಭವ ಉಂಟಾಗುವುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಎರಡು ಮೂರು ಘಂಟೆಗಳಿಗೊಂದಾವರ್ತಿ ನಿರ್ಮಲವಾದ ತಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದುತ್ತಮವು.

ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಡುಗೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾವ ಉಡುಗೆಯೂ

ಕೂಡ ಬಿಗಿಯಾಗಿರಕೂಡದು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸಂಚಾರವು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಮಲವಾದ ರಕ್ತವು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಮೆದುಳಿಗೆ ಒದಗದಿದ್ದರೆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯರ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉಡುಗೆಗಳು ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಸಡಿಲವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ನಡುವಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸಂಚಾರವನ್ನು ನಿರೋಧಿಸುವಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದುಂಟು ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಇವೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಈ ವಿಷಯವೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದುದು.

ಒಂದೊಂದು ಕೊಟ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವುದುಂಟು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಬಾರದು, ಮೌನವನ್ನವಲಂಬಿಸಿರಬೇಕು. ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮಾತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿಧಾರೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಮಾತು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಧಾರೆಯುಪಕ್ರಮವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಆಗಾಗ ವಿಘ್ನವಾಗುತ್ತ ಬಂದರೆ ಚಿಂತನೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಚಿಂತನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ವಿಘ್ನಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರಲಾಗದು. ಕೊಟ್ಟಡಿಯು ನಿಶ್ಶಬ್ದವಾಗಿರಬೇಕು. ಕಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು

ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕೂಡ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗುವುದು. ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಸ್ವಕೀಯವಾದ ಚಿಂತನೆಯಿಂದಲೂ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ವಿಷಯಗಳ ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಐಕಾಗ್ರ್ಯದಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದಿಗೂ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಆತುರವುಳ್ಳವರಾಗಬಾರದು; ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಂದೇ ಆವೃತ್ತಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆತುರದಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿಸಬಾರದು; ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಕ್ಯಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾದ ಹೊರತು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು; ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಧಕವಾಗು

ವುದು. ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಠಕರ ಸಹಾಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಅರ್ಹತೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಬೇಸರಿಕೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು. ಈ ಬೇಸರಿಕೆಯು ಹೋಗುವವರೆಗೂ ಹಿಂದೆಗೆಯದೆ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡತಕ್ಕವರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನು ಜಯಿಸುವರು. ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಹುಟ್ಟುವುದು; ತರುವಾಯ ಆ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಬಿಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು.

ಕೆಲವು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಓದುವುದು ಶಬ್ದಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ಸಹಾಯವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು; ಆದರೆ ವಿಷಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ, ತತ್ವಾರ್ಥಗ್ರಹಣಕ್ಕೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುವುದೊಂದು ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಲದು; ಚಿಂತನೆಯೂ ಕೂಡ ಆವಶ್ಯಕವು. ಅನೇಕರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುತ್ತ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಾಲಗೆಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಷಯಾಂತರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅಂಥವರ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತವುಳ್ಳವರು ಅಪೂರ್ವ. ವಾಚನಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓ

ದುವುದು ಆವಶ್ಯಕ; ಆದರೆ ವಿಷಯಗ್ರಹಣವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹೊರತು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಸ್ತುತತ್ವವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜತಂತ್ರವಿಶಾರದರಾದ ಜಯಶಾಲಿಗಳು ತಾವು ಜಯಿಸಿದ ದೇಶಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿಯೇನೂ ಬಾರದೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವವರೆಗೂ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೂ ಕೂಡ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಓದಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶಲಾಕಾ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಉಪರಿಪ್ಲವವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಗಮನವು ಕೊಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿದ್ಯೆಯೂ, ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಕೆಲಸವೂ ನೂರಾರು ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ನೂರಾರು ಕೆಲಸಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವುವು. ಇದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಒಂದೊಂದನ್ನಾದರೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವು

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಪಾಠವೂ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡದಿರತಕ್ಕ ನೂರಾರು ಪಾಠಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುವು. ಹೃದ್ಗತವಾದ ವಿದ್ಯೆಯು ಬೇಕಾದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಹಾಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾಠಗಳೂ, ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುವು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಹಣದ ಗಂಟು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಲ್ಪಡದಿರತಕ್ಕ ಪಾಠ ಇವೆರಡೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೊದಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಉದಾಸೀನವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡದಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಅಭ್ಯಾಸವಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಸಂಗದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಿಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ವ್ಯಾಸಂಗವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು, ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಆಹಾರವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ,

ತಾಪತ್ರಯಗಳೂ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುವು ಕೂಡಿದಮಟ್ಟಿಗೂ ಈ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು, ವ್ಯಾಸಂಗವು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತರವಾದ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್‌ರವರೂ, ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ನ್ಯೂಟನ್‌ರವರೂ, ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ಬ್ರೂಹಂರವರೂ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಡ್ವೈಟ್‌ರವರಿಗೆ ಕಣ್ಣುಗಳೆರಡೂ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ ಬಂದಿತು. ಅನಂತರ ಅವರು ಬಹಳವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ರೇಖಾಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಲಕರ್ತರಾದ ಪಿಥಾಗರಾಸರವರು ವಿಷಯಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೊಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕುರುಡರಾಗಿ, ರೇಖಾಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಐಕಾಗ್ರ್ಯದಿಂದ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಎಡಿಸನ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಐಕಾಗ್ರ್ಯಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮ

ನಸ್ಸನ್ನು ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕರ್ಮಗಳ ಪೂರ್ವಾಪರಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಯೋಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡಿದಾಗ ಅನೇಕ ಘಂಟೆಗಳವರೆಗೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಇವರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಎದುರಿಗೆ ಯಾರಿದ್ದರೂ ಇವರಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರಿಗೆ ಕಿವಿಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಯಾವ ಶಬ್ದಗಳೂ ಇವರಿಗೆ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಸಮಸ್ತವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಕೂಡ ಹೊರಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಂತರ್ಮುಖಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಕಾಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಇವರು ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವರು. ಇಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಾರ್ಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವಾವಶ್ಯಕವು. ಬೇಜಾರಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವರುಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದು. ಅವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಜಯ್ಯವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನಾವ ಕೆಲಸವೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳೂ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುವು.

ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕಾದರೂ, ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬೇಸರಪಡದಿರತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಚ್ಚು ಹಾಕುವುದು ಆಚರಣೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ, ಪಂಡಿತರೂ ಕಂಠಸ್ಥವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ವೇದಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಪ್ಪದೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಘನಪಾಠಿಗಳು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಕರಣ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಪ್ಪೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಓದಿದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಪಾಠಹೇಳತಕ್ಕ ಪಾಠಕರಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಂದು ಓದಿದರೂ, ಅದು ಓದಿ ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಲಾರ್ಡ್ ಮೆಕಾಲೆ ಎಂಬಾತನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒಂದಾವೃತ್ತಿ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ತಪ್ಪದೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯು ಅದ್ಭುತವಾದುದೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಈ ಶಕ್ತಿಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಅದ್ಭುತವಾದುದಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವು. ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದೇ ಈ ಶಕ್ತಿಯ ರಹಸ್ಯ. ಓದುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿವ

ಸವೂ ಆವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೃದ್ಗತವಾದುದನ್ನು ಬಿಡುತ ಹೊಸದಾಗಿ ಓದಿದುದನ್ನು ಆವೃತ್ತಿ ಹಾಕುತ ಬರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ದಿವಸವೂ ಹಳೆಯ ಪಾಠಗಳ ಆವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಕಾಲು ಘಂಟೆಯನ್ನಾದರೂ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ರಜಾ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಪಾಠಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರೆ ಏಕಸಂಧಿಗ್ರಾಹಿಯಾಗುವುದೇನೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮಹಾಕವಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಂಡಿತರಾಗಿಯೂ ಆಗುವುದೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ರಜಾದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಪಾಠಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾಲವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು ಯಾರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರೇ ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದಿರತಕ್ಕವರು. ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪಂಡಿತಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಮಹಾಕವಿಗಳು ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಅವರ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮಹಿಮೆಯು ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿರುವುದು. ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ

ಗಣಿಗಳನ್ನು ಹೋಲುವುವು. ರತ್ನಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕ ವರು ಹೇಗೆ ಪಾತಾಳದವರೆಗೂ ಅಗೆದು ಶೋಧಿಸಿ ರತ್ನಗ ಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಶಿರೋಮಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಶಬ್ದರೂಪವಾಗಿಯೂ, ವಾಕ್ಯರೂ ಪವಾಗಿಯೂ, ಅಭಿಪ್ರಾಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮಹಾಕ ವಿಪ್ರಣೀತವಾದ ರತ್ನಗಳು ಬೇಜಾರಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದಲೂ ಶೋಧನೆಯಿಂದಲೂ ನಿರಂತರವಾದ ಪಾ ರಾಯಣದಿಂದಲೂ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುವು. ಶೋಧನೆಯ ಶಕ್ತಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳ ವಾಕ್ಯು ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕರಿ ಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಹಾಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡದಿರತಕ್ಕವರ ವಾಕ್ಕಿಗಿಂತ ಅತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಂಭೀರಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಇವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವು ಇಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು. ಮಹಾಕ ವಿಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಕ್ಯವೂ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾದಕವಾಗಿರುವುದು. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಿಂದ ಬರೆ ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಗ್ರಂಥ ವು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಧರ್ಮಪುಂಜವಾಗಿರು ವುದು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಪಾರಾ ಯಣಮಾಡತಕ್ಕವರು ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧರಾ

ಗುವರು. ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಕಲ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸವಿಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಸತ್ಸಂಕಲ್ಪಗಳೂ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತೂ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳೂ ಮುಖ್ಯಕಾರಣಗಳೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ದುಸ್ಸಂಕಲ್ಪಗಳೂ ಅಸತ್ಯವಾದ ಮಾತೂ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳೂ ಇಹಪರಗಳ ನಾಶಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣಗಳೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಾವಲಂಬಿಗಳು ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದರೂ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಅವನ ಸತ್ಸಂಕಲ್ಪಗಳಿಗೂ ಸಮಾಚೀನವಾದ ಮಾತುಗಳಿಗೂ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ತಕ್ಕಂತೆ ಸತ್ಫಲಗಳೂ, ದುರ್ಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತಕನಾದ ರಾವಣನಿಗೆ ಅವನ ದುಸ್ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೂ ದುಷ್ಟವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ಅನರ್ಥಗಳೂ ಉಂಟಾದುವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ, ಜಗದೀಶ್ವರನು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹವನ್ನೂ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಕಂಕಣನಾಗಿ ಅವಾಙ್ಮನಸಗೋಚರನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾನೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಈ ರಾಮಾಯಣದ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅವಕಾಶವಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಮನನಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯರೂ ಕೂಡ ದೇವತೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವರು. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಪಾರಾಯಣದಿಂದ ಇಂಥ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಲಾಭವು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು.

ಆದುದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಸಂಗದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಲಾಭವು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಸಂಗದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕಂಠಸ್ಥವಾಗುವವರೆಗೂ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುತ್ತ ಅವರ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತ ಬರಬೇಕೆಂದು ಉಪದೇಶಮಾಡುವರು. ಈ ಉಪದೇಶವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಆದರಣೀಯವಾದುದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ಮಿತಿಮಿರಿ ಭೋಜನಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಅಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜನಗಳಿಂದಲೂ ಅಪೇಯಪಾನಗಳಿಂದಲೂ ಅಗಮ್ಯಾಗಮನಗಳಿಂದಲೂ ದಿನಕ್ಕೆ ಏಳೆಂಟು ಘಂಟೆ ನಿದ್ರೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದರಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸದ ಪಾಠಗಳಿಗೂ ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ಚಿಂತನೆಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ವಿಘ್ನ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿವಸ ವಿಘ್ನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಪುನಃ ಕ್ರಮವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳು ಹಿಡಿಯುವುವು. ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಘ್ನಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಅವಕಾಶಕೊಡದೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಹದಿನೆಂಟು

ಇಪ್ಪತ್ತು ವಯಸ್ಸಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಪರಾ ಕಾಷ್ಠದಶೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪರಿಣತ ಪಂಡಿತರಾಗಿ ಗೃಹಸ್ಥಾ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಸಂಸಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ತಾವು ಆರ್ಜಿಸಿದ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ ರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಮನಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರಾದವರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವಯಸ್ಸಾದರೂ ಪ ರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದೆ ಭಗ್ನಮನೋರಥ ರಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಕುಟುಂಬಭರಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಕ್ಲೇಶಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವರು. ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇದು ಸ್ವಯಂಕೃತಾಪರಾಧವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವ್ಯಸನಪ ಡುವರು. ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ಪ್ರಯೋಜನಕಾ ರಿಯಾಗುವುದು ಬಹಳ ಅಪೂರ್ವ. ವಿಘ್ನಗಳಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾ ಗದೆ ಉದರಪೋಷಣೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸದೆ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರಿಗಳಾಗಿ ಕುಟುಂಬಭರ ಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಪರಾಧೀನರಾಗಿ ಕ್ಲೇಶ ಪಡತಕ್ಕವರು ನೂರಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಜನಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿ ಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ವ್ಯಾ ಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಿಗೆ ಬಳಗಾಗದೆ ಸ್ಥಿರಸಂ

ಕಲ್ಪದಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂಥ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರುವುದು ಅಪೂರ್ವ. ಸ್ಥೈರ್ಯವುಳ್ಳವರು ಗೆಲ್ಲಬಹುದಾದ ವಿಘ್ನಗಳೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲದವರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಲಾಭಕರವಾದ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರರು ಅವರಿಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂದಿಗೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯಾಂತರಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡದೆ ಲಾಭಕರವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಘಂಟೆಗಳಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಸಕಲವಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. ಅಂಥ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ವಿಘ್ನಗಳಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗತಕ್ಕವರು ಎಂದಿಗೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಕಾಲವನ್ನು ಕ್ಲುಪ್ತ ಮಾಡಿ, ಹಾಗೆ ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಕಾಲಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಘ್ನ ಬಂದರೂ ಅವನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೇ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಉಳಿದವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೆಂದಿಗೂ ಕೈಗೂಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ವಿಧಾನಗಳೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಮೂರು ಘಂಟೆಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ಬೇಸರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಿಸುಟು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಸೋಮಾರಿತನದಿಂದ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವರು. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದವರು

ಒಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರಾದ ಕೂಡಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡುವರು. ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ ಬೇಜಾರಾದರೆ, ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರಾದರೆ, ವೇದಾಂತವನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರಾದ ಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಆಖ್ಯಾನ, ಆಖ್ಯೇಯು ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿನೋದಗೊಳಿಸುವರು. ತರುವಾಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳ, ಖಗೋಳ, ಶಾರೀರಕಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಆಮೇಲೆ ವ್ಯಾಯಾಮರೂಪವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು, ತರಕಾರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು, ಗಾಳಿಸವಾರಿ ಹೋಗುವುದು, ಸೌದೆಯೊಡೆಯುವುದು, ಇತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವುದು, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಈ ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಯಾವುದು ಅನುಕೂಲವೋ ಅದನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುವರು. ಮನಸ್ಸು ಬಂದೇ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ವಿನಿಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಬೇಜಾರನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಬೇಜಾರಾದ ಕೂಡಲೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕೆಲಸ

ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆ ಉದ್ಯೋಗವೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು.

ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದು. ವ್ಯಾಸಂಗದ ಕ್ಲೇಶದಿಂದ ತಲೇನೋವು ಬಂದು ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಗುವುದುಂಟು. ಕೂಡಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಕಾಲುಗಂಟೆ ಅಥವಾ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ನಿದ್ದೆಮಾಡಿದರೂ, ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದರೂ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಮಿ॥ ಗ್ಲಾಡ್‌ಸ್ಟನ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ ಕೆಲಸಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಿತು; ನಿದ್ದೆಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮೀಟಿಂಗು ಆಗುತಿದ್ದಿತು. ಅಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇವರು ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತಿದ್ದರು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದುವೇಳೆ ಐದಾರುಗಂಟೆಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವೂ ಬರುತಿದ್ದಿತು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರಾದಾಗ ಬಹಳ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಜನಗಳು ಚಪ್ಪಾಳೆತಟ್ಟುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೊರಕೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತಿದ್ದು, ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳ ಧ್ವನಿಯು ನಿಂತಕೂಡಲೆ ಪುನಃ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸುತಿದ್ದರು.

ಡಾಕ್ಟರ್ ಗುಡ್ ಎಂಬಾತನು ಚಿಕಿತ್ಸಕರಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯನಾಗಿದ್ದನು. ನಾಲ್ವತ್ತು ವರುಷ ಕಾಲ ಈತನು ಊಟಕ್ಕೂ ನಿದ್ದೆಗೂ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದನು ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಧ್ಯೇ ವಿರಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾನೆ. ಆತನು ಬರೆದಿರುವ 'ಬುಕ್ ಆಫ ನೇಚರ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಅವನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಅದ್ಭುತವಾಗಿದ್ದಿತೋ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಅಪಾರವಾದ ಕೆಲಸಗಳಿದ್ದಾಗ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಆ ಕೆಲಸಗಳೇ ಬಾಧಾಗುತ್ತಲೂ ಬಾದು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ನಮ್ಮ ಖಾದನೆಯು ಕೌನ್ಸಿಲರಾಗಿದ್ದ ಮ॥ ಎಚ್. ವಿ ನಂಜುಂಡಯ್ಯನವರು ಹೀಗೆ ಶತಾವಧಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ಇವರಿಗಿದ್ದಷ್ಟು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾರು ಬಂದರೂ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿಡುಗುಟ್ಟದೆ ಬಂದವರೊಡನೆ ವಿರಾಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನ್ಯೂನತೆ ಬಾರದಂತೆ ಸಹನದಿಂದ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಏಳುಗಂಟೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಇವರ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವ

ರು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿರುವರು. ಈ ಕೆಲಸಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನಾದರೂ ಇವರು ಓದದಿರತಕ್ಕ ದಿವಸವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಓದಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಸ್ವಾರಸ್ಯಯುಕ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದಿಡದೆ ಇದ್ದದ್ದೂ ಅಪೂರ್ವ. ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಬಿದ್ದರೂ ಬೇಜಾರನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಸದಾ ಸಂತೋಷಚಿತ್ತರಾಗಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವತ್ವವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಇವರಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವರು ದುರ್ಲಭರು ಒಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬೇಜಾರಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಹೊಂದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ, ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಬಂದರೂ ಅವನ್ನು ಲೀಲೆಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯುನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸತಕ್ಕವರು ಆಹಾರವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯರಾಗಿ ಕೂಡಿದಮಟ್ಟಿಗೂ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪರಾಯಣರಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಶಾಂತಿಯು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಿಚ್ಛೇದ ೪

ಮಹಾಕವಿಗಳ ಶಕ್ತಿಯು ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮನೋವಾಕ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅವತಾರ ಪುರುಷನೆಂದು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದನೇ? ಇವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಗಳು ಓದಿ ಆನಂದಭರಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೇ? ಎಂಥ ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬಂದರೂ ಶ್ರೀರಾಮನೇ ಜಗದೀಶ್ವರಸ್ವರೂಪನಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಅವನು ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದನೇ? ಪುರಾಣಪುರುಷರೆಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕರಾಗಿ ಗಣಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾನುಭಾವರುಗಳೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣಭೂತರು. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಮಹಾಕವಿಯು, ಬ್ರೂಟಸ್ಸನ ಹೆಸರು ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದನು. ಫಾರ್ಸೇಲಿಯಾ ಎಂಬ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಪಂಚದ ಹಣೆಬರಹವನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸತಕ್ಕದಾಗಿದ್ದಿತು ಈ ಯುದ್ಧ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಬ್ರೂಟಸ್ಸನು ಬಾದು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದುತ್ತ ಅದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯುತಿದ್ದನು. ಪ್ಲಿನೀ ಎಂಬ ಮಹಾಕವಿಯು ಭೋಜನಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಓದಿಸಿ ಕೇಳುತ ಭೋಜನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವನಿಗೆ ಅನ್ನವೇ ರುಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇವನು ಇರುತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಿರ್ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತ ಅಥವಾ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಇರುತಿದ್ದನು. ಪೆಟ್ರಾರ್ಕಯೆಂಬ ಮಹಾಕವಿಯು ಒಂದು ನಿಮಿಷವಾದರೂ ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಇರುತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸದಾ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನಿಗೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇವನ ಪರಮಾಪ್ತನಾದ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ ಕಲೋನ ಎಂಬವನು ಇವನ ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರದ ಬೀಗದಕೈಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇವನು ಬೀಗದಕೈಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಬೀಗವನ್ನು ಹಾಕಿ, 'ಇನ್ನು ಹತ್ತು ದಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾವ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಓದಕೂಡದು' ಎಂದು ಅವನು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಇವನು ಅತ್ಯಂತ ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಆ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟನು. ಮೊದಲನೆಯ ದಿನಸವೇ ಇವನಿಗೆ ಒಂದು ಯುಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಎರಡನೆಯ ದಿನಸ ತಲೆನೋವೂ, ಜ್ವರವೂ ಉಂಟಾದುವು. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತನು ಬೀಗದಕೈಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಎರಡುಮೂರು ಗಂಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ತಲೆನೋವೂ ಜ್ವರವೂ ಹೋದುವು, ಆರೋಗ್ಯವೂ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಓದ-ವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತುಂಬಿದ ಕೊಡದಂತಾಗುವನೆಂದು ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾದ ಲಾರ್ಡ್ ಬೇಕನ್ನಿನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಇದು ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ಪ್ರಪಂಚ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದು ಮೊದಲು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವಜ್ಜೀವವೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ರೂಪವಾದ ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಾಗಿ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ರತ್ನಾಕರಗಳಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುವು. ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅವುಗಳು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗುವುವು. ಅಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ, ತನ್ಮೂಲಕವಾಗಿ ಜ್ಞಾನರೂಪವಾದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಯಾರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅವರು ಸರ್ವಜ್ಞರಾಗುವರು. ಇಂಥ ವಿದ್ಯಾಧನವುಳ್ಳವರೇ ನಿಜವಾದ ಧನಿಕರು. ಮಿಕ್ಕವರ ಧನಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಶ್ವರವಾದವುಗಳು, ಜಡವಾದವುಗಳು, ಜ್ಞಾನಸಾಧಕವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕುದು ಜ್ಞಾನವು. ಇಂಥ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದವುಗಳು ವಸ್ತುತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗುವನೆಂದು ಲಾರ್ಡ್ ಬೇಕನ್ನನು ಹೇಳಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭಾಷಣವು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗ

ಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಲೇಖನವು ತಪ್ಪಿಲ್ಲದವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಲಾರ್ಡ್ ಬೇಕನ್ನನು ಹೇಳಿರುವನು. ಇದೂ ಸಹಜವಾದುದು. ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕವನು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನು. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವನಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆಯತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಎಂದಿಗೂ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಓದುವುದು, ಮಾತನಾಡುವುದು, ಬರೆಯುವುದು, ಈ ಮೂರೂ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಧಕವಾದವುಗಳು. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುವು. ಓದುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಓದಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಓದಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡುದನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಬಾರದಂತೆ ಬರೆಯುವುದನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವರು ನಿಜವಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣರು. ಅವರು ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾಗುವರು.

ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಹಳ ಕೊಂಚವಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಸ್ವಯಂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತಿದ್ದಿತೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು ಸಿಸಿರೊ ಮತ್ತು ಕ್ವಿಂಟಲಿಯನ್ ಎಂಬವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಫ್ರೆಂಚ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಲೇಖಕರನ್ನು ತಯಾರ್ಮಾಡಿ ರಾಯಭಾರಿಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ರೋಮ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಜಾಬ್ಲರ್ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಠಾಧಿಪತಿಯಾದ ಆಲ್‍ಬರ್ಟನ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ನೂರೈವತ್ತರವರೆಗೆ ಇದ್ದವು. ಯೂರೋಪ್ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಭಂಡಾರವೆಂದು ಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಿತು. ವಿಲಾಯತಿಯ ವಿಂಚಸ್ಟರ್ ಮಠಾಧಿಪತಿಯ ಭಾಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಹದಿನೇಳು ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದವು ಸೇಂಟ್ ಸ್ವಿಥಿನ್ ಮಠದಿಂದ ಬೈಬಲ್ ಎಂಬ ಕ್ರೈಸ್ತವೇದವನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ಅವನು ಮಠದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಆಧಾರ ಮಾಡಿದನು. ಯಾವುದಾದರೂ ಮಠಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನು ಜಹಗೀರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಚಸ್ಟರ್ ಮಠಾಧಿಪತಿಯು ಅದಿಸ್ಟೋಟಲಿನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕದ್ದವನಿಗೂ, ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟವ

ನಿಗೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಒಂದೆರ ರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇದ್ದರೂ, ಅಂಥ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳಿಗೆ ಬಲವಾದ ಕೊಟ್ಟಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಬೀಗಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು ಲಿಕರ್ಗಸ್ ಮತ್ತು ಪಿಥಾಗೊರಾಸ್ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಜನ್ಮಾಂತರ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಜಿಪ್ಟು, ಪರ್ಷ್ಯಾ, ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸೋಲನ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲೇಟೋ ಎಂಬವರು ಈಜಿಪ್ಟು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಹೆರಡೋಟಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ರೇಬೋ ಎಂಬವರು ದೇಶಾಟನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ, ಭೂಗೋಳವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳುಳ್ಳವನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವನೆಂದು ಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಅಭಾವವಿದ್ದರೂ, ಜನಗಳು ನಮಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಈಗ ಸಾವಿರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳುಳ್ಳ ಭಂಡಾರಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಹೋಮರಿನ ಹಾಗೆ ಕವಿತ್ವವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವನೂ, ಥ್ಯೂಸಿಡೈಡೀಸ್ ಎಂಬವನ ಹಾಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕವನೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅರಿಸ್ಟೋಟಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲೇಟೋ ಎಂಬವರ ಲೇಖನಿಯ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಲಿ, ಡಿಮಾಸ್ತನೀಸನ ವಾಚಾಲತ್ವವುಳ್ಳವರಾಗಲಿ

ಎಲ್ಲಾದರೂ ದೊರೆಯುವರೇ ? ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪಿ ಮೊದಲಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ವದವರು ನಮಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವುದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ಆದಿಕವಿಯಾದ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಂತೆ ನವರಸ ಭರಿತವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರತಕ್ಕವರು ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿರುತ್ತಾರೆ? ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಮಾನನೆಂದು ಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಾಸನಂತೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಯಾರು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ? ಕಾಳಿದಾಸ, ಭವಭೂತಿ, ದಂಡಿ ಮೊದಲಾದವರಂತೆ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರತಕ್ಕವರು ಈಗಿನ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವವಲ್ಲವೇ ? ಪಾಣಿನಿ, ಗದಾಧರ,, ಪತಂಜಲಿ, ನಾಗೋಜಿದೀಕ್ಷಿತ, ಮೊದಲಾದವರಂತೆ ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ, ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯತಕ್ಕವರು ಅಧುನಿಕರಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವವಲ್ಲವೇ ? ವೇದಗಳನ್ನೂ, ವೇದಾಂತಗಳನ್ನೂ, ದರ್ಶನಗಳನ್ನೂ, ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನೂ, ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ, ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನೂ ಬರೆದು, ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿರತಕ್ಕ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಈ ತ್ರಿಮತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು, ವೇದಾಂತದೇಶಿಕರು, ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರು ಇವರೇ ಮೊದ

ಲಾದ ಅನೇಕ ಆಚಾರ್ಯರಂತೆ ಮತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯು ವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾದವರೂ ಕೂಡ ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ ವಿರಳರಾ ಗುತ್ತಲಿದಾರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪು ಸ್ತಕಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತಿರಲಿಲ್ಲ, ಇದ್ದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂಡ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಸ್ತಕವೂ ನೂರು ಸಲ ಓದಲ್ಪಟ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷ ಯವೂ ಚಿಂತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಓದಿದುದು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಗ್ರಂಥವು ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸುಬಂಧುವಿನಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಾ ಸವದತ್ತೆಯನ್ನೂ, ಬಾಣನಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪೂರ್ವ ಕಾ ದಂಬರಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಈ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಮಹಿಮೆಯು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಬಾಣನು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಂತೆಯೇ ಇವರೂ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪೌರ್ವಿಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಸಾಧನ ಪ್ರಯತ್ನವು ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗ ಳಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾ ದುದು.

ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧಕಗಳಾದ ಪು ಸ್ತಕಗಳು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಅಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಧಕಗಳಾದ ಪು ಸ್ತಕಗಳೂ ಇರುವುವು. ಜಗದೀಶ್ವರನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಯದೂ ಕೆಟ್ಟದೂ ಎರಡೂ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಅವು

ತ, ವಿಷ, ಪುಣ್ಯ ಪಾಪ, ದೇವರು, ಪಿಶಾಚ, ಸತ್ಕಾವ್ಯ, ಅಸತ್ಕಾವ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಮಿಥ್ಯಾ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತ್ವ ಅಜಿತೇಂದ್ರಿಯತ್ವ, ಸ್ವರ್ಗ, ನರಕ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿರುದ್ಧವಾದ ದ್ವಂದ್ವ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಎಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿದರೂ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಪಥಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುವು. ವಿಚಾರಪರರಾದವರು ಸದ್ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ವಿಚಾರಹೀನರಾದವರು ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಾಲಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರಪಂಚವಾಸಿಗಳಾಗಿ ವಿಷವನ್ನು ಅಮೃತವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸೇವಿಸಿ ಅನೇಕ ಅನರ್ಥಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತಪ್ರಾಯವಾಗಿಯೂ ಸಿದ್ಧೌಷಧ ಪ್ರಾಯವಾಗಿಯೂ ಸದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧಕವಾಗಿಯೂ ಸದ್ಗತಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕುವುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿದರೆ ಮಕರಂದವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕ ಭ್ರಮರಗಳಂತೆ ಸಾರಗ್ರಾಹಿಗಳಾಗಿ ಇಹಪರಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಜಗದೀಶ್ವರನ ಅಂಶಭೂತರಾದವರು ಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೋಪಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತಬಂದರೆ ಪಿಶಾಚನ ಅಂಶದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರುಗಳು, ಪ್ಲೇಗ್, ಕಾಲರ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯುಳ್ಳುವುಗಳಾಗಿಯೂ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಜಘನ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳ

ಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಈ ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಾಲಾಪದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ದುರ್ಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತಕರಾಗುವಂತೆಯೂ, ಅದರಿಂದ ಅರ್ಥಹಾನಿ, ಮಾನಹಾನಿ, ಪ್ರಾಣಹಾನಿಗಳಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡುವರು. ಇವರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಕೆಡತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ನೂರರಲ್ಲಿ ತೊಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜನ, ಅಪೇಯಪಾನ, ಅಗಮ್ಯಾಗಮನ, ಅನುಪಾದೇಯ ಪರಿಗ್ರಹ, ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಾಟಕಗಳೂ, ಆಖ್ಯಾನಗಳೂ, ಆಖ್ಯೇಯಗಳೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುವು. ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರಪಂಚಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಈ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೋದತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಅವರು ಉನ್ಮತ್ತಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವಾಪರಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಬಹುಜನ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಅಸತ್ಕಾವ್ಯರೂಪವಾದ ಈ ನಿಷಾದ್ರವ್ಯದ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಹುಚ್ಚರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೂ, ಅನಂತರ ಅಕಾಲಮರಣಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರರಾಗುವರು ಇಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷು ಭಾಷೆಗೆ ಇವುಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಲಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ಅದರಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗದಿರುವುದೂ

ತ್ತವು. ಇಂಥ ದುಷ್ಟವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಬೈರನ್ನಿನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ರಸಭರಿತವಾದವುಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಯೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಆದರೂ ಅವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೇತುಗಳೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಶಬ್ದಕ್ಕೂ, ರಸಪುಷ್ಟಿಗೂ, ಮನೋವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಅವನ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗಿಂತ ಬರ್ಕ್ಕಿನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದವುಗಳೆಂಬದಾಗಿಯೂ ಆಂಗ್ಲೇಯ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೈರನ್ನಿನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಯಿಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಗ್ರೀಸ್ ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಸತ್ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರಿಂದಲೂ, ಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಾಲಾಪಗಳಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ಲೇಗ್ ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಸೋಂಕಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ನಿದಾನವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುವರು. ದೇಹಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯನ್ನುಂಟುಮಾತಕ್ಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿ

ಕ ರೋಗಗಳಂತೆಯೇ ಬುದ್ಧಿಗೆ ರೋಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಇ ಹಪರಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸತಕ್ಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾಕವಾಗಿರುವುವು. ಅಂಥ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಮಾತೃಸ್ಥಾನವಾದ ಅಸತ್ಕಾವ್ಯರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ವರ್ಜಿಸಿಬಿಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು ದೇಹಕ್ಕೂ, ಬುದ್ಧಿಗೂ, ಆತ್ಮಕ್ಕೂ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೂ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ಜನಗಳೂ ಕೂಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮಿಸಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಹಳ ವಿರಳವಾಗಿವೆ ಮಧ್ಯಮವಾಗಿಯೂ, ಅಧಮವಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾಕವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿವೆ. ಯಾವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಬೇಕೋ ಯಾವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಯಾವುದು ಅವಲೋಕನಕ್ಕರ್ಹವೋ ಯಾವುದು ಅಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಸದ್ಗ್ರಂಥ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿದವರು ಅವುಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಹಾಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಗುಣ

ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನಡೆಯಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಷಯಸೂಚಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದೆರಡು ಭಾಗವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕದ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ಥಾಲೀಪುಲಾಕನ್ಯಾಯದಂತೆ ಇಂಥ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಪ್ರಾಯಕವಾಗಿ ಸಾಧುವಾಗಿರುವುದು. ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಿಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವವರೆಗೂ ಭೋಜನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಕ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿರುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ರುಚಿನೋಡುವುದರಿಂದ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬಹುದು. ನಿಖಿಲರೋಗಹರಗಳೆಂದು ಕೆಲವು ಔಷಧಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಜನ ವೈದ್ಯರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಟನೆ ನಿಜವೇ ಸುಳ್ಳೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಉಪಾಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಥಾ ಔಷಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಅವುಗಳಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವು. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅನುಭವವುಂಟಾದ ಹೊರತು ಆ ಔಷಧವನ್ನು ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಔಷಧಗಳು

ಅನೇಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುವು; ರೋಗಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸುವುವು. ಆದುದರಿಂದ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಔಷಧವು ರೋಗಪರಿಹಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಹೊಸ ರೋಗಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದ ಹೊರತು ವಿಚಾರಪರರಾದವರು ಆ ಔಷಧವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ರಸಗಂಧಕ ಪಾಷಾಣ ಮಿಶ್ರವಾದ ಔಷಧವನ್ನೂ ಸೇವಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಜಾಗರೂಕತೆಯು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ಸತ್ಕಾವ್ಯಾಲಾಪದಿಂದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಾಲಾಪದಿಂದ ಅಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ಹೊಂದುವುದು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಕೆಡವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದುತ್ತಮವು.

ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೋದುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಊಟಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಬಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಭೋಜನ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಪ್ರಥಮತಃ ರುಚಿನೋಡುವರು. ಆಮೇಲೆ 'ಇಂಥ ಪದಾರ್ಥಗಳು ರುಚಿಯಾಗಿವೆ, ಇಂಥ ಪದಾರ್ಥಗಳು ರುಚಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಇವುಗಳು ಸೇವನೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದವುಗಳು, ಇವುಗಳು ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು' ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ

ಕೊಳ್ಳುವರು. ಅನಂತರ ಇಷ್ಟವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಭುಜಿಸುವರು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನೋಹರವಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ವಿಷಯಗಳೂ, ಅಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ತುಂಬಿರುವುವು. ವಾಚಕನು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದರ ಮುಖಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. 'ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಾರು ? ಮುದ್ರಿಸಿದವನಾರು ? ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ? ವಿಷಯಸೂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ? ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾನೆ? ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಉದ್ದೇಶಸಾಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವೆ ? ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ನಿಜವೇ ? ಇವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗುವುದೇ ? ಅಥವಾ ಅಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗುವುದೇ ? ಎಂಬೀ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ನೋಡಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಅನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕುಪಕ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೋದುವಾಗ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯುತ್ತ ಬರಬೇಕು. ಗ್ರಂಥವನ್ನೋದಿ ಪೂರೈಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆದಿಡಬೇಕು ಅದೇ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತರಾರಾದರೂ ಓದುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಆ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಪುನರವಲೋಕನವು ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರಿದರೆ ಪುನಃ

ಅವಲೋಕಿಸಿ ನಿಜವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯುವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಬರೆದಿಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಾಸಂಗವು ಉಪರಿಪ್ಲವವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯುಲಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಇತರರು ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕು. ಅವು ಕಂಠಸ್ಥವಾಗುವವರೆಗೂ ಪುನಃ ಪ್ರನಃ ಓದಿ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಬೇಕು. ಅವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆವೃತ್ತಿ ಹಾಕಬೇಕು ಮಹಾಕವಿಗಳು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಯಾರು ಬೇಜಾರಿಲ್ಲದೆ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸುವರೋ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆಯಾಗಿ ಆ ಮಹಾಕವಿಗಳಂತೆ ಕವಿತ್ವ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಪದ್ಯಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಗಟ್ಟಿಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಗದ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದು. ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದಿರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿ ಬರುವುದೆಂದು ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಮರ್ಮ ತಿಳಿಯದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ಇದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ವಿದ್ಯೆಯು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿರುವುದು. "ವ್ಯಾ

ಸೋಽಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಜಗತ್ತ್ರಯಂ " ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಹಾಕವಿಗಳು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿರುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ವ್ಯಾಸನು ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಕಲ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಕರತಲಾಮಲಕಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅಂಥಾ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಕೀರ್ತಿ ಅವನಿಗೆ ಬಂದಿತು. ವ್ಯಾಸನೇ ವಿಷ್ಣುಸ್ವರೂಪನೆಂಬ ಹೆಸರುವಾಸಿಯೂ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಹೆಸರುವಾಸಿಯು ಅಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಅವನು ಅಹೋರಾತ್ರವೂ ಬೇಜಾರಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ, ಓದಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ, ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟನು. ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸನಿಂದ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಇನ್ನಾರೂ ಬರೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಈ ಅಖಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಪ್ರಳಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಭೂತನಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಜಗದೀಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ, ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರೋ ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಸನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಬರೆದಿಟ್ಟವರು ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಇವನು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಮನಾದವನೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ನು. ಅವನಂತೆ ಬೇಜಾರಿಲ್ಲದೆ ಅಹೋರಾತ್ರವೂ ಆಧುನಿಕರು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿದರೆ, ಅವನ ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡವರಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳಿದ್ದುವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ, ಆ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕನುರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಾನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಈಗ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಪಾಲಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಷಯಗಳು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದುವೋ ಅದರ ನೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಯೂರೋಪ್, ಅಮೆರಿಕಾ ಜರ್ಮನಿ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನಗಳು ವ್ಯಾಸನಂತೆ ಅಹೋರಾತ್ರವೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುತ್ತಾ, ಅನೇಕ ವಸ್ತುತತ್ವಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಜತೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಎಂಥಾ ಪರಾಕಾಷ್ಠದಸೆಯುನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆಯೋ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯಾಸರು ಪೂರ್ವದ ವ್ಯಾಸರಿಗಿಂತಲೂ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನಶಾಲಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ವ್ಯಾಸಂಗವು ನಿಜವಾದ ತಪಸ್ಸು. ಈ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಯಾರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆ

ಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದ ಅನೇಕ ಲೇಖಕರು ಮಹಾಕವಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುವವರಿಗೆ ಓದುವುದರಿಂದುಂಟಾಗತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಪದ್ಯ ಗದ್ಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರೂ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವರೂ ಮಹಾಕವಿಪ್ರಣೀತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದುತ್ತಮವು. ಇದರಿಂದ ಬರೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನವೂ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ನಿತ್ಯವೂ ಐದಾರು ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬರೆಯುತಕ್ಕವರ ಬೆರಳಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದು. ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಗಳು ತಿರುಗುವಂತೆ ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೇನವು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದು. ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಬರೆಯುತಕ್ಕವರ ಅಕ್ಷರಗಳು ವೇಗಕ್ಕನುರೂಪವಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಫಲಗಳಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸುವುವು. ಆದುದರಿಂದ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಜತೆಗೆ ಲೇಖನಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಆರ್ಜನೆಗೆ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಓದುವುದು ಹೇಗೆ ಆವಶ್ಯಕವೋ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವುದೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವು.

ಮನಸ್ಸು ಆದ್ಯಂತಗಳಿಲ್ಲದ ಉಗ್ರಾಣವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡಬಹುದು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾನಾವಿಧವಾದ

ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಈ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಡ ಬಹುದು. ಬೇಕಾದಾಗ ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪ ಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜ್ಞಾನವು ಅನೇಕ ಮುಖವಾಗಿರು ವುದು. ನಾವು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಬೇಕಾದಾಗ ಅವುಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಂಥಿಂಥಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಿವೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಬಾಹ್ಯಾವೃತ್ತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದಾವೃತ್ತಿಯಾದರೂ ಪುನಃ ಆವೃತ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೊಂದುಭಾಗವಾದ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯು ಅ ತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದುದು. ಎಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದರೂ ತುಂಬಿರುವುದು; ಈ ಅಖಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ತುಂಬಿದರೂ ತುಂಬಿರುವುದು; ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿಗಳಾದ ಕಾಡು ಕುರುಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ, ಗ್ರಾಮಫೋನ್ ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಾಂ ತರ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅಭಿನವ ಶಾಸ್ತ್ರಕರ್ತ ರುಗಳಿಗೆ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಎಡಿಸನ್ನಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿ ಗೂ, ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಇರತ

ಕ್ಕ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಗಳು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮನುಷ್ಯನ ಶೋಧನೆಯಿಂದ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂಗೋಳ ಖಗೋಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬಂದು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುವು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಹಾಯವಿರದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಜ್ಞಾನಶಾಲಿಗಳಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆರ್ಜಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಆರ್ಜಿಸಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರಾದರು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿರುವುದೋ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಈಗ ಗೊತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿದುದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ವಜ್ಞರಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ; ಆದರೂ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದಲೂ, ಸಂಚಾರದಿಂದಲೂ, ಪಂಡಿತ ಭಾಷಣದಿಂದಲೂ, ಶೋಧನೆಯಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞರಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನಶಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರೋಮಣಿಪ್ರಾಯರಾಗಬಹುದು. ಇಂಥಾ

ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿಶೇಷ ಸಾಧಕವಾಗುತ್ತವೆ.

ಬೀಜವೃಕ್ಷನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಅದೇ ವಿಧವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಾಧಕಗಳಾಗುವುವು. ಜಂಗಮಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಕೂಡದು; ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೀಜವೃಕ್ಷನ್ಯಾಯವಿರುವುದು. ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ನ್ಯಾಯವಿರುವುದು. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿದಳ ಕೈಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಿದ್ದರೆ, ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಗ್ರಂಥದ ಮರಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗುವುದುಂಟು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾಭಿಜ್ಞರು ವಾಸವದತ್ತೆಯನ್ನೂ, ಅದರ ಮರಿಯಾದ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಮೂಲಗ್ರಂಥಕ್ಕಿಂತ ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಗ್ರಂಥವು ಹೇಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದೋ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಅಪ್ರಬುದ್ಧರಾದವರು ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಾವೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೇಗೆ ಅವರ ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಬುದ್ಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುವೋ ಅದಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಾಗಿರುವುವು. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಕಥೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಪಜ್ಞರಾದವರು ಎಷ್ಟೋ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ಆರೋಗದೃಢಕಾಯರಾಗಿಯೂ ಶಾರೀರಕ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸದವರಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಸಂತಾನವನ್ನೂ, ದುರ್ಬಲರಾಗಿಯೂ, ರೋಗಿಗಳಾಗಿಯೂ, ದಾರ್ಢ್ಯವಿಲ್ಲದವರಾಗಿಯೂ, ಆರೋಗ್ಯವಿಧಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕವರಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳಿಗಿರತಕ್ಕ ಪರಸ್ಪರ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೂ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೂ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ದೇಹಶಕ್ತಿಯೂ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸುವುವು; ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವಿದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದವುಗಳು ಅಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಉಪಕ್ರಮಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿಯೂ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದುಂಟು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಯಾಣವ್ಯಯ, ಶರೀರಕ್ಲೇಶ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುವು. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಅದೇ

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಂದಬಹುದು. ಇಂಥಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ನೋಡಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ, ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಪುಸ್ತಕಗಳ ದ್ವಾರಾ ಇಂಥಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ನೋಡಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿಯೂ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಅನುಪಯುಕ್ತವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳು ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾಗುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಕೂಡದು. ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕ್ಲೇಶಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಲಿರುವವರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅನುಭವದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದುತ್ತಮವೇ ಹೊರತು, ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಾವೇ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ತತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲ.

ಗ್ರಂಥಗಳು ನಿಷಾದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲ್ಪಡುವುದುಂಟು. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶೃಂಗಾರರಸದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆಗೋಸ್ಕರ ಅನೇಕರು ಬರೆಯುವರು. ಇವು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಒಂದು ಮೋಹವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುವು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಉನ್ಮತ್ತರಾಗುವರು; ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿವೇಚನೆಯು ಇವರಿಗೆ ಹೋಗುವುದು; ಅಂಥಾ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುಖವೇ ಪರಮ ಸುಖವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು; ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮ ಮಾಡುವರು. ಅರ್ಥಹಾನಿ, ಮಾನಹಾನಿ, ಪ್ರಾಣಹಾನಿಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವರು. ಶೃಂಗಾರರಸಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಸತ್ಕಾವ್ಯಗಳು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುವು. ಇತರರಸ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾದಹಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವೇಣೀಸಂಹಾರನಾಟಕವನ್ನೋದಿದರೆ ವೀರರಸವುಂಟಾಗಿ, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಸ್ಥೈರ್ಯವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಬದುಕಿದರೆ ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ಲೋಕೈಕವೀರನಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು! ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ವೀರಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು! ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸವನ್ನೋದಿದರೆ ಪಾಪಿಷ್ಠರನ್ನು ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ, ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹವನ್ನೂ, ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಆಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಚಾಣಕ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೋದಿದರೆ ನಿ

ಸ್ಪೃಹಶಿಖಾಮಣಿಗಳಾಗಿಯೂ, ವೈರಾಗ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಯೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ನೆರವಾಗಿ ದಿದರೆ ಇಹಪರಸಾಧನೆಗಳಿಗೂ, ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ, ಶಿಷ್ಟಪರಿಕ್ಷಾ ನೆಗಳಿಗೂ ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ವ ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಪ್ತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ವಿಷಯಗಳು ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸ ಟ್ಟಿರುವುವು. ಅವುಗಳನ್ನೋದಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದ ಕೂಡ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿನಿ ಶವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಉಭಯ ವಿಧವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ತುಂಬಿರು ದರಿಂದ ನಾವು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮೊ ಲೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಬು ವಿಕಲ್ಪವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆಂದಿಗೂ ವ್ಯಾ ಗಮಾಡಬಾರದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಉಂ ಮಾಡುವುವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಬೇಕು ನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥ ನ್ನೋದಿ ಅವುಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಹಿತೋತ್ತಮರನೇಕರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾವರನ್ನು ಕೇಳ ಯಾವ ಗ್ರಂಥಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಹಗಳೋ ಅವು